

CATEŠKE TOPLICE – V torek so imeli na kopališču rekorden obisk že v dopoldanskih urah. Prišlo je nad 5.000 kopalcev, večinoma iz Zagreba, ker so na Hrvaškem slavili dan vstaje.

NOVO MESTO – Jutri zvečer se bo vrnila večja skupina članov novomeškega Partizana, ki je na Valeti pri Portorožu preživela 14 dni.

METLIKA – Včeraj je občinska skupščina sprejela sklep o ustanovitvi sveta dolenskih občin, v katerem bodo skupno nastopali Novomeščani, Trebanjci, Črnomaljši in Metličani.

KOČEVJE – V ponedeljek ob treh zjutraj je vlomil v Pečkovo gostilno v Klinji vasi Vili Horvat iz Šalke vasi, ki se je komaj vrnil iz zapora. Že dopoldne so ga miličniki prijeli.

CATEŠKE TOPLICE – Predstavniki Cateških Toplic, Regiona in občinske skupščine so 27. julija seznanili z bodočo izgradnjo kopališča predsednika komiteja za turizem SRS inž. Franca Razdevška, pomočnika za gospodarstvo SRS Rada Lipičarja in dr. Danila Dougana.

KOČEVJE – V ponedeljek so začeli v Kočevju graditi nov otroški vrtec.

Lokevska loza je bila v četrtek kot mravljišče, na katerem so se zbrali nekdanji partizanski voditelji in današnji predstavniki državnega in republiškega družbenopolitičnega življenja ter se z domačini in udeleženci proslave iz vse Slovenije zliili v množico. Na fotografiji med poslušanjem govora Staneta Kavčiča, predsednika izvršnega sveta Slovenije. (Foto: Mirko Vesel)

Trideset let smo zvesti in še bomo

Več kot 15.000 ljudem, zbranim od Soče do Drave, je na osrednji slovenski proslavi ob 30-letnici vstaje v Lokvah pri Črnomlju govoril Stane Kavčič, predsednik slovenske vlade

Med številnimi gosti nekdanjega partizanskega vrha in predstavniki današnjega družbenopolitičnega življenja Jugoslavije in Slovenije, so bili v Lokvah tudi Mitja Ribičič, predsednik zveznega izvršnega sveta, ter člani predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, inž. Marko Bulc, člani sveta federacije Lidija Sentjurc, Miha Marinko, Franc Leskošek, predstavniki hrvaške republike ter delegati odborov ZZB NOV vseh slovenskih občin.

Kot živopisna preproga so bile videti stotine avtomobilov vse od Črnomlja do vasi Lokve, množica ljudi pa je začela prihajati na prireditveni prostor že v zgodnjih jutranjih urah. Nedaleč od spomenika, na kraju, kjer se je s preizkušanjem partizanskega orožja smrtno ponesrečil legendarni komandant Franc Rozman-Stane in kjer je deloval Glavni štab NOV in POS, je bila v

brezovem gaju slavnostna počastitev 30-letnice vstaje.

Ze mnogo pred 11. uro, ko je bil napovedan program, so bile klopi pod tribuno zasedene, tisoči pa so gledali in poslušali kar sede pod brezovo senco. Belokranjci so dočakali svoj veliki dan.

Po dobrodošlici, ki jo je gostom in zbrani množici izrekal inž. Martin Janžekovič, predsednik črnomaljske občine, je govoril Stane Kavčič, predsednik slovenske vlade, ki je v začetku poudaril, da „s tem, ko smo v tako velikem številu prišli danes v Belo krajino, nekdanjo zibelko partizanstva, hočemo dati tudi v trenutku ponovno priznanje in izraziti zahvalo za vse tisto, kar je Bela krajina storila za naš revolucionarni narodnoosvobodilni boj, za vse tisto, s čimer je sprejemala vedno in povsod naše partizane, borce in z njimi delila vse, kar je bilo dobrega in slabega.“

Ko je govoril o današnjih dogajanjih v naši samoupravljaljski družbi, je množica večkrat zaploskala, posebno tedaj, ko je poudarjal po-

memnost splošnega ljudskega odpora.

Slovenskemu mladinskemu odredu, ki je z Lokey krenil na pohod po

Kombajnov ni

Zetev pšenice je tu, vendar so kmetje zaskrbljeni, ker ni kombajnov. Lani je metliška kmetijska druga še žela z dvema, letos pa nima nobenega. Zdaj so se Metličani in okoličani obrnili na zasebnika Deklića iz Male Pake na Hrvaškem, toda tudi ta ima preveč dela onstran Kolpe. Zato si v metliški občini nekateri kmetje pomagajo z motornimi kosilnicami.

poteh slovenske delegacije na II. zasedanje AVNOJ, je predal prapor Albert Jakopič, komisar republiškega štaba za splošni ljudski odpor, nato pa je kulturni del slavja izpolnil umetniški ansambel JLA iz Beograda s solisti beograjske opere.

Lokevska loza je bila tja do nočnih ur prizorišče pristranskega snidenja med nekdanjimi borci in tovariši, ki so si nazdravljali z belokranjsko kapljico, mladina pa je ob melodijah Lojzeta Slaka plesala, da se je kar oder majal.

Organizaciji prireditve ni kaj očitali. Člani pripravljalnega odbora pod vodstvom Franca Koširja so pozabili garanje zadnjih tednov in dni, ko se za spanje ni bilo dovolj časa.

R. BACER

DOBRA PŠENIČNA LETINA NA DOLENJSKEM

Obrodila je kraljica žita

Obilna letina pšenice ni samo zaradi pravega vremena, temveč tudi zaradi agrotehnik – 26 centov pridelka na hektar

Ob Juriju luža, o kresu suša – dobra bo letina. Če sušec suši, april moči in majnik hladi, kašče polni.

Tako pravi ljudska modrost o letinah pšenice.

Letos vreme ni bilo čisto tako, kot govorijo reki, letina pa je vseeno bogata. Povprašali smo ljudi v brežiški, krški, črnomaljski, novomeški, metliški in trebanjski občini, vsi so dejali, da je bila kraljica žita letos darežljiva s svojim pridelkom.

Na območju štirih občin ožje Dolenjske, kjer kmetje sejejo približno 3.500 ha pšenice, pričakujejo, da bo povprečni pridelek znašal okoli 26 centov pri visokorodnih sortah in okoli 20 centov pri domačih sortah. Da ne bodo redki posamezniki, ki so pridelali blizu 40 centov, dokazujejo primeri iz novomeške in trebanjske občine, ko so kmetje, ki so želi s

kombajni, pridelali tudi čez 40 centov. Večina žita se šele suši v kozolcih in natančnejšega povprečja seveda še ni mogoče ugotoviti.

Ne samo kmetje, z dobrimi pridelki se lahko pohvalijo tudi na družbenih posestvih. V krškem „Agrokombinatu“ so naželi blizu 34 centov na hektar, v KZ Trebnje in KZ Novo mesto pa so tik pred žetvijo ocenjevali pridelek visokorodnih sort nad 30 centov. Za celotno trebanjsko občino računajo, da bo pridelek za eno petino večji od lanskega.

Letina je resnično veliko odvisna od vremena, vse bolj pa tudi od pra-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Krediti za letališča?

Pretekli teden so se v gospodarskem zboru slovenske skupščine na pobudo poslanca Francija Gerbeca pogovarjali tudi o izgradnji slovenskih letališč. Slovenija ima danes potniško letališče le na Brniku pri Ljubljani, ki pa ni dograjeno. Predvidena so še letališča v Mariboru, Novem mestu in v bližini Kopra. Družbena pomoč pri pospešitvi gradnje teh letališč bo potrebna, so ugotavljali slovenski poslanci, ko je tekla be-

se da o predlogu za izdajo zakona o dodatni obrestni meri za kredite na področju turizma. Predlog namreč predvideva, da ugodnosti pri kreditiranju ne bi mogli uveljaviti pri gradnji letališč. Poslanec Gerbec se je zavzel za spremembo predloga.

Mariborsko letališče je zaenkrat samo še na papirju (projektant inž. Lukič), na novomeškem pa predvidevajo, da bo prva faza zemeljskih del končana že to jesen.

Starka padla v prepad

Pokojna Ana Jurkovič je zelo slabo videla

Mrtvo so našli po osmih dneh iskanja 67-letno Ano Jurkovič iz Srednjega potoka v kočevski občini, ki so jo pogrešali od 16. julija.

Pokojnico sta našli v soboto, 24. julija popoldne dva fanta iz Suhorja. Ležala je ob potoku pod 20 m visokim prepadom, okoli 800 m od kraja, kjer so jo zadnjič videli.

Ana Jurkovič je zelo slabo videla, tako da je morala pri hoji uporabljati palico. 16. julija je spremljala proti avtobusni postaji v Banji loki neko sorodnico. Spremljala pa jo je le kake pol kilometra, nato pa se je obrnila proti domu. Takrat so Jurkovičevo tudi zadnjič videli živo.

Ugotovitve so pokazale, da je nekaj časa nadaljevala pot proti domu, nato pa je zavila proti prepadu oziroma v smeri Kolpe.

V minulih dneh so najvišje dnevne temperature zopet porasle na okoli 30 stopinj Celzija.

Te dni pričakujemo sprva še sončno in vroče. Proti koncu tedna je možno poslabšanje vremena z nevihtami.

Stari znanci so se v Lokvah sešli in si imeli veliko povedati. Na sliki vidimo Marka Bulca, ki ga je slovenska skupščina dan poprej izvolila za člana predsedstva SFRJ v pogovoru z Jankom Gregoričem, podpolkovnikom JLA ter svetovalecem pohoda slovenske mladine po poteh AVNOJ. Poleg sedita belokranjska župana: inž. Martin Janžekovič in Ivan Zele. (Foto: Mirko Vesel)

Spet so srpi v rokah žanjic. Na valovita tla polj pod Gorjanci kombajni marsikje ne morejo, zato bodo srpi tu še precej časa najbolj primerne žetvene priprave. Pravijo, da bo letošnja žetev dobra, jugoslovanski pridelek pšenice je peti v Evropi, v pridelku koruze pa smo še boljši. Na sliki: pridne roke žanjejo oves pod Gorjanci (Foto: S. Dokl)

Računi dobrega gospodarja — Kaj bodo naredili družbeni usmerjevalci gospodarjenja? — Špekulacije s koruzo trajajo že predolgo!

Stavke so seveda neprijetna zadeva za tiste, ki so zaradi njih prizadeti, toda pogrebeni v San Franciscu so jo zares zagodli mnogim, ko že nekaj dni vztrajno nočejo delati in zahtevajo višje plače — tačas se je namreč v mestnih mrtvašnicah nabralo že več kot osemsto trupel, ki čakajo na pokop... za pokojne ni miru niti po smrti...

V Cape Kennedyju pa se še vedno zabavajo ob poslušanju ene izmed zgodbic, vezanih na tri vesoljce, ki drvi jo ta trenutek proti Luni: pred odhodom so jim namreč (v nasprotju z dosedanjimi praksami) omogočili, da so se sestali s svojimi dragimi. Toda eden izmed njih — Alfred Worden — je odklonil ponujeno možnost in se je raje posvetil svojemu zadnjemu branju instrukcij kot pa srečanju s svojo izvoljenko, mično stewardeso... najprej Luna, potem šele ljubezen...

Tudi Henry Kissinger, osebni svetovalec ameriškega predsednika Richarda Nixona, ki je izpeljal presenetljiv tajni obisk Pekinga, se je med svojim kratkim bivanjem v kitajski prestolnici odrekal nečemu — namreč palčkam, s katerimi so sicer vsi člani njegovega spremstva jedli na svečanih obedih. Henry, ki v ZDA velja za playboya (po petnajstih letih se je ločil od svoje prve žene), se je v Pekingu raje zatekel k tradicionalnemu priboru, vilicam in nožu...

V najhujšem mestu na ameriškem zahodu so se trije vlomilci skoraj vso noč mučili, da bi odprli precej veliko jelekno blagajno, ko pa se jim je to naposled posrečilo, so našli v njej samo kratko obvestilo šefa podjetja svojemu blagajniku: v to blagajno danes ne bomo več spravljali denarja, ker jo bomo jutri prodali... najprej preveri, potem se trudi...

Neki kubanski ribič pa je imel več sreče: ko je razkosal morskega psa, ki ga je s težavo ujel, je v njegovem trebuhu našel zapušteno uro, ki je še tiktakala. Imela je namreč avtomatičen pogon... in očitno več sreče kot njen lastnik...

Kmetje krmijo in bodo krmili prašiče s pšenico, namesto da bi kupovali drago koruzo ali krmilo. Podvomil sem, da bi bilo veliko takih. Kmet, ki je trdil tako, pa je dodal: „V zadnjem času noben pameten kmet, ki ni opustil reje prašičev kot nekatere farme, ni prodal pšenice.“ Ali res najpametnejši kmetje delajo tako? Tako so rekli na sestanku. Celo kmetijski strokovnjak s kombinata, me je prepričeval sogovornik.

Prepričan sem, da večina kmetov zna dobro računati. Vzlic temu pretiravanja lahko nekatere premotijo. Zato prisluhnimo še tistim, ki menijo drugače!

Do jeseni si bom pomagal s pšenico, je rekel eden izmed takih. Če se takrat koruza ne bo močno pocenila, pa bom redil prašiče le zase. Sicer sem letos posejal precej koruze, pa jo lahko prodam. Dobil bom za njo več kot bi za prašiče. Pa še dela ne bom imel z njimi.

Lahko mu verjamemo, da je krmiljenje prašičev s pšenico le izhod v sili, ne pa pametna in gospodarna odločitev. Podobno velja za krmiljenje goved.

Zivinorejci računajo, da bi se splačalo prašiče in goveda rediti s krmili, v katerih je veliko koruze, če bi se njena cena sukala okoli en dinar za kilogram. Zvezni izvršni svet je zvišal zajamčeno ceno koruze le na 90 par. Prosta tržna cena naj bi bila le do 10 % višja. Zvišane so bile tudi zajamčene odkupne cene pitanih goved in prašičev, vendar niso presegle dosedanjih tržnih cen. Zato bi se sedanja visoka cena koruze morala močno znižati. Pa se je celo zvišala za nekaj par. Se vedno je dražja od pšenice, čeprav ne veliko, kajti zajamčena cena pšenice je zvišana za 15 par, toliko pa je porasla tudi odkupna cena, ki za nekaj par presega zajamčeno. Torej se s pšenico prav tako ne splača rediti živine kot s koruzo.

Zivinorejci, ki pričakujejo spremembe na trgu, niso opustili pitanja. Čakajo, kaj bo prinesla jesen. Ker je koruze premalo, uvoz pa kasi, in ker je dražja od pšenice, uporabljajo za krmila tudi krušno zito. Tako delajo celo nekatere me-

šalnice krmil. Novosaški časopis je poročal, da je neka tovarna krmil kupila tik pred žetvijo 5000 ton pšenice.

Pri živini, ki jo bodo pitali s takimi krmili, bo izguba. Vzlic temu bodo zivinorejci, ki upajo, da bodo prišli boljši časi, pokrmili toliko pšenice, da jo bomo morali uvažati, čeprav smo je letos našli več kot kate-rokoli prejšnje leto, ko smo je že imeli dovolj. Zato bi družbeni gospodarstveniki morali poiskati odgovor na vprašanje: ali naj pravočasno uvozimo cenejšo koruzo ali pozneje pšenico?

Razvozlati bi bilo treba tudi vprašanje: zakaj je koruza lahko tako draga? Kdo jo kupuje po taki ceni in zakaj?

Visoka cena koruze, ki bi jo lahko imenovali spekulativna, bi bila še nekako razumljiva, če bi se obdržala le krajši čas, ko zivinorejci ne bi mogli naenkrat prodati vseh nedopitanih živali in bi morali kupovati krmila po vsaki ceni. Drži se že predolgo. Morda prav zaradi neizpolnjenih obljub, da bomo kmalu uvozili dovolj cenejše koruze. Zivinorejci, ki verjamejo v obljube, čakajo na njih izpolnitev, medtem pa kupujejo predraga krmila. Ali se v tem ne skriva spekulacija tistih, ki imajo koruzo?

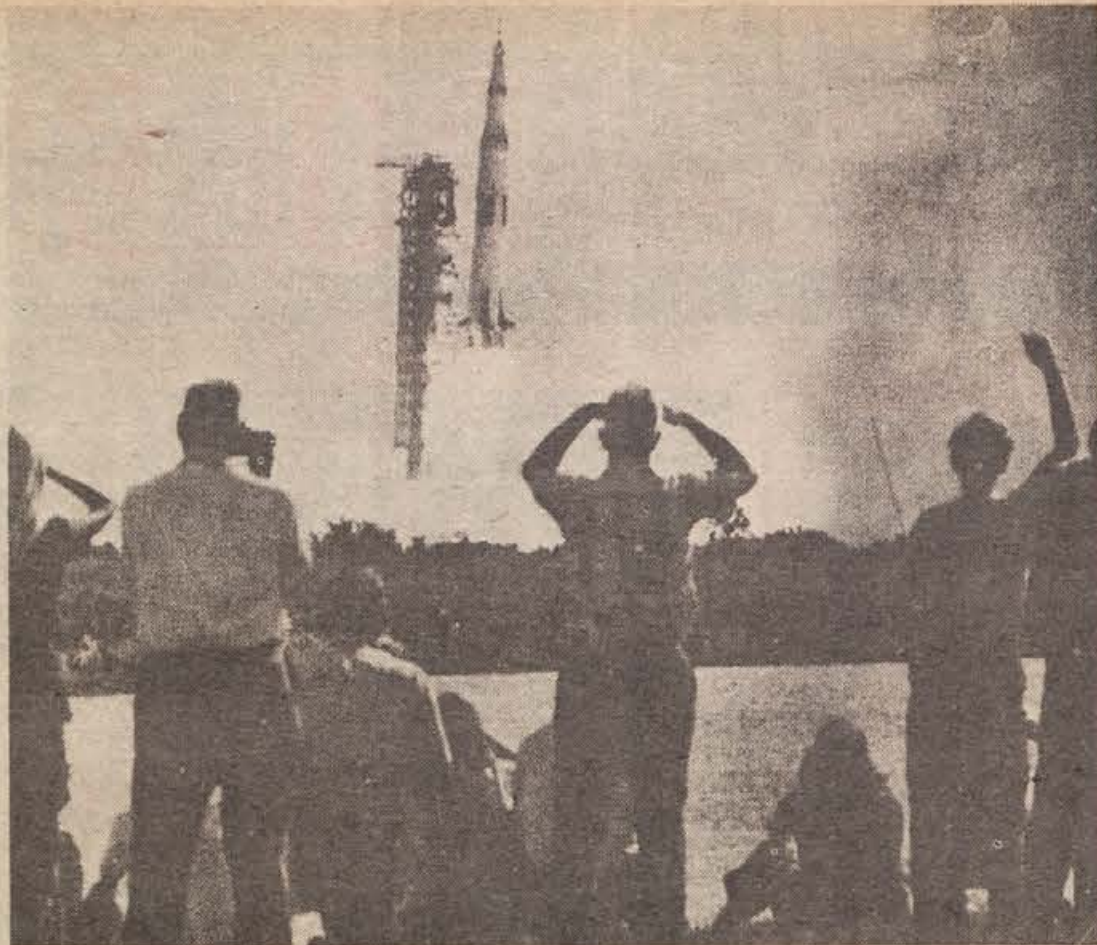
JOŽE PETEK

TELEGRAMI

SEUL — Močni nallvi in poplave so terjale v Južni Koreji 57 smrtnih žrtev, več oseb pa še pogrešajo.

DŽIBUTI — Kolera, ki je po vseh znakih sodeč v Španiji zatrla (jugoslovanske oblasti so odločno zani-kale pisanje nekaterih tujih časnikov, da bi se ta bolezen pojavila tudi pri nas), se je pojavila tudi v francoski Somaliji, kjer je zaradi nje do-selej umrlo že okoli 60 ljudi.

ANKARA — V turški prestolnici se je zvedelo, da bo Turčija kmalu

Ameriški vesoljci David Scott, James Irwin in Alfred Worden so poleteli s Cape Kennedyja v vesoljski ladji Apollo 15 proti Luni. To bo doslej najdaljše človekovo bivanje na naši najbližji nebesni sosed. Potovanje proti Luni poteka brez zastoja, čeprav so sicer opazili manjšo okvaro na delu električne napeljave. Med posebnostmi odprave je tudi posebno vozilo, s katerim se bosta vesoljca vozila po Luni. (Telefoto: UPI)

priznala LR Kitajsko in z njo nave-zala redne diplomatske stike.

BUKAREŠTA — Delegacije so-vjetske vlade, ki jo vodi Aleksej Ko-sigin, je odpotovala v Budimpešto, kjer se bo udeležila 25. zasedanja sveta za vzajemno gospodarsko po-moč.

MENDOZA — V Argentini so za-beležili potres manjše moči, v Pe-ruju in Ekvadorju pa precej močnej-se sunke tal. Ni še poročil o gmojni škodi in morebitnih človeških žrtvah.

TAJPEH — Otok Tajvan je priza-dejal strahovit tajfun, ki je dvjval s hitrostjo 214 kilometrov na uro. Se-dem ljudi je izgubilo življenje.

HAVANA — Na Kubo je dolo-poval čilski zunanji minister, ki se bo udeležil proslave kubanskega na-cionalnega praznika.

GAZA — Pred vojaškim sodiščem v Gazi se je začel sodni proces proti 20-letnemu Ibrahimu Galebu, obto-ženemu poskusa uboja izraelskega ministra Dayana.

TOKIO — V spopadu med poli-cijo in demonstranti, ki so proti gradnji novega tokijskega letališča, je bilo poškodovanih 600 ljudi, med njimi 275 policistov.

tedenski zunanjepolitični pregled

Sudan je doživel tisto, kar je le malokdo predvideval: po ko-maj treh dneh je uspelo prista-šem strmoglavljene šefa drža-ve Nimeirija zopet prevzeti oblast v deželi. Raplet se je začel tisti trenutek, ko so libijske oblasti prisilile britansko potniško letalo, s katerim sta iz Londona potovala v Kartum, glavno mesto Sudana, voditelja prevrata Babiker El Nur in Faruk Hamadal. Libijci so po-tem voditelja izročili pristašem strmoglavljene Nimeirija, ki so medtem uspeli (vsekakor tudi s pomočjo Egipta in Li-bije) zopet prevzeti oblast. V zvezi s tem so bili Britanci zelo ogorčeni, toda vlada se je zado-voljila zgolj z dokaj milim urad-nim protestom. To je vsaj do neke meje razumljivo, zakaj Bri-tanija ima v Libiji velike na-ložbe (med drugimi pa ji pro-daža tudi orožje), prek libijs-kega ozemlja pa je speljanih tudi večina britanskih potniških linij proti Bliznjemu in Dal-jnemu vzhodu. Toda to je vse-kakor le obrobno in postransko vprašanje sudanske drame. V Kartumu se je namreč začel ne-usmiljen obračun z vsemi ti-stimi, ki so bili kakor koli pove-zani s prevratniki. Ker naj bi pri-tem, tako je izjavil sam Nimeiri na tiskovni konferenci, imeli glavno besedo sudanski komu-nisti, se je ves srd obračuna usmeril prav proti njim. Komu-nistična partija Sudana ima ne-kaj tisoč članov (natančne šte-vilke niso znane, trdijo, da jih je med 6.000 in 12.000) in sve-tovna javnost, ali, če hočemo dati kolikortoliko objektivno sliko: vsaj velika večina javnosti se boji, da ne bodo mnogi med njimi padli pod strel kazenskih oddelkov. Poročila trdijo, da je zaprtih že več kot 1000 ljudi in da je bilo v dosedanjih spopadih in racijah ubitih okoli 400. Tako kot v vseh podobnih pri-ložnostih, ko pride do prevrata v deželah, kjer družba še ni or-ganizirana povsem v skladu z normami in možnostmi dvajse-tega stoletja, prihaja sedaj tudi v Sudanu do včasih nekontroliranih izbruhov maščevanja. In-stitucija naglih sodišč je tudi si-cer priznana le kot izjemno sredstvo za izjemne prilike in nihče si zato ne bo upal trditi, da deluje vselej neoporečno pravično. Tako in v tem smislu je treba razumeti tudi sedanja dogajanja v Sudanu, kjer vroče strasti zelo verjetno zameglju-jejo zdrav razum. Zato je več kot zanesljivo, da bodo (in so) med žrtvami sedanje krize tudi nedolžni. Precej tujih sindikal-nih organizacij, pa tudi sve-

tovna zveza sindikatov, ter ne-katere komunistične partije so že protestirale in zahtevale, da se moritve ustavijo. To doslej še ni obrodilo sadu, saj so, de-nimo, prav med najbolj glasnimi prvimi protesti obesili voditelja sudanskih sindikatov Ahmeda Šefia, ki je bil hkrati tudi pod-predsednik svetovne sindikalne federacije. Utrjevanje oblasti Nimeirijevega režima poteka to-rej z izjemno trdo roko in po-gosto tudi krutostjo, ki je za ve-čino mednarodnih opazovalcev težko prebavljiva, za tiste med njimi, ki so se šeli za njegove prijatelje pa brzkone tudi dokaj mučna. Niti najmanj ne dvo-mino, da dogodki v Sudanu naj-brž tu in tam uhajajo iz rok se-

Sudanski protiudar

danjemu režimu, namreč v to-liko, da verjetno niti ni sposo-ben povsem energično prepre-čiti divjanja svojih pristašev, ki so po trenutkih obupa zaradi prevrata zopet okusili slave zmage po protiprevratu. Toda to brzkone ne more biti popol-no opravičilo za zares neizprosno krutost, skoraj podobno tisti, ki smo ji bila prav tako priča (in nam ni mogla biti niti malo razumljiva) v Maroku po neuspelem prevratu. A kakor-koli že, dejstvo je, da bo se-danja kriza le še poglobila neka-tere razlike in nasprotja v arab-skih deželah, kajti nekatere med njimi (Irak) so bile odkrito na strani predstavnikov neuspe-lega prevrata, druge (Egipt, Li-bija) pa so ostale vseskozi zve-ste Nimeiriju. Ni dvoma, da bodo ta nasprotja ena izmed posledic sudanske drame, vsaj kar zadeva mednarodno poli-tično sceno. O tistem kar se bo dogajalo v Sudanu samem, o notranjepolitičnih vrenjih in raz-voju Sudana, pa je za zdaj ver-jetno moč povedati le toliko, da po vsem sodeč ne bo moglo biti govora o kakršnemkoli so-delovanju med Nimeirijevimi pristaši in drugimi (kajpak tudi komunistično partijo) stran-kami ali grupacijami, ter da se je Sudan v tem smislu opredelil za ekstremno obliko notranje organizacije svoje države. Ko-liko je to (in bo) Sudanu v prid in koliko v škodo, pa bo poka-zal samo čas, ki je najboljši raz-sodnik.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Pozna se, da vročina pasjih dni krepko pritiska, saj ima to — kar je povsem umljivo — precejšen odsev tudi v občutno zmanjšani notranje-politični in gospodarski aktivnosti v zadnjih dneh, čeprav je res, da ta aktivnost vendarle ni povsem zamrla. Čutiti je, da so poletni dopusti že precej razredčili vrste naših forumov na vseh ravneh, tako da je ure-janje določenih zadev edino posledica nuj-nosti — še bolj pa so to, lahko rečemo, ope-rativne PRIPRAVE ZA NADALJNJE DELO, ki bo vsekakor sledilo po počitniških prekinitvah v novi jesenski „sezoni“ obnov-ljene aktivnosti.

V dneh minulega tedna, ki mu je dalo slavnostno obeležje jubilejno praznovanje ob 30-letnici vstaje slovenskega naroda (z osrednjo proslavo v Lokvah pri Črnomlju — na kateri je spregovoril predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič, tako da se je razvila v veliko ljudsko zborovanje), pa se je dan pred praznikom — torej minulo sredo — še zadnjič pred poletnimi počitnicami se-stala REPUBLIŠKA SKUPŠČINA v vsej svoji sestavi in obravnavala več zares po-membnih vprašanj.

Predvsem moramo omeniti, da so vsi zbori republiške skupščine na tem zasedanju so-glasno sprejeli predlog, naj bi Josipa Broza-Tita znova izvolili za predsednika republike ter naj bi postal hkrati prvi predsednik no-vega predsedstva SFRJ — kar je splošna želja po vseh naših republikah, pa so takšen pred-log zvezni skupščini sporočili iz vse države. Hkrati je republiška skupščina na tokratnem zasedanju tudi izvolila CLANE PRE-SEDSTVA SFRJ iz Slovenije — izvolila je kandidata, ki ju je na to mesto predlagala republiška konferenca SZDL. To sta, kot je že znano, inž. Marko Bulc in Mitja Ribičič, predsednik skupščine Sergej Kraigher pa bo član novega predsedstva že po svojem polo-žaju. Svoje člane za predsedstvo SFRJ so doslej že izbrale tudi druge republike — in že ta četrtek bo zvezna skupščina potrdila izvo-litev tega našega najvišjega državnega organa, ki smo ga dobili z novimi spremembami zvezne ustave.

Drugo izredno pomembno vprašanje, ki ga je republiška skupščina obravnavala na svo-jem tokratnem zasedanju (na katerem je resda imela še več točk dnevnega reda, ven-dar se vseh kajpak ne bomo dotaknili), pa je bil predlog stališč o DOLGOROČNEM DRUŽBENEM RAZVOJU Slovenije, torej okvirno vodilo našega vsesplošnega družbe-nega razvoja v prihodnjih petnajstih letih. Predsednik IS Stane Kavčič, ki je ob tem spregovoril poslanecem republiške skupščine, je poudaril, da je pomembnost našega dolgo-ročnega razvojnega načrta v teh trenutkih —

Pomembnost dolgoročnega razvoja

ko nas tare teža vsakodnevni problemov — še toliko večja, ker si resnično učinkovitega urejanja naših notranjih problemov, gospo-darstva in vsega drugega, pač ne moremo predstavljati brez dolgoročnih razvojnih konceptov. Jeseni, ko bomo izdelovali naš srednjeročni razvojni načrt — se pravi načrt za prihodnjih pet let našega družbenega raz-voja — bodo vsa naša prizadevanja seveda morala temeljiti na projekciji dolgoročnega razvoja naše družbe. Zategadelj sedanjih raz-prav o dolgoročnih razvojnih vprašanjih (ki se spričo vsakodnevni problemov zdijo kot nekakšen beg iz resničnosti) ne smemo oce-njevati kot nekakšno vizijo neotipljive pri-hodnosti, ampak se moramo zavedati, da nam gradivo o dolgoročnem razvoju — ki je strokovno obdelano in pripravljeno — zares lahko služi (oziroma nam mora služiti) kot temeljno vodilo pri programiranju naših na-daljšnjih razvojnih konceptov.

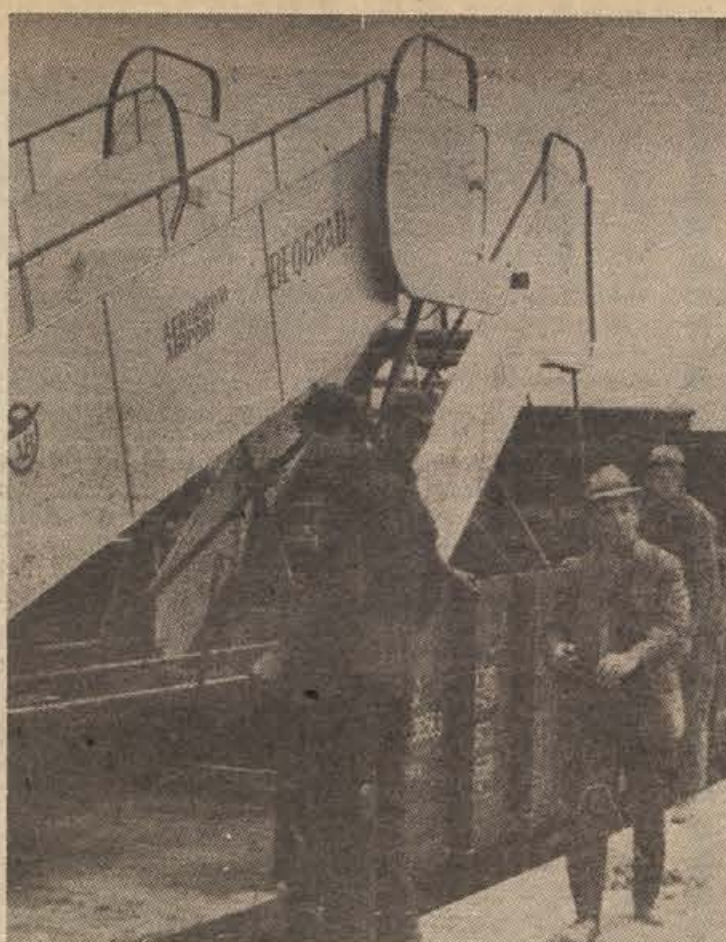
Minuli petek se je v Beogradu sestal odbor za promet gospodarskega zbora zvezne skup-ščine, ki je sicer predvsem obravnaval neka-tera organizacijska vprašanja našega pro-meta, na seji pa so se poslanci tudi zelo kri-

tično dotaknili perečega vprašanja NELIK-VIDNOSTI NAŠEGA GOSPODARSTVA. Poslanci so v razpravi ocenili, da so predlogi, ki jih za omilitve splošne nelikvidnosti daje ZIS, nepopolni in da bodo zaradi tega ostali tudi brez pravega učinka — kolikor jih se-veda ZIS ne bo dopolnil. Ukrepi ZIS se nam-reč omejujejo samo na kliring med bankami in gospodarstvom, kar je po mnenju poslan-cev komaj polovičen ukrep; omenjeni odbor zvezne skupščine je zahteval, naj zdravilo proti nelikvidnosti — prek kliringa — pred-pišemo pri nas za vse, ne samo za banke in gospodarstvo, torej tudi za družbeno-poli-tične skupnosti. Takšen splošni kliring, so poudarili poslanci, bi bil gotovo bolj učinko-vit, saj po tako radikalnem ukrepu predstavi-niki podjetij pač ne bi bili nenehno v polo-žaju, ko morajo „vsakega prvega v mesecu prositi banke za denar za izplačilo osebnih dohodkov zaposlenih“, ampak bi bili prora-čunski porabniki, skladi in družbeno-poli-tične skupnosti tudi prisiljeni, da prek kli-ringa pokrijejo svoje velike dolgove — kar bi splošno nelikvidnost našega gospodarstva vsaj občutno omililo, če je ne bi že povsem odpravilo.

Prvi koraki za spremembe oziroma dopol-nitve republiške ustave — kar je logična po-sledica nedavnih sprememb zvezne ustave — so že narejeni. V ponedeljek in torek je v republiški skupščini zasedala republiška ustavna komisija, ki je obravnavala sedaj pri-pravljen PREDOSNUTEK AMANDMAJEV k ustavi SR Slovenije (teh amandmajev je skupno 23 in v sedanjih fazi, ko bomo repub-liško ustavo šele dopolnili oziroma jo le del-no spremenili, bodo ti amandmaji nadome-stili nekatere člene dosedanje republiške ustave). Republiška ustavna komisija bo oblikovala besedilo osnutka teh ustavnih amandmajev ter ga poslala družbeno-politič-nim organizacijam v republiki, s čimer se bo začela javna razprava o spremembah in do-polnitvah republiške ustave, ki bo trajala do polovice oktobra. Predlagani osnutek ustavnih amandmajev bo republiški zbor skup-ščine — kot je napovedano — obravnaval že v prvih dneh septembra.

Petje družin 30 žena in deklet iz obrata Lisce na Senovem. Na vajah se zbirajo dvakrat na teden: po končani dopoldanski izmeni, če delajo zjutraj, sicer pa pred pričetkom popoldanskega dela. Na sliki vidite pevke s pevovodjem Adolfom Moškom. (Foto: J. T.)

Ribniško kovinarsko podjetje RIKO se je v zadnjem času precej uveljavilo na domačem in tujem tržišču z lično izdelanimi stopnicami za potniška vozila in vozički za prtljago na letališčih. Opremlili so vsa jugoslovanska letališča. Na sliki: stopnice za Beograd (foto: S. D.)

Na žagi novomeškega Gozdnega gospodarstva v Pogancih pri Novem mestu so te dni postavili nov silos za žaganje (na sliki). Prej so žaganje iz zasilnega skladišča na vozila nalagali s koši, zdaj pa je postopek povsem mehaniziran in enostaven (Foto: S. Dokl)

Vredno je zapisati...

Med turistično sezono imamo v vseh večjih in manjših letoviških središčih razne zabavne prireditve. Večinoma so združene z raznimi zgodovinskimi tradicijami, ki jih spretni turistični delavci koristno obudijo od mrtvih. Turistične domisljice imajo namen, ki je jasen.

Zal se zgodi, da vedno ne zadenemo žebila na glavo. Prireditve, o kateri se sliši resno razmisliti, je vsakoletni piknik ali srečanje dolenjskih izseljencev. Gostitelj je vedno druga dolenjska občina, ki pač po svojih močeh pripravi srečanje izseljencev, kot to ve, zna in zmore.

Vendar je dosežen le eno-

stranski uspeh. Prireditve je vedno na dostojni višini, vse je v najlepšem redu, samo tistih, ki jim je program namenjen, navadno ni v tolikšnem številu, kot si organizatorji želijo. Podobna slika, da ne govorim na pamet, se je ponovila tudi v Dolenjskih Toplicah. Mar je res bilo treba vložiti toliko truda za peščico naših ljudi, ki bi jim lahko kako drugače pokazali, da jih imamo radi in da smo veseli njihovega obiska v stari domovini? Morda bi jih kako drugače se bolj razveselili. Zanje bi bilo verjetno večje doživetje, če bi jih popeljali pred kakšen dolenjski vinski hram, jih pogostili, našli fantje pa bi jim zapeli slovenske pesmi. Organizacija bolj domače prireditve bi stala precej manj, učinek pa bi bil enak, če ne celo boljši. Menimo, da imajo izseljenci dovolj uniformiranih prireditev in proslav, zato si želijo nekaj drugega, izvirnega - domačega.

Komunisti ne poznajo malodušja

Na zadnji seji medobčinskega sveta Zveze komunistov za Dolenjsko, so ugotovili, da je politična osveščenost spet zašla v vode malodušja zaradi prepočasnega reševanja gospodarskih vprašanj

Medobčinski svet zveze komunistov za Dolenjsko je na zadnji seji, v sredo 14. julija, pregledal dejavnost komunistov v pokrajini pri uresničevanju sklepov 17. seje predsedstva ZKJ in 20. seje CK ZKS.

Ugotovil je, da so komunisti na Dolenjskem takoj po omenjenih sejah ustvarili ustrezno politično vzdušje za razreševanje posameznih vprašanj, ki jih v občinah po svojih močeh tudi rešujejo. Ob tem pa poudarjajo, da so komunisti v vseh vprašanjih, ki so pred njimi, vedno iskali in praktične rešitve od zgoraj, predvsem glede reševanja posameznih perečih gospodarskih vprašanj, kot so naraščanje medsebojnega zadolževanja, neurejene razmere v našem kmetijstvu itd. To so vprašanja, ki dolenjsko gospodarstvo najbolj prizadenejo, vendar jim v posameznih občinah, ob neresenih sistemskih vprašanjih, niso kos. Prav zaradi neučinkovitosti in prepočasnega reševanja posameznih gospodarskih zadev občani že izgubljajo vero v uspešno uresničitev prej omenjenih sej. Ugotavljajo namreč, da politična osveščenost, ki so jo med občani ustvarili po naši splahnevi in se ponovno pojavlja določeno malodušje, ker se naš gospodarski položaj ne izboljšuje.

Zato dolenjski komunisti vztrajajo pri doslednem uresničevanju sprejetih stališč in sklepov vodstev ZK. Zlasti pričakujejo večjo učinkovitost od vodilnih komunistov na vseh ravneh. Hkrati zahtevajo preverjanje uresničevanja sklepov, stališč in akcijskih programov, ki so jih sprejeli razni višji organi, medtem ko je treba za nespoštovanje in uresničevanje teh načel na vseh ravneh začeti ustrezne sankcije in to najprej pri komunistih, ki so za sprejete načela v praksi prvi zadolženi.

R. SOPER

VČASIH SMO PREHITRI V OBSODBAH: Po nedolžnem smo krivi!

Delavci v prometu in zvezah ugotavljajo, da so nemalokrat po nedolžnem deležni ostrih graj,

Pred nedavnim so se v Novem mestu zbrali na volilni konferenci za volitve članov bodočega republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez in delegatov za republiški kongres tega sindikata predstavniki delovnih kolektivov prometa in zvez širše Dolenjske.

V razpravi so govorili največ o stanovanjskih stvareh, zlasti pa so se pomudili ob več ugotovitvah. Najglasnejši so bili delavci cestne službe in cestnega transporta. Delavci cestne službe so poudarili, da so neprestano deležni ostrih graj zaradi slabega stanja cest, da pa javnost ne ve tega, da v zadnjih 5 letih dobivajo za vzdrževanje cest enako denarja, medtem ko se je promet povečal v tem času za vsaj en in polkrat. Menili so, da bi bilo treba razpravo o cestah usmeriti v vprašanja o tem, kako se deli denar, ki se zbere za ceste s prispevki od goriv in z drugimi dajatvami: od 70 milijonov tega denarja, ki se vrne iz zveze v SRS, dobijo cestna podjetja le 40 milijonov! Skupaj z delavci cestnega transporta so ugotovili, da obojem manjka v okviru Jugoslavije organ, ki bi enotno zastopal težnje njihove dejavnosti. Prav zato, ker takšnega organa nimajo, je v veliki meri njihovo nastopanje neučinkovito.

Dotaknili so se tudi osnutka novega republiškega zakona o cestah. Slovenija je zadnja, ki ga bo dobila v Jugoslaviji, grajali pa so to, kako je osnutek nastal: izdelali so ga republiški organi, ki pri tem niso upoštevali predlogov cestnih podjetij.

Dejavnost prometa in zvez je kot javna služba še vedno odvisna od administrativno določenih cen. Prav to pa omejuje akumulacijo teh dejavnosti in njihovo sposobnost vlaganja.

nja v posodobitve osnovnih sredstev, ki so zelo zastarela. Krediti, ki jih lahko dobe, so žal preveč kratkoročni in obremenjeni s previsokimi obrestmi. V obdobju velikih političnih sprememb v naši družbi, ko dobiva republika večjo suverenost ter večje pravice in dolžnosti, bo moral o takšnem stanju v prometu povedati svojo besedo republiški kongres sindikata delavcev v prometu in zvezah.

M. JAKOPEC

Turistični barometer

Zadnji teden je bil za naše turistične delovne organizacije izreden. Praznik vstaje, 22. julij, in nedelja, 25. julija, sta na Dolenjsko privabila veliko število gostov. Najuspešnejša je bila vsekakor nedelja, saj je bilo samo na Otočcu ob Krki kljub z algami prevlečeni reki 1500 kopalcev, v Šmarjenskih Toplicah je bila tudi velika gneča, nič manj pa se niso kopalci stiskali v Dolenjskih Toplicah. Svojevrsen rekord so dosegli v Čateških Toplicah: imeli so blizu 4500 kopalcev, avtomobilov pa so našli 1300.

Večina obiskovalcev v naših turističnih središčih je bila iz Hrvaške, največ avtomobilov je bilo z registrsko tablico ZG. Več kot prejšnje nedelje je bilo tudi tujcev, zlasti Nemcev in Holandcev.

Tudi v zasebnih gostiščih so zadnji vikend ugodno ocenili. Če bi le bilo več tako bogatih in razgibanih tednov, kot je bil zadnji, so izjavili vsi po vrsti.

Tudi ceste so polne, dolge kolone se počasi premikajo, še vedno so obrnjene proti vzhodu, morju nasproti.

Vedno s starimi »topovik«?

Naša stara slabost: veliko splošne gradnje doživlja nelikvidnost, v podjetjih pa zaradi poslovnih interesov ne povedo za legla tega zla

„O gospodarskih rezultatih v juniju ni mogoče reči nič dobrega. Niti za enega sekretarja ni ugodnih vesti,“ je dejal direktor zveznega zavoda za statistiko, ko je poročal o junjskih gospodarskih rezultatih. To pomeni, da se neugodna gospodarska gibanja nadaljujejo navzlic vsem političnim sklepom in stabilizacijskim ukrepom.

Da vlade ni mogoče kriviti v celoti za nastali položaj, naj pokažemo s primerom nelikvidnosti, te jugoslovanske posebnosti, ki je v bistvu sad inflacije in ki služi marsikateremu podjetju kot plašč za prikrivanje izgube, slabega gospodarjenja in življenja - na račun drugega. Pri vsem je najbolj zanimivo, da ti „drugi“ nočejo s prstom pokazati na zadolžena podjetja, ker so pač njihovi poslovni partnerji.

Pogovarjali smo se z odgovornimi ljudmi nekaterih naših največjih tovarn: „Krke“ Novo mesto, „Lisce“ Sevnica, „Novoteksa“ Novo mesto, da bi zvedeli, kdo njim predvsem slabo plačuje in kje se rojevajo začetki verižne zadolženosti, ki ima toliko slabih posledic.

Kot v en glas so odgovarjali: res je, veliko nam kupci dolgujejo, zamude pri plačevanju so po dva, po tri mesece, nekaj bi bilo treba ukreniti. Žal pa vam

imen teh podjetij, ki se tako obnašajo do nas, ne morejo povedati. Časopisi so eno, poslovna politika pa druga. Kaj se ve, če nam javno objavljena imena ne bodo škodovala pri poslovnem sodelovanju in naših aranžmajih?

Tako pravijo v podjetjih. Ne domisljamo si, da bi s tem, ko bi s prstom pokazali na slabe plačnike, že spremenili stvar, ki je zelo težka in zapletena, primer pa vendarle kaže na našo staro slabost. Nelikvidnost kot škodljiv pojav in kot sovražnik dobrega gospodarjenja na splošno ostro obsojamo, ko pa je treba konkretno povedati, kje ima svoje leglo, se umaknemo zaradi trenutnih interesov. Pri nas je pač v navadi streljanje s „topovi“, ki nikogar ne zadenejo.

M. LEGAN

NOVI STROJI - VEČ ZAPOSLENIH

Papirkonfekcija Krško bo do konca leta 1972 izpopolnila obrat za papirno konfekcijo z novimi stroji. Kupila bo stroj za izdelovanje papirnatih vreč in stroj za izdelovanje reklamnega ovojnega papirja v 4-barvnem tisku, razen tega pa še stroj za papirne vreče za blago, ki je pakirano že pred prodajo. Z izpopolnitvijo opreme bo podjetje odprlo 10 do 12 novih delovnih mest in povečalo proizvodnjo papirnatih vreč ter ovojnega papirja za 100 odstotkov.

Obrodila

(Nadaljevanje s 1. str.)

vilne agrotehnike in dobrih, visokorodnih sort. Za letošnji uspeh imajo zagotovo velike zasluge tudi brezostaja, marinka in znane italijanske sorte, ki jih kmetje sejejo vse več. In še nekaj je spodbudno: pri letošnji žetvi je bilo videti mnogo manj žanjic, to težko delo opravljajo na vse več poljih žetevne naprave na kosilnicah, pa tudi kombajni niso več redkost.

Kako pa kažejo drugi pridelki? Krompir obeta dobro letino, plesen ga še ni hujše prizadela, vinogradi prav tako, slabše pa bo s sadno letino, ugotavljajo v dolenjskih občinah.

M. L.

Kmetijski nasveti

Zakaj odpove herbicid?

„Aretit ni učinkoval, slabo delujejo ti ali oni pripravki za zatiranje plevela ali za varstvo pred boleznimi in škodljivci,“ take tožbe je slišati od kmetov. Preizkusi teh snovi so običajno pokazali, da za neučinkovitost običajno niso bile krive tovarne, ki te kemične snovi izdelujejo, marveč kmetovalci sami, pripravkov niso uporabljali pravočasno ali v zadostnih količinah.

Danes se seznanimo, kako je z uporabo herbicidov, pripravkov za uničevanje plevelov zlasti v žitih. Tu so kmetom že znana imena: deherban, koromor, korovicid, legumeks, agrokson, aretit (za žita s podsevom detelje) itd. Te pripravke uporabljamo manjše, ob tem pa velja dosledno spoštovati navodila, kdaj in v kolikšnih količinah.

Vedeti je treba predvsem tole: širokolistni pleveli so najbolj občutljivi v začetni rasti, ko imajo tri do pet listov. V žitih začnemo škropiti, ko je posevek visok kakih 15 cm, čas škropljenja pa lahko traja tja do kolenčanja žita. Med škropljenjem naj bo vreme toplo, mirno in suho; v takih razmerah bo učinek najbolj ugoden.

Ponovno opozarjamo, da je treba herbicide zelo previdno uporabljati, sicer lahko naredimo več škode kot koristi. Pri drugih škropljih, ki učinkujejo na boleznih ali škodljivce, smo navedeni, da ni nič hudega, če damo malo več škropiva, če kako rastlino poškropimo dvakrat ali če pomočimo sosedno rastlino, ki ji škropljenje ni bilo namenjeno. Pri herbicidih si kaj takega ne moremo privoščiti.

Za vsak posevek oziroma za vsako njivo je treba izračunati, koliko priprava je zanj primerno. Tega je treba zatem kar se da enakomerno porazdeliti po njivi. Napake so pogoste zaradi tega, ker kmetje uporabljajo nahrbtnne škroplilnice, poškropijo bolj povrhu in ob tem uporabijo premalo pripravka. Potem se čudijo, če ni učinkoval. Poudarjamo: naj bo škroplilnica taka ali taka, določena količina strupa za plevel mora priti na plevelno rastlino, to pa dosežemo, da natančno odmerjeno količino kar se da dobro razporedimo po vsej njivi.

lnz. M. L.

POMAGAJ SI SAM
IN UNIOR
TI BO POMAGAL

Velik del množice, ki je 22. julija dopoldne prišla v Lokve pri Črnomlju na osrednjo proslavo 30. obletnice vstaje slovenskega ljudstva, je našel prijeten prostor pod brezami v velikem amfiteatru krog in krog odra za govornike in kulturni spored. (Foto: Tone Gošnik)

Bilo je nepozabno!

Sporod na slavnostnem prostoru v Lokvah je bil končan in množica se je razšla na vse strani po gozdičku. Najbolj razigrani so se zavrteli ob glasbi Lojzeta Slaka ali zabavnega orkestra ljubljanske garnizije, drugi spet so si poiskali senco, naročili jedi in pijačo ter obujali spomine.

Pomešal sem se med ljudi in prisluhnil njihovu kramljanju. Razpoloženje je bilo izredno. V pogovorih sem slišal, da se zdi obiskovalcem vse nepozabno: dobra organizacija, zanimiv govor tovariša Kavčiča, ostali spored, zelo primerno izbran prostor ipd. Štirje izmed množice so mi med drugim povedali:

Franc Požar iz Ljubljane: „Danes sem prvič v Beli krajini in sem prijetno presenečen. Lepa pokrajina in družabni ljudje so name naredili veličasten vtis. O proslavi lahko rečem samo – odlično!“

Janez Šegina, Boršt: „Med vojno sem bil terencec v Beli krajini. Se danes se človek kot takrat v partizanih počuti v teh krajih kakor doma. Za proslavo je bilo lepo pripravljeno. Velika udeležba in zelo dober govor Staneta Kavčiča sta pripomogla k slavi. Vtis med ljudmi je zelo dober.“

Angelca Končija, Radlje ob

Dravi: „Med NOB sem bila v Beli krajini. Sedaj se vračam vsakič nekaj let, ker te lepe dežele ne morem pozabiti. Tu se povsod počutim domače kot malo kje drugje. Današnja proslava je zelo uspešna. Vse je v redu, od organizacije do govora Staneta Kavčiča. Domačnost le še vzbuja že tako dobro razpoloženje ljudi!“

Stane Starešinič, gledališki igralec iz Trsta: „Z današnje proslave bom odnesel najlepši vtis, ki si ga sploh nikdar nisem mogel misliti. Moram poudariti, da so izbrali izreden kraj za proslavo. Govor Kavčiča mi je bil kot vsi njegovi govori zelo všeč. To je človek, ki se zanima tudi za preproste ljudi, kar je danes tudi poudaril. Belo krajino imam strašno rad in jo obiščem vsaj enkrat na mesec. Četudi ne bi bil Belokranjec po rodu, bi vedno rad prihajal v to lepo deželo, ki mi je najbolj pri srcu.“

Skupina starejših Belokranjcev pa mi je izjavila: „Zamerimo tistim tovarišem, ki so bili med vojno v Beli krajini in jim je bila drugi dom in zatočišče, da se zdaj vračajo samo ob takšnih praznikih, čeprav so obljubili, da bodo pogosto obiskovali svoje partizanske kraje. Danes na svojo obljubo vse preveč pozabljajo!“

TONI LATERNER

RIKO po stopničkah navzgor

Ribniško podjetje RIKO bo do konca letošnjega leta dobilo novo proizvodno dvorano

Kot v večini primerov, tudi ribniško kovinarsko podjetje RIKO ni izjema: iz malega, nepomembnega nekajčlanskega kolektiva se je razvilo podjetje, ki danes zaposluje že več kot 200 kovinarjev. Podjetje izdeluje stroje, ki jih potrebuje zimska služba (pluge itd.), v zadnjem času pa poskuša najti še druge možnosti, da bi se še bolj uveljavilo. Ko bodo do konca letošnjega leta dobili novo proizvodno dvorano s prostornino 3000 kvadratnih metrov, bo precej boljše.

V ribniškem podjetju RIKO pravijo, da morajo iti s časom naprej. Prostor v proizvodni program postajajo preozki, zato gredo v nove naložbe. Hkrati iščejo že možnosti za serijsko izdelavo določenih proizvodov. Z novo proizvodnjo bodo začeli ko bo stekel nov proizvodni trakt.

Uveljavljajo se na domačem in tujem tržišču. Na železniški postaji so te dni odpravljali v Beograd in v Dubrovnik letalske stopnice, ki jih potrebujejo potniška letala. S takimi stopnicami so opremlili že vsa naša letališča, ravno tako tudi s transportnimi vozčki za prtljago na letališčih. V Jugoslaviji so edini proizvajalci letalskih stopnic, z delom pa so se uveljavili tudi v tujini. Precej so izvozili tudi v Zahodno Nemčijo, za letalsko družbo Lufthansa.

Večina njihovih proizvodnih zmogljivosti je na prostem. Dokler je lepo vreme še nekako gre, če pa je slabo, je delati zelo težavno. Zato so vse njihove skrbi usmerjene v izgrad-

njo nove dvorane, ki jim bo pomnila nov razvoj. Težko pa je dobiti kvalificirane kovinarje. Zato so že začeli s šolanjem svojih ljudi, ki jih bodo zaposlili na odgovornih delovnih mestih.

Če bo šlo vse po sreči, bodo nove prostore dobili do konca letošnjega leta.

S. D.

„ŠE BOLJ ENOTNI“

„Na teh svečanostih srečujemo na novo organizirane mlade partizanske enote. To so naši sinovi in hčere, ki bodo skupaj z jugoslovansko armado branili – če bi bilo treba, a upamo in želimo, da ne bo treba – kar smo si priborili in kar imamo. Ostali bomo zvesti istim ciljem, tej isti zavzetosti za našo neodvisnost in svobodo!“

STANE KAVČIČ

Nagrade za Šentvid

Med prebivalce v okolišju pošte Šentvid pri Stični smo tik pred letošnjim taborom pevskih zborov razdelili večje število 27. številke našega lista, posebej pa še rumeni letak. Vsi, ki so nam vrnilli njegov izpolnjeni spodnji del, so sodelovali v žrebanju. Razdeljene so naslednje nagrade:

100 din dobi Roza Mandelj iz Šentpavla 1. p. Šentvid pri Stični; pet celoletnih brezplačnih naročnin za Dol. list so dobili: Ljuba Zidar, Radohova vas 12. p. Šentvid pri Stični; Milka Hrovat, Šentvid pri Stični št. 14; Franc Rojce, Videm-Temenica 4. Šentvid p. St.; Marija Šteh, Šentvid p. St. št. 72; Ivana Omanen, Zaboršt 9, Šentvid pri Stični.

Pet polletnih brezplačnih naročnin za Dol. list so dobili: Marko Kastelic, Petrušnja vas 37. p. Šentvid p. St.; Marija Možina, Vrhpolje 7. p. Šentvid p. St.; Anfon Kristan, Glagovica 29. p. Šentvid p. St.; Ana Markun, Vel. Česnjice 16. p. Šentvid p. St. in Jožefa Selan, Selo 12. p. Šentvid pri Stični.

Prejemnikom naših nagrad čestitamo in jih lepo pozdravljamo! UPRAVA LISTA

KAJ PRAVI O NAŠEM KLAVRNEM IZUMITELJSTVU:

Dolenjec, po poklicu iznajditelj

Ime Viktorja Zupančiča iz Ponikev pri Trebnjem najdemo pod patentnimi pečati Italije, Kanade, ZDA itd. in seveda Jugoslavije — Prejel je dve Kidričevi nagradi: za transporter, ki je patentiran že v 13 državah, in za hidravlične zavore pri traktorskih prikolicah

Trkamo se po prsih, da smo dežela, ki v tehnološkem smislu nagelje napreduje kot druge. Napreduje, toda za kakšno ceno? Prodajamo les, pridelke, surovine, industrijske izdelke, kupujemo pa pamet drugih. Jugoslavija je po številu patentiranih izumov in tehničnih izboljšav, ki so eden od znakov duševnih sposobnosti naroda, na predzadnjem mestu v Evropi, samo Albanija je, na srečo, še za nami. Med prvimi pa smo po nakupu licenc.

Po podatkih zveznega patentnega zavoda je, na primer, pred tremi leti znašala letna bera patentov v Jugoslaviji 881, na Češkoslovaškem 6887, v Nemški demokratični republiki 5479. Obedve deželi pa imata manj prebivalcev od naše. V Švici prijavi na leto čez tisoč patentov na milijon prebivalcev, v Sovjetski zvezi 500, v Jugoslaviji pa komaj 40 ali kakega čez. Dandanes, ko imamo najmanj petkrat toliko šolanih ljudi, kot smo jih imeli pred vojno, imamo prijavljenih patentov komaj enkrat več. Da je začudenje še večje: ob mnogih znanstvenih ustanovah prijavi pri nas več kot štiri petine vseh izumov in izboljšav posamezniki, znanstvene ustanove, ki so daleč od navezanosti na gospodarstvo, delajo očitno predvsem za arhive. Med posamezniki, ki se ukvarjajo z izumiteljstvom, je sorazmerno veliko obrtnikov in upokojencev, „ki imajo čas in se gredo novotarije“. Z drugimi besedami povedano: naš tehnološki napredek v dobršni meri sloni na upokojencih in obrtnikih (!)

Pod težo teh dejstev sem se pogovarjal z edinim človekom v Sloveniji, ki živi samo od svojega izumiteljskega dela, z Viktorjem Zupančičem, 41-letnim strojnim tehnikom iz Ponikev pri Trebnjem, tvorcem 18 izumov, dobitnikom dveh Kidričevih nagrad, ki ima v Ljubljani posebno iznajditeljsko delavnico pod imenom „Raziskave in razvoj patentov in prototipov v strojništvu“, ter z njegovim bratom Pavletom,

KAJ PRAVI PRAKSA?

Iz sporočila Združenega kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje skladu Borisa Kidriča: „Uresničitev imenovanega programa (gre za Zupančičevo modernizacijo traktorja) in njegova uporaba v industriji traktorjev bo vnesla pravo revolucijo. Klasične rešitve, ki so zelo drage, neracionalne in tudi ne najbolj funkcionalne, bomo zamenjali s ceninim, skrajno racionalnim in nepokvarljivim sistemom, ki bo pomemben prispevek k pocenitvi in k večji konkurenčnosti sposobnosti naše industrije. Glede na pomembnost dela, ki ga izumitelj opravlja, priporočamo, da tudi vi finančno podprete raziskavo in razvoj navedene naloge.“

Glavni direktor MIRAN SMOLA, dipl. ekon.

31-letnim visoko kvalificiranim strojnim ključavničarjem, ki mu je pomočnik pri uresničevanju zamisli, postavi pa se lahko tudi s samostojnimi stvaritvami. Jabolka pač ne padajo daleč od drevesa...

„BOLJ KOT TUHTAŠ, BOLJ SE TI ODPIRA“

V znanosti pozna svet Jugoslavijo po Nikoli Tesli, fiziku in izumitelju, ki je kljub neprecenljivemu prispevku človeštvu umrl reven in osamljen v mrzli

STROJ ZA CEPLJENJE RŽI

„Kateri izmed vaših izumov daje lahko največ koristi?“

„Izboljšave pri traktorjih — poseben zavorni mehanizem ter transporter A, ti dve stvari sta mi prinesli dve Kidričevi nagradi, kar je hkrati priznanje, da sta zelo uporabni. Sicer pa so mi dragoceni vsi izumi ali tehnične izboljšave. V njih so leta mojega dela.“

Viktor Zupančič se je izučil

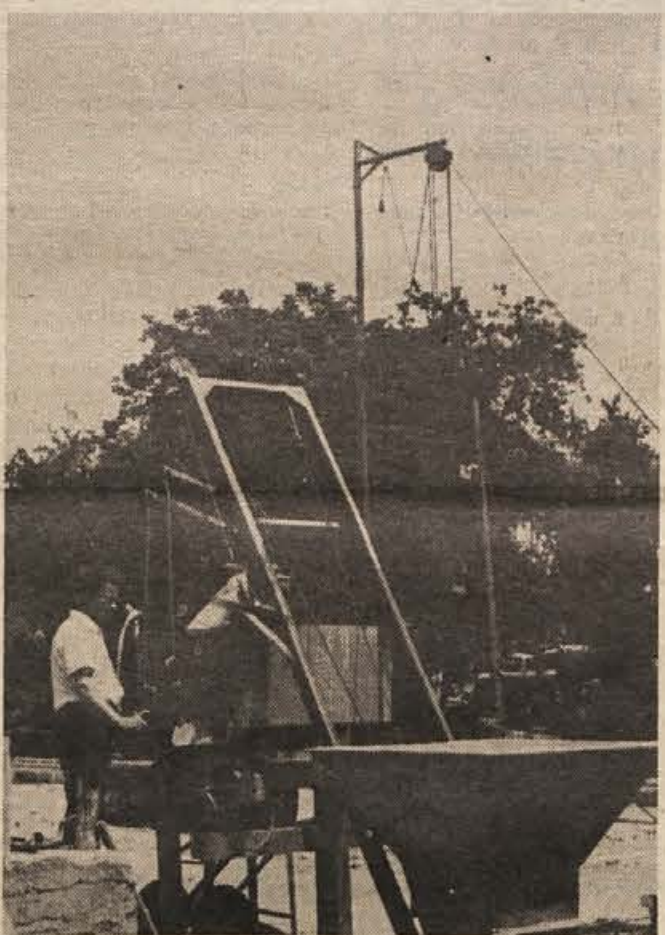

PAVLE ZUPANČIČ

za te plodove, uporabne v zdravilstvu. Viktorjeve posebne transportne naprave uporabljajo v Luki Koper in v gradbeništvu, Viktor je skupaj s svojim bratom Pavlom naredil uporabno novost: beton-maltni krožni mešalec s kablo in mehanično lopato, pravo malo betonarno, ki omogoča, da človek samo z gibi malega prsta pripravi betonsko malto. Za Viktorjeve izume in tehnične izboljšave se zanimajo ve-

VIKTOR ZUPANČIČ

Zadnja novost, delo Viktorja in Pavleta: betonski krožni mešalec s kablo in mehanično lopato. Od zveznega patentnega zavoda, kjer ima Viktor prijavljenih 12 izumov, pričakujeta v kratkem odgovor.

za avtomehanika in šoferja, delal je na zavodu za raziskavo materiala, na zavodu za varjenje, pri Tehnogradu. V rednih zaposlitvah je čutil, da vkalupljeno delo ni zanj. Pred desetimi leti je prijavil prvi izum, novatorskemu delu se je posvetil zadnja leta, ko se je ves predal samo temu, in kot pravi, ko zdaj za nič drugega nima časa.

Viktorjev izum je stroj za cepljenje rži s trosi rženih rožičkov, ki je hkrati tudi obiralnik

like tovarne, kot je novomeška Industrija motornih vozil, Viktorja poznajo strokovnjaki, študentje, njegova raziskovalna strast rojeva sadove.

TOP IN SEDEŽ, KI MIRUJETA

„Samo nadaljeval bi rad svoje delo. Še veliko zamisli imam. Predstavljajte si tako skonstruiran tank, da njegova topovska cev ne spreminja lege, četudi gre vozilo po valovitem zemljišču. No, pa to je za vojsko, raje bi kaj koristnega naredil za civilno življenje. Na enakem načelu svinčnice, kot bi ga bilo mogoče uporabiti pri tanku, bi lahko naredil traktorsko vozilo, ki ne bi spreminjalo svoje lege, četudi bi traktorist vozil po nagnjenem ali kako drugače razgibanem zemljišču. Še več drugih stvari mi preganja misli: avtomatski čistilec za smeti, uporaben za manjša mesta, za katerega je že narejen prototip, različne tehnične izboljšave pri transportu itd.“

Rad bi samo, da bi pri nas znali ceniti novatorsko delo, da ne bi bilo takih težav, ko je treba dobiti kak dinar, brez katerega se ne da delati novosti. Posnemajmo tiste države, ki dajejo velike državne podpore za izumiteljsko delo. Tega ne govorim zato, ker gre za moje možnosti, gre za spodbudo drugih.“

MARIJAN LEGAN

Po naročilu ljubljanske tovarne „Lek“ je Viktor izumil napravo za obiranje rženih rožičkov.

Glavni krivci: industrijski obrati od Vavte vasi do izliva Račne v Krko

»Nobeno podjetje ne sme začeti proizvodnje, ki povzroča onesnažene odpadne vode, če nima že zgrajene ustrezne čistilnice« — Upravičeno razburjanje prebivalcev novomeške, krške in brežiške občine

Zadnje mesece in tedne smo ponovno poročali o pritožbah, ki so prihajale od občanov in organizacij ter društev iz krške in brežiške občine: KRKA JE V NEVARNOSTI, KDO JE KRIV? — Ljudje so se pritoževali in spraševali: »Krka je ogrožena, kdo bo ustrezno ukrepal proti onesnaževalcem?« Republiški poslanec dr. Jože Brilej je postavil izvršnemu svetu SRS vprašanje v zvezi s prekomernim onesnaženjem Krke od Novega mesta navzdol, medtem ko sta občinski skupščini Brežice in Krško že lani avgusta obvestili izvršni svet v Ljubljani, kakšna je Krka.

Kaj nam reka Krka v širšem pomenu predstavlja za gospodarstvo, turizem, oddih, kmetijstvo in sploh za nadaljnji razvoj

drugimi onesnaženji — izredne biokemične procese, pojav in odmiranje mikroorganizmov. Zaradi tega se voda v Krki spreminja, reka postaja kalna, v njej primanjkuje kisika itd., kar vse se pozna še kilometre daleč v njeni strugi.

Iz DELA smo tudi zvedeli, da je republiški vodnogospodarski inšpektorat naročil novomeški občinski inšpekciji, naj prijavi tovarno zdravlil »Krka« pristojnemu tožniku, ker gradi kanalizacijo po spremenjenem projektu, ki nima soglasja vodnogospodarskega inšpektorata, pa tudi zato, ker predpisana in že zgrajena nevtralizacijska naprava ni obratovna. Predmet obtožbe je tudi nedovoljeno odvajanje pokvarjene fermentacije v Krko.

Hkrati smo v DELU lahko prebrali, da bo inšpektorat prijavi tudi IMV Novo mesto, ker odvaja brez vodnogospodarskega soglasja svoje industrijske odpadne vode v kraško vrtačo blizu tovarne. Prijavi bodo tudi druge novomeške tovarne, ki sicer imajo čistilne naprave, ki pa ne delujejo v redu. V odgovoru je Boris Mikoš med drugim tudi povedal, da je za območje Novega mesta že izdelan sanacijski program za odvajanje in čiščenje vseh odpadnih voda. Investicija je ocenjena na 11 milijonov dinarjev, njen finančni program pa razdeljen na sedem obdobji za čas 1970 do 1977.

KAJ JE UGOTOVILA STROKOVNA KOMISIJA?

Sele 19. julija letos smo dobili v roke prepis »Poročila o kakovostnem stanju Krke dne 21. 5. 1971«, ki ga je sestavila strokovna komisija, ki je 21. maja letos pregledala Krko od Bršlina do Krške vasi, v njej pa so bili:

predstavnik Zavoda za vodno gospodarstvo SRS: dipl. inž. kemije Vladimir Dolenc in dipl. gradb. inž. Franc Šmid, vodnogospodarski inšpektor Obs Krško dipl. inž. Mira Čuček, sanitarni inšpektor krške občine Jože Javoršek ter sanitarni inšpektor brežiške občine Ernest Jankovič.

Povod za delo komisije je bilo obvestilo krške občinske skupščine Zavodu za vodno gospodarstvo SRS v Ljubljani, da je »val prekomernega onesnaženja Krke obarval vodo v reki črnoorde v dnevih od 19. do 21. maja 1971«.

Člani strokovne komisije so Obs

Kaj pravijo v Krškem in Brežicah

Drago Kastelic, dopisnik Dnevnika iz Krškega, je 20. julija med drugim poročal, kaj sta glede umazane Krke pred kratkim izjavila najbolj odgovorna predstavnik občinskih skupščin v Krškem in Brežicah.

JOŽE RADEJ, predsednik krške občinske skupščine, je med drugim povedal:

»Za ne seji sveta posavskih občin smo obsodili onesnaženje reke Krke in zahtevali od naših poslancev, republiških inšpekcij, izvršnega sveta Slovenije, republiškega sekretariata za urbanizem, da takoj ukrepajo. Dobili smo zagotovila, zato od njih pričakujemo rezultatov. Telefonično sem tudi govoril s predsednikom novomeške občine, ki mi je obljubil, da bo zadevo uredil. Na osnovi mojega posredovanja je tudi sprejel delegacijo prebivalcev iz Kostanjevice, ker so sicer mislili organizirati protestni pohod v Novo mesto.«

IVAN ŽIVIČ, podpredsednik brežiške občinske skupščine:

»Tako kot so ogorčeni Kostanjevičani, smo tudi mi v Brežicah. Za nas je turizem osnovna veja gospodarstva, prav na njem gradimo napredek v občini. Naše bogastvo je lepa narava, čista Krka. To je naš kruh, ki nam ga sedaj jemljejo brez vsakega nadomestila in odškodnine. Organi republiške inšpekcije bi morali hitreje in konkretnije ukrepati.«

Krško poročali med drugim naslednje:

»Z pred Bršlinom je kazala Krka, ki je sicer normalno modrozeleno barve, določeno motnost, ki je naraščala še pred

Naloge sanitarne inšpekcije

Strokovna komisija, o kateri poročamo na tej strani, je sklenila svoje poročilo za občinsko skupščino v Krškem z naslednjo ugotovitvijo:

»Potrebno je, da pristojna sanitarna inšpekcija podrobno pregleda in prouči obstoječi način dispozičije odplak na vodnozbirnem področju Krke, da se razveljavijo vse odločbe za začasen izpust

vtokom odpadnih voda iz tekstilne tovarne Novoteks v Bršlino. Komisija, ki je svoje poročilo sklenila v Ljubljani 31. maja letos, je pri posebnem ogledu Krke v Vavti vasi 27. maja ponovno ugotovila, da vsebujejo odpadne vode delavnice avtobusnega podjetja »Gorjanci« v Bučni vasi znatne količine tehničnih masčob. Pod mostom v Vavti vasi pa se je po Krki vlekla skoraj 4 m široka oljna plast, ki je bila močno vidna tudi še pod mostom v Potoku.

RAZEN »GORJANCEV« TUDI NOVOLES IN FARMA BEKONOV V ZALOGU

Komisija trdi, da sta močna onesnaževalca Krke pred Novim mestom še tovarna Novoles v Straži in farma bekonov novomeške zadruge v Zalogu, ki pa ju komisija ni pregledala.

V Bršlino dotekajo v Krko normalne hišne odplake v koncentracijah in sestavi, ki so odvisne od načina odтока hišnih odplak (ponekod imajo pretočne greznice, druge ponikovalnice itd.). Glede Novoteksa ugotavlja komisija, da pošilja sanitarni in fekalne odplake v Krko preko »emšarke«, vendar neugotovljene zmogljivosti in učinka, tovarna pa nima čistilnice za industrijske odplake. Tovarna razpolaga sicer s projektom čistilnice za nevtralizacijo odplak, ki je povezan s perspektivno kanalizacijo naselja Bršlin — Novo mesto, kar pa je premalo za neposreden, čeprav začasen izpust nekondicioniranih odplak v Krko. Komisija je ugotovila, da bi tovarna morala imeti v vsakem primeru vsaj izravnalni bazen.

NOVO MESTO: HUD ONESNAŽEVALEC VODE

Poldrugo stran je komisija v svojem zapisniku odstopila Novemu mestu, ki odvaja v Krko nepredčiščene hišne odplake, kot tudi odplake manjše in večje obrtne dejavnosti ter več ali manj nekontrolirane odpadne vode IMV. Komisija pa ni ugotavljala, kako se kondicionirajo odpadne vode IMV.

Tovarni zdravlil »Krka« je strokovna komisija seveda namenila največ prostora, saj gre za podjetje, ki potrebuje vsak dan velike količine vode in ki ima zaradi značaja proizvodnje tudi mnogo odpadnih voda, v katerih je zaradi fermentacije precej raznih vrst škroba, saharoze, melase, kvasa, sojinega olja itd., kot tudi precej anorganskih soli. Komisija trdi, da tovarna »Krka« nima ustreznih čistilnic za kakršenkoli obseg proizvodnje antibiotikov. Odpadne vode, ki nastajajo pri

proizvodnji antibiotikov, zahtevajo posebno čiščenje neglede na to, ali jih odvajajo sami ali pa v čiščenje prek skupnih čistilnih naprav. Neposredno spuščanje večjih količin odpadnih vod iz proizvodnje antibiotikov lahko ohromi vsako delovanje biološke čistilnice, kar vsaka tekoča voda lahko je. Take izpiralne vode občutno prizadenejo ribji stalež in vodno

Ze nekaj mesecev poslušamo čedalje bolj pogostne očitke, da smo Novomeščani in novomeška industrija tisti, ki uničujemo bisser Dolenjske — reko Krko. Ne želimo polemizirati z dobronamernim in manj dobronamernim pisanjem in izjavami na naš račun. Slovenski javnosti želimo povedati dejstva, ki so sama po sebi najzgovornejša.

Prebivalci tega predela se zavedamo pomena reke Krke za razvoj turizma na Dolenjskem in ob reki tudi največ gradimo. Zavedam se, da večina regionalnega razvoja turizma na Dolenjskem temelji na Krki in njenih letopah. Prav gotovo je, da si ne bomo sami žalali veje, na kateri sedimo in mislimo sedeti. Samo v turistične objekte na Otočcu

darstvom komaj 200 milijonov Sdin, kar pomeni, da bi sami morali graditi naprave približno 7 let. Vprašanje terja seveda hitrejši rešitev. Zaradi tega bomo naredili vse, da bo že do prihodnje turistične sezone skozi čistilne naprave šlo 60 odst. vseh odpadnih voda, fekalij in industrijskih odplak s področja Novega mesta. Seveda pričakujemo pomoč širše družbene skupnosti, posebno bank, od katerih želimo dobiti kredite, in vodnega sklada SRS, ki se bo prav gotovo moral pri tem še posebno angažirati.

Druga stvar, ki išče dolgoročnejšo rešitev, je dogovor z našimi delovnimi organizacijami, da v okviru zavoda za zdravstveno varstvo pripravijo skupino strokovnjakov, ki bo sodobno

PREDSEDNIKOVA IZJAVA ZA NAŠ LIST

Vemo, kaj je Krka!

Franci Kuhar, predsednik občinske skupščine Novo mesto, pojasnjuje slovenski in dolenjski javnosti vprašanje čiste Krke — Čistilne naprave bodo stale milijardo in 400 milijonov starih dinarjev

sta vloženi več kot 2 milijardi Sdin, program, ki ga ima Otočec, pa je vreden nad 10 milijard Sdin. Prav zanesljivo takih vsot ne mislimo vlagati ob umazani reki, pač pa ob čisti Krki.

Zaradi tega smo že leta 1967 naročili osnovno projektno dokumentacijo za ureditev vseh čistilnih naprav za odplake v Novem mestu in njegovi okolici. Izdelano imamo idejno študijo, tik pred koncem pa je glavni projekt za centralno čistilno napravo v Ločni pri Novem mestu na levem bregu Krke in za začasne čistilne naprave v Bršlinu in v Kandiji. Zaradi tega bomo morali vse naprave graditi postopno, tako da bodo ob zaključku del vse povezane s centralno čistilno napravo v Ločni. Prva gradbena dela na čistilnih napravah so že opravljena, zlasti na kolektorskih napravah.

Seveda gre za izredno velika sredstva, saj je že danes znano, da bodo vse naprave stale precej več kot kažejo predračuni; njihova cena bo približno 1 milijardo 400 milijonov Sdin ali celo nekaj več. Letno smo sposobni vložiti skupaj z našim gospo-

opremljena. Njen namen je, da bo stalno spremljala čistost Krke in vseh njenih pritokov ter opozarjala in ustrezno ukrepala.

Z namenom, da že letos ublažimo težko vprašanje, smo storili vse, da bodo odplake v Krko, predvsem industrijske, čimmanj onesnaževale reko. Kar zadeva tovarno zdravlil KRKO sem pooblaščen, da v njihovem imenu izjavim, da ta tovarna ne bo več izpustila v Krko niti ene odplake, ki bi kakorkoli utegnila onesnažiti reko. S to izjavo želimo seznaniti slovensko javnost o resnih prizadevanjih, da vprašanje ublažimo in ga spravimo z dnevnega reda. Prepričan sem, da bodo vse bodoče izjave, posebno vse tiste, ki jih dajejo odgovorni ljudje, realne in da bodo upoštevale, da prebivalci tega dela Slovenije sicer razumejo zahteve po čistoči naravnega okolja in zato tudi vlagajo precej svojega denarja, vendar se svojemu razvoju ne morejo odpovedati.

FRANCI KUCHAR
predsednik občinske skupščine Novo mesto

tisti-industrijski in obrtniški obrati, ki odvajajo odplake v greznice ali usadalnice brez pretoka ali z njim. Usledin taki povzročitelji navadno ne odstranjujejo po predpisih, delajo pa tako, da praznijo polne usadalne naprave proti vsem predpisom od deževju, da se raje pa v nočnih urah neposredno v Krko. Komisija sodi, da je tak primer nastopil verjetno tudi 19. maja letos.

KAJ DELATI, DOKLER NE BO SKUPNE ČISTILNICE V NOVI MESTU?

Strokovna komisija je ugotovila, da je dolžan vsak povzročitelj odpadnih voda neglede na stanje lokalne kanalizacije vpeljati tak red za predčiščanje svojih odpadnih voda, ki bo omogočil časno odvajanje odplak v odvodnih brez škodljivih posledic, ali pa odvod takih voda v skupno čistilnico. Če Novo mesto take skupne čistilnice še nima, to ne razbremeni sedanjih povzročitel-

jev odpadnih voda, da ne bi poskrbeli za ustrezno predčiščanje teh voda. Tovarna zdravlil »Krka« mora očistiti svoje odplake do ustrezne stopnje, sama mora proučiti svoje odpadne vode v lastnih laboratorijih in z ustreznim strokovnjakom, zgraditi pa mora tudi takšen sistem predčiščanja, ki bo dovoljeval časno spuščanje odplak v Krko. Tovarna zdravlil pa bo morala svoje odplake ustrezno očistiti tudi takrat, če jih bo odvajala na čiščenje v skupno (lokalno) mestno čistilnico. Podobno mnenje in naloge predvideva komisija seveda tudi za tovarne Novoles, Novoteks, za novomeško kanalizacijo, klavnico, skladišča tekočih goriv in sploh za vse že obstoječe kanalske ter čistilne naprave. Sanitarni inšpektorji bodo imeli tu še dolgo polne roke dela. Osrednja ugotovitev strokovne komisije pa ostaja slejkoprej:

zaščita kakovosti vode v Krki ne preneša začasni izpustov neočiščenih odpadnih voda v njen vodotok!

Na otoku sredi Krke pri Cerkljah je bilo vedno živahno: tu je mrgolelo kopalcev, to nedeljo pa so le najpogumnejši zavili v vodo, vsi drugi so bili na obrežju. Kalna reka ne privablja ljudi v svoje naročje (Foto: Jožica Teppey)

kultura in izobra- ževanje

Dva nova Kondorjeva zvezka

Josip Stritar: KRITIČNI SPISI, izbral, uredil in pripombe napisal dr. France Koblar — je naslov 121. zvezka knjižnice Kondor, ki skrbi za izbrana dela iz domače in svetovne književnosti predvsem naši dijaški mladini.

122. zvezek pa prinaša "Rameaujeva nečaka" in "Paradoks o igralcu" D. Diderota v prevodu Janka Modra in Janeza Nagra. Spretno besedo o velikem francoskem prosvetljencu je napisal Bogo Stopar, opombe v knjižici pa sta sestavila Janko Moder in Bojan Stih.

Skozi azijsko divjino

Mladinska knjiga je pred kratkim dala na knjižni trg znano delo svetovnega popotnika, raziskovalca in velikega odkritelja vseh časov: Sveda Svena Hedina knjigo "Skozi azijsko divjino" I. in II. del. Potopis je prevedel Vital Klabus, izšlo pa je v zbirki GLOBUS. Raziskovalec Notranje Azije, ki slovi še danes po vsem svetu kot eden izmed najboljših potopiscev vseh časov, se nam tako predstavlja z zanimivim delom, ki tudi v današnjih modernih in sila tehničnih časih ni izgubilo svojega mika.

Janko Dolenc: POZABLJENI (tikov les, 47 cm, 1971)

Slikarska kolonija ob Krki

Od 16. do 26. avgusta bo v slikarski koloniji v Dolenjskih Toplicah najmanj 10 akademskih slikarjev v umetniških interpretacijah ohranjalo spomin na lepote Krke med Novim mestom in Žužemberkom

Po daljšem mrtvili se obeta likovnemu življenju v novomeški občini vendarle nekaj novega. Na pobudo tekstilne tovarne NOVOTEKS in z njeno materialno pomočjo bo prihodnji mesec zažvela v Dolenjskih Toplicah slikarska kolonija, kakršne poznamo zadnja leta marsikje po Sloveniji (Izlake, Skofja Loka, Maribor itd.). Njihova zasluga je, da se lepote in posebnosti zlasti krajin ohranjajo v delih umetnikov, njihove stvaritve pa ostajajo v krajih, kjer so nastale.

Po smrti Vlada Lamuta in odsehnih slikarjev Izidorja Moleta ter Zdenke in Bogdana Borčiča je osrednja Dolenjska osiromašila: nima več likovnega ustvarjalca, ki bi živel sredi naših ljudi in ohranjal nam ter znanstvom to, kar vidi in spremlja umetnikovo oko in srce. Vsa sreča za novomeško občino in Dolenjsko je, da se je slikar Boris Kobe iz Ljubljane zadnja leta s tako iskreno predanostjo posvetil krajem Trdinovih bajk in pripovedi, minom v gornjem toku Krke in lepota pokrajine, ki ji je vdan z dušo in srcem. Sade njegovega ustvarjanja smo z veseljem spremljali in pozdravljali na razstavah v Dolenjski galeriji. Občas-

nega ustvarjanja drugih slikarjev ter prireditev, ki imajo svoj dom v Kostanjevici na Krki ali v Trebnjem, ta hip in na tem mestu ne štejemo med dejavnost, ki naj bi šla nekako "v prid" samo novomeški občini.

Zato je treba toliko bolj pozdraviti pobudo in mecenstvo, ki prihaja iz industrije: prvi je pri tem NOVOTEKS, naša ugledna in znana tekstilna tovarna v Novem mestu. Po zdaj znanih podatkih se bo od 16. do 26. avgusta zbralo v Dol. Toplicah vsaj 10 akademskih slikarjev (morda bosta med njimi oz. ob njih tudi eden do dva tuja slikarja). Na stroške organizatorja bodo živeli v Toplicah, slikali pa vzdolž Krke vse, kar je

vredno likovnega zapisa. Namen srečanja: v umetniški interpretaciji ohraniti spomin na propadajoče mline ob Krki, tema pa bo seveda razširjena na Krko, ljudi in kraje ob njej ter na neposredno okolico reke. Organizator kolonije bo obvezno odkupil od vsakega slikarja po eno delo, vsak udeleženec srečanja pa bo poleg odkupljenega dela prepustil v trajno last organizatorju še eno sliko.

Na razstavi, ki bo pripravljena verjetno aprila prihodnjega leta v Novem mestu, bodo udeleženci kolonije pokazali vsa nastala dela. Sprčo dragocenih izkušenj, ki jih imajo n. pr. z Groharjevo slikarsko kolonijo v Skofji Loki, pa tudi na Izlahah in drugje, si lahko od prvega avgustovskega srečanja slikarjev ob Krki veliko obetamo.

Novoteksov zgled pa vabi in spodbuja naprej: morda bi prihodnje leto prevzela mecenat nad slikarsko kolonijo tovarna zdravil KRKA, nato IMV, za njima pa vrsta drugih naših večjih podjetij, v skupnem kasnejšem dogovoru morda tudi skupina manjših delovnih organizacij. Začasni upravni odbor, ki je prostovoljno prevzel nase prva pripravljala in organizacijska dela, bo svoje pristojnosti morda že konec leta prenesel na temeljno kulturno skupnost v Novem mestu ali na kak njen organ. Bila bi izredna in nepopravljiva škoda, če bi dragocena pobuda tovarišev iz NOVOTEKSA že v kali propadla. Ko bo — tako vsaj upamo! — fond umetnin naraščal, bodo delovne organizacije, ki bodo koloniji materialno pomagale, prav gotovo začutile potrebo, da povabijo k tej dejavnosti tudi Dolenjsko galerijo.

TONE GOŠNIK

Folklorne priredbe v Novem mestu niso običaj, zato pričakujejo toliko več zanimanja za revijo folklornih skupin Slovenije in Hrvaške, ki bo 8. avgusta na Loki. Nastopili bodo tudi Metličani s svojim turnom (na sliki), za katerega je treba že precej spretnosti. (Foto: Ria Bačer)

PRED NOVO RAZSTAVO JUGOSLOVANSKIH NAIVCEV V Trebnjem: 7. 8. 1971 salon jugoslovanskih likovnih samorastnikov

Videli bomo 75 del 43 avtorjev iz raznih jugoslovanskih republik — Na letošnjem delovnem srečanju bo slikalo in kiparilo v Trebnjem po 11. avgustu 21 jugoslovanskih in tujih samorastnikov

Ob prvi razstavi slovenskih naivnih in ljudskih slikarjev ter kiparjev, ki so jo junija 1969 odprli v trebanjski osnovni šoli, je Ciril Pevec, predsednik OBS Trebnje, zapisal v razstavnem katalogu:

"Velike vrednote te čudovite, pristne ustvarjalnosti so nas spodbudile, da organiziramo v Trebnjem vsakoletno delovno srečanje, ki smo ga poimenovali Tabor slovenskih naivnih in ljudskih slikarjev in kiparjev. Veseli me, da je naša ideja doživela tako pristrčno sodelovanje iz ustvarjalci, kar je omogočilo tudi to razstavo, ki je izredno pomemben dogodek ne samo v kulturnem življenju Trebnja, ampak tudi v širšem prostoru. To pa nas zavezuje,

da bomo v Trebnjem tudi v bodoče iskreno sprejeli vse ustvarjalce in ljubitelje te umetnosti."

Cas hiti, leta teko — v Trebnjem pa medtem niso stali križemrok. Prizadevni upravni odbor "Tabora slovenskih likovnih samorastnikov", kot se je mlada kulturna institucija medtem preimenovala, je ob pristnem sodelovanju umetniškega sveta ter široki pomoči vrste dejavnikov v občini in izven nje načrtno uredila sprejete naloge. Vrstila so se delovna srečanja slovenskih, jugoslovanskih in inozemskih likovnih samorastnikov, gledali smo vrsto zanimivih razstav, združenih s kulturnimi nastopi znanih umetnikov, prišlo je do številnih pobud in medsebojnih obiskov — skratka, Trebnje je postalo eden izmed mladih likovnih centrov izven tradicionalnih "kulturnih republik" srednjeevropskega območja.

Brez mnogo hrupe in reklame, pa z veliko več prizadevnosti, vztrajnosti in nesebičnim delom bo Trebnje 3. septembra letos odprlo svojo umetniško galerijo, še pred tem pa 7. avgusta "Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije", izmed 264 poslanih del je umetniški svet po strogih merilih izbral 75 slik in kipov 43 avtorjev iz raznih jugoslovanskih republik. Po veliki razstavi "Svet naivnih", ki smo jo v Trebnjem videli junija in julija 1969, prišla pa je iz zasebne zbirke zagrebškega novinarja Gerharda Ledića, bomo zdaj spet imeli priložnost spoznati ustvarjalnost naivnih umetnikov Jugoslavije. Med razstavljavci bodo znana in nova imena, prireditev pa obeta vrsto presenečenj in nas že zdaj vabi v Trebnje.

Sinji galeb mladim bralcem

"Bratovščina belega ključa" češkega pisca Františka Langerja je zdaj tudi v rokah slovenskih mladih bralcev. Dala jim jo je knjižnica Sinji galeb Mladinske knjige, ki tudi sicer načrtno skrbi, da odpira mladim vrata v lepoto njihovih rosnih let. Tudi sebe bodo našli v tej bratovščini, bolečine in veselje, zgodnja spoznanja in igre.

Poetično novelo PETER in LUCKA, ki jo je napisal veliki francoski huma nist Romain Rolland, pošilja na trg prav tako Sinji galeb. Novo je prevedel Cene Vipotnik, ilustriral Karel Hrovatin, opremil pa Milan Bizovičar.

POD POKROVITELJSTVOM NAŠEGA LISTA

»Kultura nas vedno združuje«

Več kot 300 nastopajočih v narodnih nošah s slovenske in hrvaške strani Kolpe bo 8. avgusta nastopilo v Novem mestu — To bo največja povojna folklorna prireditev v sklopu bratskega sodelovanja med Slovenci, Hrvati in Srbi — Revija bo na kopališču Loka

V okviru prireditev Dolenjskega poletja 1971 ter že vpeljane sodelovanja 11 občin na slovenski in hrvaški strani Kolpe bo na pobudo "Zajednice kulturno prosvetnih organizacij" Karlova letošnja revija folklornih skupin na novomeški Loki.

Med Karlovčani in Novomeščani traja prijateljstvo in sodelovanje na kulturnem področju še iz predvojnih časov, po vojni pa je ta prireditev največja po obsegu in pomembnosti. Na njej bo sodelovalo 5

folklornih skupin s hrvaške strani, kjer so kot narodnost zastopani tudi Srbi s Korduna, od slovenskih skupin pa bodo nastopali Metličani, Preločani in Semičani z ohceto. Goste bosta zabavali še tamburaški skupini iz Ogulina in Karlovca.

Folklorne skupine "Lazina" iz Draganiča, "Božo Ribar" iz Krnjaka, skupina iz Rečice, "Salopek" iz Ogulina in "Dragutin Armando" iz Karlovca so za nastope že vpeljane ekipe, vaje gostovanj, vendar jih na

Dolenjskem še nismo imeli priložnosti videti.

Stotine nastopajočih v živopisnih narodnih nošah bodo še pred nastopom uprizorile povorko skozi mesto, popoldne ob 16. uri pa bo nastop na Loki. V primeru slabega vremena se bo revija odvijala v Prosvetnem domu.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel Dolenjski list, organizatorji revije pa računajo na dobro udeležbo od blizu in daleč. Po programu bo tudi zabava.

F.S. Finžgar 12 STRICI

"Plesat pojdi."

"Se nama ne ljubi," ga je zavrnil Boltežar.

"Kakor hočeta. Sicer pa res nista za med naš svet, takale gruntarska hrušta."

Mihor je bil užaljen.

"Zakaj ne?"

"Ker imata doma hišo in njive in krave, mi pa nič."

Rudar je še enkrat pil, se srepemu Mihorjevemu pogledu nasmejal ter se poslovil od mize. Godec je nategnil meh, Peter Pokora se je pomešal med gnečo.

Med plesom sta se oba s Podloga dvignila in odšla. Do kvartirja nista nič spregovorila. Tam sta prižgala jamaščarico in se začela slačiti.

"Pravzaprav ima Peter prav," je sprožil besedo Boltežar. "Ali verjameš, da sem že večkrat premišljal, kaj, če bi šel kam za hlapca."

"Kar pojdi! Na Podlog! In se primi Luciji za predpasnik."

Mihor je jezen legel, da so zaškril pale deske.

Boltežar pa je bil hudo užaljen. Ni takoj odgovoril Mihorju. Šele ko se je počasi zakopal pod odejo, vso pisano od zaplat, je zamrmral za odgovor: "In če bi šel na Podlog za hlapca, bolje bi mi bilo kot med temi, ki jih ne sprejemem."

Mihor mu ni odgovoril.

VIII

Odkar je oče Šimen prestregel Lucijo, da se ni šla ponizati k sinovoma, se je vsa spremenila. Ko sta se vozila domov, je sprva vsa trepetala in se bala. Počasi se je umirila in vdano čakala, naj se zgodi karkoli. Prepričana je bila, da je oče Šimen neznansko užaljen, in z nekakšnim trpkim mirom je čakala njegove besede. Šimen je še vedno molčal, ko sta šla po klanecu proti Podlogu. Ko se je zasvetila hiša izza drevja, je mehko poprosil, da se je Lucija zavzela: "Postojva in duskajva!" Ozrla se je nazaj v dolino na pot, ki sta jo pravkar prevozila. Potem je spregovoril toplo in prisrčno, kakor ga Lucija pri najboljši volji še ni slišala:

"Ljubka moja! Vidiš tamle Podlog. Naš je: moj in tvoj in nas vseh, kakor si ti naša, Lucija. Ali ne vidiš, da te imamo radi? Zato te prosim za pet ran božjih, nikoli se ne ponižuj tam, kjer se ne smeš. Če bo na Podlogu le vinar krivice, jo bom popravljal jaz. In če jo boš ti komu storila, potem le

prosi. Dokler si pa nedolžna, nikar. Ali boš tako, Lucija?"

"Bom," je pritrdila snaha.

Podlogar ji je stisnil roko in vsa zamišljena sta šla proti domu. In od tedaj je bilo, kakor da je umrl celo spomin na oba ubegla, dasi je skrivoma vrtal v vseh srcih.

Jaro žito je že visoko zelenelo, krompir so osuli, a razen nekaj dnaric niso na Podlogu najeli nikogar. Stari se ni zastoj hvalil, da je še za dva. Lucija res ni mnogo hodila na polje, toda vse delo doma in v hlevu je bilo njeno. Božnarica je prihajala, če je le utegnila, skrivaj pomagat. S skrbjo je ogledovala Lucijo.

"Previdna bodi in varuj se. Ne vzdigujej teh težkih škafov, ne preženi se. Kar koj je lahko nesreča." Lucija se je smehljala materi. A mati ni prezrla tajne grenkosti, ki je sijala skozi ta smeh.

"Tako sem trdna kot le kaj, mati. Ne skrbite! Ali ne vidite, kako oba garata; mar naj jaz posedam? Sicer pa to delo krog hiše — kaj pa je to?"

"Za zdravo ga je preveč. Za tako, kot si ti, pa dvakrat preveč."

"Pri nas ni kajža," je ljubeznivo podražila Lucija mater in se spet nasmešnila. "Pri kajži mimogrede pobrnjate svoje male opravke; na gruntu gre vse z višro; vsak trenutek moramo ujeti."

"Le lovi ga, toda zdravje je nad vse. Nisi sama na sebi in skrb ti je za dva." Božnarica je bila skoraj užaljena in

v resnih skrbih se je vračala domov.

Po vsakem takem pogovoru se je Lucija zamislila vase. Prikrila je mater, kolikokrat kar omahne med večnim delom in se za čase nasloni na posteljo. Noge so ji bile težke, roke so se ji trudne povesile. Ali kaj, ko se je oglasilo iz hleva in jo je klicala živina, ali je udarila ura ter jo gnala z malico na polje. Pa se je vrnila s košem zelenjave, ki jo je grede natrgala za prašiče, in je bilo že treba spet vode in rezanice in večerje. Mimogrede je počila na tnali, na stopnicah, kjerkoli, in se tiho veselila skrivnosti, ki ji je živela pod srcem. Toda kratki so bili taki hipi in je zopet vstala in se napregla v delo.

Božnarica je doma godrnjala pred možem:

"Oh, ti dedci! Prav nič ne umejo. Kaj bi bilo za Podlogarja, če bi najel dekle, vsaj za take čase. Pa nič ne vidi in ne spreume. Kar nadenj bi šla!"

"Ne vtikaj se vmes. Pusti jih, lepo te prosim."

"Ne vtikaj se! Vsi dedci ste enaki. Nič ne veste, kaka reva je ženska. In če bo nesreča, bodo vsi rezali vame: Božnarica jo ima na vesti; zakaj ji je mati?"

"Bo že Bog tako naredil, da bo prav. Preveč se bojiš."

"Seveda; ko uboge ženske s takim težkim delom pogubljate moški, pa se izgovarjate, da Bog naredi."

Božnarica je bila zares jezna in je

grozila, da pojde nad Podlogarja. Šla pa vendar ni.

O sv. Vidi se noč in dan vidi kmetu, ko zapoje klepanje in se zabliškajo kose.

Šimen in Gašper sta še pred sv. Vidom poirila vso travo okrog hiše in po vrtovih kar sama. Za senožeti je pa najel, dasi ni bilo tujega kosca pri hiši že nekaj let. Ob tem času je šlo vse v svitek na Podlogu. Šimen je toliko poskrbel, da Lucija ni hodila z malico v oddaljene senožeti. Prinašala jo je Štefa. Seveda je bila zato za Lucijo tem večja kuha in še več dela v hlevu, ko jih je vse z Marušo vred noč dala in noč vzela od hiše.

Prav na sv. Vida dan je pritekla Štefa po malico. Jerbašek je bil pripravljen v veži na stolu, pisan prt je ležal poleg njega in na njem žlice. Lucije pa ni bilo nikjer. Štefa je skočila v hlev; tudi tam je ni bilo. Stekla je okrog hiše in zaklicala. Na voglu, pod oknom Lucijine spalnice, je začula bridke vzdihne in stok. Štefa je stekla v sobico. Lucija je ležala na postelji in se vila v krčih. Štefa je gledala z izbuljenimi očmi, nato je zajokala.

"Teci, Štefa, teci, kar moreš, po Gašperja in še po teto in po Zaplazinikovo mater. Reci, da mi je grozno slabo. Teci, lepo te prosim."

Štefa ni nič pomislila na malico. Stekla je po bregu kar čez njive; ruta se ji je odvezala; ni je popravila, za vogel jo je nešla s seboj, da je vihrala po zraku.

OGLJE DALE MLA DINI

Slabi odnosi škodujejo delu

V kočevskem ITASU so mladinci zelo zadovoljni z delom mladinskega aktiva

Ivana Žerjavič, mladinskega predsednika v ITASU, mladinci in mladinke zaradi vsestranskega dela v Kočevju dobro poznajo. Predsednik mladine je sedem mesecev in v tem času je njihov aktiv dosegel lepe uspehe.

Kakšen je bil začetek dela? „Če bi se spomnil vseh opomb na račun predsednikov, bi jih bilo za polno beležnico. Skoraj vsi so bili mnenja, da aktiv ni potreben. Edino pomoč in podporo sem dobil od vodstva in sekretarja ZK Alojza Campe. Začeli smo z manjšimi akcijami, kot npr. s čiščenjem in okraševanjem podjetja ob praznikih, pisanjem transparentov, kasneje smo organizirali izlete, ki so bili dobro obiskani. Vključili smo se v akcijo 75. To so bili seminarji za predsednike 75 mladinskih aktivov. Dobili smo program dela in ko smo ga predelali, smo bili ocenjeni med petimi najboljšimi aktivnimi v Sloveniji.“

Kako sodelujete z občinsko konferenco ZMS v Kočevju? „Člani niso dobro izbrani. Delajo slabo in ne ocenjujejo objektivno svojega, še manj pa tujega dela. Za vzrok tako slabe povezave ne vem. Mi se trudimo, da bi se odnosi izboljšali in upamo, da se kmalu bodo.“

Kako ocenjujete svoje delo po sedmih mesecih? „To bi najbolje ocenili nekateri naši mladinci.“ Ti pa so rekli: Roman Papež, vajenec: „V ITASU sem že drugo leto na praksi, tako da poznam delo aktiv in v vseh akcijah rad sodelujem. Želim, da bi mladi dobili svoje prostore kjer bi se zbirali v popoldanskih urah. V Kočevju nimamo mladinskega kluba, kar vsi zelo pogrešamo.“

Sonja Mesojevec, uslužbenka: „Z delom aktiva smo zelo zadovoljni. Radi imamo izlete, ki so poučni, saj spoznavamo kraje, ki jih drugače ne bi.“

DARA KRSTIČ DRUGA V PTUJU

Na ptujskem letališču je bilo deveto republiško padalsko prvenstvo, na katerem je nastopilo 19 tekmovalcev iz šestih klubov. V konkurenci 18 moških se je za najboljšo uvrstitev potegovala tudi državna padalska prvakinja Dara Krstič iz Novega mesta. Hrabra mladenka se ni ustrašila moške konkurence in je v končnem zbiru točk bila druga, pred njo je bil samo Stefan Pesjak, član ALC Lesce. Končni vrstni red: 1. Pesjak (ALC), 2. Krstič (N. m.), 3. Lotrič (ALC) itd. Dara Krstič bo v kratkem nastopila na jadranskem pokalu, pripravlja pa se tudi za državno prvenstvo, ki bo od 19. do 29. septembra v Pristini.

Mladi kadri in »črne bučke«

Za vaje bolje urejeno kot za štipendiste

Ne začudite se, če stopite v prodajalno z zelenjavo v Brežicah in vam ponudijo namesto melancan »črne bučke«. Vajenka pač ali štipendistka – boste takoj ugotovili. Saj ni brezupno, človek se vsemu privadi, tudi po strežbi in imenovanju zelenjave s pravim imenom. Mine nekaj let, vajenec se izuči in odide. Kam, to je seveda njegova skrb. Glavno je, da pride na njegovo mesto spet drugo mlado bitje. Potem je nekaj let spet slabša postrežba in pesem se ponavlja.

Zgodba o štipendistih v trgovskih podjetjih ni novost – morda zamisel niti ne bi bila tako slaba, če bi stala za njo samo želja, da pride čimveč mladih ljudi do kruha. Medtem pa se je pokazalo, da so štipendisti zelo poceni in hvaležna delovna sila. V

Dušan Kotnik, tehnik in športni referent: „Današnje delo aktiva je plodno in vsi smo z njim zadovoljni. Prejšnji predsednik se je zanimal preveč samo za svojo kariero in premalo za mlade. Za naše delo so se začeli zanimati tudi starejši, ki nam vse pogostejše ponujajo svojo pomoč. To je lep dokaz, da je aktiv delaven in da so z njim naši delavci zadovoljni.“ J. PEZELJ

ČARGO IN JENKOLETOVA V PECS

Odbor za plavanje Plavalne zveze Slovenije je pred nekaj dnevi seznanil UO Celulozarja, da sta plavalca Franc Cargo in Nevenka Jenkoletova določena za člana republiške reprezentance, ki bo 28. in 29. julija nastopila na Madžarskem v dvoboju z reprezentanco mesta Pecs. Razen tega bosta krška plavalca 8. avgusta v Vevčah plavalna na tradicionalnem troboju plavalnih reprezentanc Slovenije – Koroške in Trsta.

MARJAN ŠPILAR SPET PETI

Na letošnjem državnem atletskem prvenstvu v Zagrebu sta nastopila tudi dva novomeška atleta, ki sta izpolnila predpisane norme. Marjan Špilar je metel kopje, Milan Šimunič pa je skakal troskok. V izredno zahtevni konkurenci (nastopilo je okoli 350 najboljših jugoslovanskih atletov) sta naša atleta dosegla naslednjo uvrstitev: Marjan Špilar je bil v kopju peti, orodje je zalučal 65,58 m, Milan Šimunič pa je v troskoku zasedel 11. mesto z rezultatom 13,58 m.

FRANC ČARGO V REPREZENTANCI JUGOSLAVIJE

Na izredno zanimivem plavalnem dvoboju med reprezentancama Velike Britanije in Jugoslavije, ki je bil v soboto in nedeljo v Ljubljani, je nastopil tudi Krčan Franc Cargo. Plaval je na progi 400 m kravl in dosegel tretje mesto v času 4:40,7. Gosta sta bila boljša kot naš plavalec, zato pa je premagal ljubljansko Andriča. Gostje so bili boljši in so zasluženo zmagali s 174:109 točkami.

BREŽIČANI ZA GOL PREKRATKI

Brežiški nogometaši so imeli enkratno priložnost, da se uvrstijo v drugo republiško nogometno ligo. Prvo kvalifikacijsko tekmo z Rakichanom so izgubili s 3:1, doma pa so žal dosegli samo dva zadetka, tako da je o novem ligasu odločalo streljanje enajstmetrovk. Domačini so zadeli enkrat, gostje pa dvakrat ter se tako uvrstili v višje tekmovanje.

Rokometaši Ribnice, ki so osvojili prvo mesto na tradicionalnem rokometnem turnirju v Ribnici. (Foto: D. Mohar)

TRADICIONALNI ROKOMETNI TURNIR V RIBNICI

Rokometaši so dobili luč

Ribniški rokometiški so dobili električno razsvetljavo na svojem igrišču

Letošnji rokometni turnir v Ribnici je bil povezan s posebno svečanostjo, saj je predsednik občinske skupščine Ribnica in pokrovitelj turnirja Bogo Abrahamsberg prižgal razsvetljavo na rokometnem igrišču v Ribnici. S tem so se uresničile davne želje ribniških športnikov in športnih delavcev. Zdjaj bodo lahko igrali tudi nočne tekme, to pa je velika pridobitev za Ribnico.

Na turnirju je sodelovalo pet ekip. Spet so se izkazali Ribničani.

NAJUSPEŠNEJŠI GROSUPELJČANI

Kostanjeviška ribiška družina je v soboto in nedeljo pripravila že četrto meddružinsko srečanje športnih ribičev. Prvi dan je v lovu na največjo ribo sodelovalo 57 tekmovalcev, najboljši pa je bil Adi Mirič iz RD Grosuplje, ki je ujel 2 kg težkega smuča. Najboljši Kostanjevičan je bil Stane Kavsek, ki je zasedel peto mesto. Najmanjšo ribico, ki je tehtala samo 3 dkg, je ujel Novomeščan Franci Furlan. Drugi dan je na tekmovalcu nastopilo 78 ribičev. Zmagal je Niko Snoj iz Grosuplje, pri mladincih pa Milan Umek iz Brežic. A. BURJA

MOLAN IN ORŠIČ ŠESTA NA SVETU

V Rybniku na Poljskem je bilo sredi julija finalno svetovno prvenstvo v speedwayu za pare. Nastopila sta tudi najboljša predstavnika Jugoslavije Krčan Ivan Molan in Draško Oršič iz Zagreba. V finalu sta Jugoslovana zasedla šesto mesto med osmimi nastopajočimi. Naša tekmovalca je na Poljsko spremljal preizkušeni vodja Franc Babič iz Krškega. L. HARTMAN

NAŠ RAZGOVOR

Najmočnejši Slovenec

Stane Šega iz Kočevja je pred kratkim postavil nov republiški rekord v dviganju uteži: dvignil je 135 kg — Pravi, da bo rekord še izboljšal

Stane Šega, atlet iz Kočevja, je precej znan dolenski metalec diska in krogla. Še bolj je znan kot izvrsten dvigalec uteži. Pred kratkim je na tekoatletskem dvoboju med Olimpijo in Salzburgom dosegel v teži kategoriji absolutni rekord v teznem dvigu — ročko, težko 135 kg, je dvignil nad glavo. Stane Šega in Jože Smolič sta bila včasih stebra ekipe Kočevja, ki je bila med boljšimi v Sloveniji. Mlada atleta sta tudi bila med najboljšimi mladinci v Jugoslaviji.

Kako to, da nastopate za ljubljansko Olimpijo? „V Kočevju ne moremo oziroma težkoatletskega kluba, zato sva z Jožetom Smoličem šla pomagat Olimpiji, ki tekmuje v zvezni ligi. Če bi bile doma možnosti, bi se takoj vrnila.“

Kaj ni možnost? „Nimamo trenerja. Prepričan sem, da imamo precej močnih fantov, ki bi radi dvigovali uteži. Potrebujemo bi človeka, ki bi jih vodil. Ko bova z Jožetom nehala, bova midva trenirala mlade.“

Ste res postavili nov republiški rekord?

„V Domžalah sem za 1 kilogram popravil rekord Celjana Urankarja. Cutim še veliko moči, prepričan sem, da bom rekord še izboljšal. Nov rekord je 135 kg; vesel bi bil, če bi ga izboljšal na 155 kg, to je namreč državni rekord.“

Ste športni delavec; kako gledate na športno dejavnost v Kočevju?

„Nismo krop ne voda. Mnogičnost je zajela velik obseg, ni pa kvalitete. Brez boljših tekem počasi pada zanimanje za šport. Trenutno smo na psu. Nimamo nobene ekipe, ki bi tekmovala vsaj v republiški ligi. Mislim, da bi vse sile morali zastaviti, da dobimo vsaj eno ekipo v republiško ligo. Tako se človek ob nedeljah nima kam dati. Lepo bi bilo, če bi imeli vsako nedeljo kakšen pomemben športni dogodek.“

Kaj pa športni objekti?

„Pred leti smo mislili, da bomo z novo telovadnico zadeli žebelj na glavo. Zdjaj je jasno, da so objekti pretesni, stadion pa zanič.“

Kaj najbolj pogrešate v Kočevju?

„Več zagrehtih športnih delavcev, ki bi našo množičnost popeljali v novo kvaliteto.“

Kdo je vaš vzornik? „Najmočnejši človek na svetu Rus Vasilij, ki dvigne v triatlonu 630 kg.“ S. DOKL

TA PRESNETA CENZURA...

Zagrebačka filmska igralka Vida Jerman, ki je igrala vlogu Dine v Hladnikovi Maškaradi, pravi, da ni mogla doseči zaželenega uspeha, ker je cenzura vse najboljše izrezala in napravila film, ki nima zdaj niti glave niti repa. Menda ima Jermanova kar prav — toda zakaj ni cenzura zavrhela svojih škarij tedaj, ko so brali scenarij, ne pa šele potem, ko so bili v to zmešano in nekoristno limonado vloženi težki družbeni milijoni? Za čigav denar si nekateri „umetniki“ dovoljujejo takšne „podvige“? To delajo na račun delavskega razreda!

Mladinska brigada „AVNOJ 1971“, ki s pohodom po poteh slovenske delegacije na II. zasedanje AVNOJ obuja spomin na slavno pot slovenske samostojnosti, se je udeležila tudi prazne v Lokvah (Foto: M. Vesel)

Šport

NOVO MESTO — Novomeški šahisti so odigrali hitropotezni turnir, ki je bil posvečen dnevu vstaje. Med 11 igralci je prvo mesto zasedel Stefan Ščap (9), drugi je bil Hrovatič, 3. Jenko itd. Prvi trije so dobili knjižne nagrade. (U. J.)

KOČEVJE — Zadnja kola ligaških košarkarskih tekmovalcev so bila za kočevske športnike zelo ugodna. Mladinci so premagali ljubljanske Slovana z 91:75. Za domače je dal največ košev Papež (41), Stemberger (18) itd. Pionirji so premagali vrstnike Partizana z Ježice 40:28. Najboljša sta bila Kovačič (15) in Smole (12) košev. Mladinke pa so premagale košarkarice Partizana iz Medvoda, rezultat je bil 47:32. Največ košev sta dali Lovšinova (26) in Cigličeva 10. (A. A.)

METLIKA — Košarkarji metliške „Beti“ so že začeli s treningi za drugi del prvenstva. Ekipe se je priključilo nekaj mladih igralcev, ki so na treningu bili zelo vestni, opazili je tudi večjo resnost pri vadbi, kajti fantje računajo, da se bodo rešili zadnjega mesta. Tovarna „Beti“ je podarila košarkarjem nove oranžne dresove z napisom „Beti“. (T. L.)

KRSKO — Turk in Škafar, mlada nadarjena krška plavalca, letos se nista pričela s treningom zaradi bolezni. Njuna odsotnost se bo v vrstah Celulozarja zelo poznala. (L. H.)

CRNOMELJ — V prijateljskem srečanju so Črnomeljci premagali garnizijo JLA z 8:5 (A. L.)

KRMELJ — Društvo prijateljev mladine iz Krmelja je organiziralo plavalni tečaj, ki ga obiskuje veliko število otrok. Zelo koristna pobuda, vendar bo potrebno urediti tudi okolico bazena, kakor tudi dostop h kopališču. (B. D.)

KOČEVJE — Pred dnevi je bilo tekmovalje v streljanju z zračno puško za pokal rudarjev. Nastopile so tri strelske družine, vrstni red pa je bil naslednji: 1. ITAS 678 krogov, 2. Rudnik (Kočevje) 636, 3. INKOP 535. Med posamezniki je bil najboljši Jože Markovič, ki je zadel 159 krogov. (A. A.)

KOČEVJE — Nogometno društvo je organiziralo tekmovalje v malem nogometu za „Lundrov memorial“. Prijavilo se je 12 moštev, ki so tekmovala v 4 skupinah. Zmagala je ekipa Student iz Kočevja, sledijo: LIK (Koč.), Stara cerkev, ITAS itd. Najboljši strellec turnirja je bil Jože Jurkovič iz Stare cerkve, ki je zabil šest golov. (A. A.)

ŽEBRIČEK

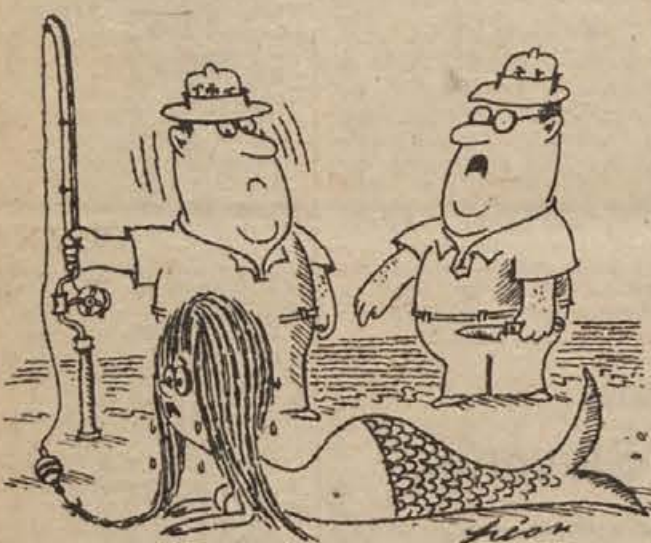
Košarka je zadnje čase v Kočevju postala zelo priljubljena športna igra. Na srečanjih prisostvuje tudi več kot 200 gledalcev, ki ne plačajo vstopnine, ker jo nihče ne pobira. Ne vemo, zakaj organizatorji nočejo denarja, ko ga vendar mladi obiskovalci imajo dovolj. Po vsakem srečanju je na igrišču na kupe papirčkov in bombonov, zvečilnega gumija, vreč sadnih sokov itd. Športne prireditve bodo dosti več vredne, če bo treba za vstopnico primakniti kakšen dinar.

BREZ BESED

— No, gospod, prispevajte malenkost za naše mestno pasje zavetišče!

— No, zdaj pa že končno povej: hočeš rep ali glavo?

Jelka spet doma

Ze prejšnji teden smo objavili sliko Jelke Lavrič, fotografirano tik pred njenim odhodom iz zasebne klinike dr. Selzerja v Zahodni Nemčiji. Najprej smo dolžni izreči javno zahvalo kolektivu IMV v Novem mestu, ki je s svojim sanitetnim kombijem poskrbel za brezplačen prevoz bolnice, še posebej pa Branku Švajgerju iz IMV, ki je spet zagotovil hiter ter varen prevoz bolnice in njenega spremstva.

Po treh mesecih zdravljenja seveda nismo smeli in ne mogli pričakovati čudeža. Jelkino težko zdravstveno stanje se v teh kratkih tednih ni moglo bistveno izboljšati. Njena mama pa nam je vendarle povedala, da ima Jelka zelo dober apetit, da lahko večkrat sedi in giblje roki do višine glave, da je oči ne bole več tako kot so jo prej, razločuje pa tudi barve in številke. Družina pričakuje, da se bodo učinki sedanjega zdravljenja šele počasi začeli jasneje kazati.

Čez nekaj mesecev bo šla Jelka na pregled k nevrologu, spomladi 1972 pa naj bi nastopila drugi del zdravljenja pri dr. Selzerju. Upajmo, da se ji bo zdravstveno stanje medtem izboljševalo, saj je po vrnitvi domov v zadnjem tednu spet pokazala večje zanimanje za svojo okolico.

Za Jelkino zdravljenje je njena mama prejšnji teden dobila še naslednje prispevke:

družina Zajc, Dolsko, 50 din; družina Mihelč, Petelinje, 40 din; družina Zver, Petelinje, 30 din; drugi darovalci iz vasi Dolsko, Kamnice in Petelinje, 300 din; skupaj je nabrala in prinesla Jožefa Gad iz Kamnice, Dol pri Ljubljani, 420 din. Tudi ta denar smo vložili na Jelkino hranilno knjižico pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu.

UREDNIŠTVO DL

Nikar preko miličnika

Ker je mati božja pri Novi Štiti — cerkev praznuje letos 300-letnico — napravila baje že veliko čudežev, jo je neki Ribničan mlo prosil, naj mu pošlje starega tisočaka. Celo groziti je začel, da ne bo več verjel v njene čudeže, če ne dobi zaprosenega denarja.

Ko je prenehal moliti, je potipal po žepu, če morda ni že notri denarja. Medtem je tudi zapustil cerkev in šel po cesti proti domu. Nekaj si je mrmral v brk, češ da v čudeže ne bo več verjel. Niti opazil ni, da je medtem stopil na starega petstotaka in da gre za njim miličnik.

Miličnik je videl, da Ribničan nekaj išče po žepu, in nato našel petstotak na tleh. Pobrál ga je, stopil za Ribničanom in mu ga dal. Prepričan je namreč bil, da ga je izgubil Ribničan.

Ko je miličnik odšel, je Ribničan skesano obmil oči k nebu in dejal: — Zdaj spet verjamem, mati božja, da delaš čudeže. Prosim le, da mi v bodoče ne pošiljaš zaprosenega denarja po miličnikih, ker ti vrati takoj polovico odtegnejo!

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Toskanski nadvojvoda umre

(Umrli je nadvojvoda) Ferdinand Salvador Toskanski dne 29. julija v Traunkirchenu.

(Med Hrvati in Madjari) nastali so zopetni prepiri zaradi reke. Povod temu je, ker se je reka o priliki pohoda preseval. Cesarja po Magjarskem mnenju preveč slovanska pokazala (!) in so nekateri šovinistični poslanci v Budapešti celo vlado intepelirali, ker so tudi nekateri vojaki Hrvati klicali svojemu vladarju „živio“ in ne madjarski „eljen“.

(Sveti oče Leon XIII.) so nekoliko oslabele vsled velike vročine, a ni se bati nič hudega.

(Naznanilo) Vsled pogostnega popraševanja po tistih paragrafi, „pravila za pisavo“, dali smo jih natisniti v spominu nekdanjim učencem. Toda plačali jih bodele vi sami, saj 25 bornih novč, za 22 paragrafov ni taka težava, to zmoro menda vsakdo. P. Ladislav.

(Novomeško gasilno društvo) obhajalo bode dne 15. avgusta 15-letnico svojega obstanka, s sodelovanjem „Dol. Sokola“. Spored: zjutraj velika vaja. Popoldne izlet z godbo na čelu v Žunhovo hosto, kjer bode prsta zabava, s telovadbo „Dol. Sokola“, godbo, petjem in raznim drugim razveseljevanjem.

(Nova cesta) pod kapiteljskim marofom je skorodo do cela izgotovljena in bodo prihodnji teden že po njej vozili. Ta cesta bo kaj lepa, ravna in kar je glavna reč, celo nekaj krajša od stare, strme ceste. — Tudi zid ob pokopališču je ves prenovljen in s kamnitimi ploščami pokrit.

(Velike orožne vaje) bodo letos ter imajo v ta namen rezervisti našega polka iti k tem vajam za 20 dni. Velike vaje bodo v Celji, katerih se bodo udeležilo baje 30.000 mož in naš presvitli cesar sam; nemški cesar ne pride v Celje, o čemer se je že veliko pisalo.

(Za dobroto) da si je dal od revne in stiskane udove za spomladi posojene 3 gld. in pol avstr. vedra, vina v jeseni 1890 vrniti 3 avstr. vedre dobrega mošta, bil je 23. julija pri c. kr. okrožnemu sodišču v Novem mestu obsojen Janez Špolar na 10 dni ostrega zapora z dvema postoma in na 5 goldinarjev globe. — Prav mu je „namoštniku“!

(Klaviir), za silo se za rabo, se dobi za 8 gld. pri organistu v Soteski.

(Dobra molžna krava), velika, lepa, 8 let stara in klaviir se proda. Vprašanja naj se pošiljajo Fr. Weidlichu na Dvoru pri Žužemberku.

(V najem da) mlin se štirimi kolesi, stopami in žago v St. Rupertu, gospa Zofija Skedel, odvetnikova vdova, stanujoča v Rudolfovem.

(Razpis dražbe) ponedeljek, dne 10. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne vršila se bode v Rudolfovem pri podpisnem uradu javna ustna zmanjševalna dražba zaradi oddaje stavbe novega šolskega poslopja v Šmihelu pri Rudolfovem. C. R. Okr. šolski svet Rudolfovo.

(Colninski boj) med Avstrijo, Srbijo in Romunijo se je poleg, ker so vse države malo odjenjale. Bil je vsem v izgubo.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC, 1. avgusta 1891)

Spodbudno srečanje v Sod

Otvoritev razstave Draga Koširja in Antona Plemja, samorastnikov z Jelovca in iz Ljubljane, je v osnovni šoli v Sodražici na predvečer dneva vstaje slovenskega naroda izzvenela v prikupno in uspešno kulturno manifestacijo. Spet smo se lahko prepričali, da se Sodražica prebujala in da njeni ljudje marsikaj zmorejo. Iskreno lahko samo želimo, da bi enotna in zavedna sodrška krajevna skupnost še naprej tako vsestransko delovala, pri tem pa vključevala v vse svoje načrte vedno tudi kulturna prizadevanja.

Razstavo je odprl Rudi Brimšek, predsednik izvršnega odbora ribniške temeljne kulturne skupnosti. Med gosti je pozdravil predsednika ObS Ribnica Boga Abrahamsberga, ravnatelja Moderne galerije iz Ljubljane Zorana Kržišnika, več domačih ljudskih poslancev in odbornikov ter predstavnikov političnega in kulturnega življenja iz Ribnice in Sodražice. Med drugim je govoril o deležu Sodražice in njene okolice v letih NOV, ki je dala dragocene žrtve za svobodo. Tudi oba razstavljavca — kipar Drago Košir in slikar Anton Plemelj — sta bila udeležena NOB, s čimer je pomen otvoritve njune razstave tik pred 22. julijem še lepši in pristranejši. Predstavil ju je

in opisal njuno življenjsko pot, hkrati pa izrazil upanje, da bo temeljna kulturna skupnost vnaprej še uspešnejša pri razvijanju kulturnega življenja v občini.

Za lep kulturni spored so nato poskrbeli pevci sodrškega moškega zbora ter gojenci glasbene šole, ki ima v Sodražici svoj oddelek. Slednji so igrali na tamburice in pili, vse nastopajoče pa so udeleženci srečanja nagrajevali z navdušenimi ploskanjem.

Kipar Drago Košir razstavlja izbor svojega dosedanjega dela, pri čemer sega nekaj let nazaj. Znova nas je prepričal o svoji notranji nujni poizvedovanju, ki kaže na raznovrstno udejstvovanje tako glede sloga in izbire motivov. Obisk razstave je že na otvoritvi potrdil željo domačinov, da si ogledajo dela rojaka, ki ga že dolgo poznajo kot kulturnega delavca. Ogled slik Antona Plemja jim je hkrati omogočil stik z enim izmed predstavnikov slovenskih najvišjih slikarjev. S te plati je bila razstava za Sodražico presenečenje, ki zapuša ugodne posledice.

T. G.

V Piščah je Ivan Bostepe podprli bili ponosni na to turistično obnovili strohnela kolesa. Turisti posojilo za les, saj je lastnik že m (Foto: J. Teppey)

BORIS PLANTAN OHRANIL ZANAMCEM KUŽNO ZNAM

V Straški gori stoji nenavadno

Boris Plantan, učitelj iz Vavte vasi, je v 20 letih z veliko napori postavil spomenik, ki je bilo že razneseno na vse strani — Usoda drugega znamenja

V Straški gori pri Straži stoji spomenik, ki je ljudem bolj malo znana mora prestaviti. Bili so že gradniki, med njimi ravnatelj ostan, upravičeno upri. Kužno znamenje iskanja končno tov. Plantan 1954 rancem.

Po ljudskem izročilu sta bili vendar je eno izginilo, kot bi tudi učitelja in kmeta Rudija Senice. Menja sega v 17. stoletje, menda italijanski zidarji na „čmo“ postavili hušo kugo, ki je neusmiljeno m celo po novom škem glavnem trgu.

Ravnatelj Plantan me je povabil v Straško goro in mi pokazal zanimiv spomenik. Kako mu ga je uspelo ohraniti, pa bomo razbrali iz njegovega pripovedovanja: „Na obravčalnici v Straški gori sem pred desetletji naletel na poseben kamen, ki mi je dal misliti. Kmetom je bil na poti, zato so ga hoteli na silo izpiliti, vendar jim ni uspelo. Zato sem sklenil, da ga bom prestavil, zlasti ko sem prišel še do dveh kosov, ki sta očitno sodila k spomeniku.“

Kroglo in presekano piramido je našel kmet Senica iz Praproč, velik kamen z glave spomenika sem izpulis iz zidu neke zidanice, enega pa je prinesel neznan dobrotnik, ko je videl, da počasi spomenik dobiva svojo prvotno podobo. Vse sem do bil in sestavil, manjka le železni križ, ki je stal na vrhu krogle. Vse dele sem nabral v dobrih dvajsetih letih. Pravo kužno znamenje sem videl na Primorskem, bilo je do potankosti enako temu, ki stoji pri nas.“

Le naj jo dado, pokojnino!

Vroč julijski dan je počasi potiskal sonce proti sredini modre neskončnosti. Skoraj zrelo žito je zdaj pa zdaj zadovoljno vzdrluto in srknilo kanec dobrodelne soparice. Rahel veter si je zaman prizadeval okrog težkih trav, ki so lenobno čakale skorajšnji konec. Pravi poletni dan.

Pangerč grm, s trnjem pripeta solza na obličje Gorjancev, je bil sredi živega dne mrtev in prazen. Le samotno mukanje iz zaprte hleva sredi vasi je zarežalo v mrtvino življenje. Če sem hotela najti človeka, sem morala pač za njim; na polje, travnik, vinograd... In našla sem ga.

Šest križev in sedmega pol je že nekoliko ukrivilo sicer še žilavo, gibko telo. Roke so urno in spretno s slamo vezale trto za trto ob lesene opore. Težko je zmotiti kmeta pri delu, toda Skedljev ata je bil kar vesel.

„Ze od ranega jutra sem vezal. No, trte so privezane, zdaj pride na vrsto duša. Za to opravilo pa je treba drugačine, drugače slabo teče,“ se je pošalil, ko je postavil na mizo majoliko. „Le dajte ga, ni narejeno, pisariti pa nikarte o meni, saj ni vredno.“

Ko se je prepričal, da je „tisti zvežček“ zaprt in da je svinčnik našel varno skrivališče pod klopjo, se je na široko razgovoril. Preobrnila sva vreme, letino, zdravje, novice... Nehote, sama od sebe se je voda napeljevala na moj mlin. In ko je eden od naju virgel v pogovor „pokojnino“, se je kolo zavrtelo.

„Veste kaj, kar dajte, zapišite, kar bom o penziji povedal. Res je, zmerom več se govori in obljublja, da bo tudi kmet za svoje stare dni

kakšen dinar dobil. Kaj ja pravim na to? Previden sem, kako ne bi tudi bil, ko pa sem bil že tolikokrat razočaran. Saj veste, kako to gre obljube prinese želje in pričakovanje, pričakovanje pa lahko prinese marsikaj...“

Zbledele oči so se orosile in zagoreli prsti so si hoteli dati opravo z belimi lasmi, kot bi hoteli prikriti nenadno zadrego svojega gospodarja.

„Ja, prav in lepo bi pa bilo, ko bi imeli za tobak in kakšne drobnarije, mar ne?“

„To ste pa prav povedali. Vsaj za tobak bi rad posegel v svojo malho. Poglejte, kaj pomnim, je delo gospodarilo z mojim življenjem in grun mi je rezal čas. Zemlja mi je bila delavnik, praznik, ne sreča in sreča. In ta zemlja ne pozna osemurnega šihane dopusta, bolniške, ne

...Ko je Kičo Slabinac v Novem mestu dobil jajce v glavo, se je pridušal, da ga ne bo nikoli več v mesto. Pozabil je, da ima minija, ki ga je moral do zdaj že trikrat pripeljati na servis...

...Ko sem iz Novega mesta prišel v Poreč, sem mislil, da sem še v Novem mestu, toliko Novomeščanov je poleti v tem obmorskem kraju!

...Za novo Zastavino nacionalno vozilo že zbirajo vplačila: Crvena Zastava bo na ta način zbrala denar, da bo lahko postavila tekoči trak za Zastavo 101...

...Ceprav hotel Kandija preurejajo počasi, njegov direktor Jože Tomlje trdno upa, da bo hotel prej preurejen, preden ga bodo zaradi novega križišča morebiti porušili!

...Ko je direktor Solskega centra za gostinstvo Novo mesto Marko Ivanetič videk v bazeu v Smarjških Toplicah kopalice kot sardine, se je odločil: sredi poletja so začeli postavljati nov bazen...

...Metalec kopja Marjan Spilar je dosleden, saj vztrajno meče kopje toliko, da zasede peto mesto. Ceprav pada kopje po 10 metrov manj kot pred leti!

...S Krko bomo kmalu imeli mir: če še dva tedna ne bo deževalo, bo voda usahnila. V strugi bomo lahko pridelovali riž...

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46

Kaj pravijo ljudje o tem znamenju, je moč razbrati iz pripovedovanja Vavtovičana: „Ustno izročilo zatrjuje, da je spomenik postavljen v spomin na turške čase, da so na tistem mestu v gori prednamci kurili kresove, ki so opozarjali na turške vpadne. Drugi se spet zavzemajo, da so se am zbirali luteranci, ki se v protireformacijski dobi niso smeli javno sestajati. V zvezi s tem omenjajo tudi protestantskega duhovnika iz Dolenjskih Toplic, ki je hodil na tajne shode.“

Vendar Plantan ne bi bil Plantan, če ne bi zvrtil, kje se nahaja še preostali del drugega kužnega znamenja. Glavni in nosilni kamen je zasledil v pokopališčem zidu v Gorji Straži. Zmeril ga je in ima enake razsežnosti kot tisti iz Straške gore.

Učitelj Boris Plantan je s požrtvovalnim delom ohranil zanimcem lep spomenik, ki bo spomin na stare in hude čase, pa naj so tedaj razsajali kuga, protireformacija ali Turki.

SLAVKO DOKL

„No, trte so privezane, zdaj pride na vrsto duša, za to opravilo pa je treba družine...“ me je veselo pozdravil Škedičev ata sredi Pangerč grma

pripišite, če ne bo kaj narobe: koliko kmetovih žuljev in znoja je v fabrikah pa cestah in kaj vem še kje! Svoje dni smo bili dobri, zdaj se je pa vse pozabilo. Pa je to ta-

ko žalostno...“ Dan si je ravno segel v roko z večerom, ko sem odhajala. Kdaj drugič bi zagotovo postala in pomagala soncu naslikati tisti poslednji

ognjeno rdeči pozdrav nad griči. Tokrat pa je bilo v meni vse preveč trpkih spoznanj, ki mi jih je zajel Škedičev ata iz resnice današnjega dne.

JANJA KASTELIC

O žetvi

Vročina je jako huda. Tudi huda suša se obeta, saj so že skoraj vse kapnice prazne. V kamnitih krajih vozijo vodo v sodih iz luž in studencev. Tudi uro hoda morajo daleč ponjo. Akoravno živim na kmetih, takih skrbi nimam. Kadar se mi zahoče potovati, jo mahnem bolj po stranskih potih med njivami in po logeh, ko ni toliko prahu. Tudi senca je blizu, da se lahko po mili volji odpočijem, kobilica pa napase.

Med polji sem srečal mladega moža, ki je žel. Jezik mi ni dal miru, pa ga vprašam: „I, kaj se pa tako kislodržiš, ko ti je žito tako dobro obrodilo. Bodi srečen, da ti ni toča pobila, pa še tako koso imaš, ki sama kosi. Zgolj snope ti je treba povezovati, pa je.“

„Oh, ni da bi človek govoril! Hudo je na kmetih,“ mi da odgovor.

„Presneta reč vendar! Žetev boš opravil kot bi mignil, tudi omlatil boš ravnokotako. Anti veš, da je bilo včasih treba za to delo celo gomilo ljudi. Zjutraj v mraku, ko so petelini v tretje zapeli, so moške že kose klepali. Fantje so na vasi zavriskali, da so se dekleta prihitela in zapela v en glas. Srpi in kose so udarjali drug ob drugega in zvonili celo pot. Še predno je pokukalo sonce nad

hribi, je bilo pol njive požete. Pa še potlej jih je sonce žgalo preko poldneva in tja do večera. Meniš, da so tako vzdihovali kot ti? Delali so. Ko so vse opravili, so pa plesali. Celo noč so brusili pete v skednju ali kje drugje, pa pili in jedli za tri dni naprej in nazaj. Jutro dan so pa spet šli po opravkih. Vidiš, tako je bilo.“

„Martin, kaj mi tvežeš plesnive reči. To sem že sam davno vedel. Mene boli, da moram jaz delati od jutra do večera, oni v mestu pa počivajo ali so pa na morju.“

„Ako misliš zgolj s prstom kazati na druge, se ti bo presneto slabo godilo. To ti povem: vsak naj skrbi za svoje posle. Meniš, da ti oni iz mesta ne bi oporekali? Prav gotovo bo kdo pozimi s prstom kazal nate: glej ga, jaz moram v snegu in mrazu na delo, on pa na zapečku leži in se greje. Vidiš, za vse ni bilo nikoli prav in ne bo. Pa pojdiva narazen, da ne bova kot dve klepetulji regljala dve uri skupaj. Zdrav mi ostani, pa vesel bodi, da ti gre vse drugo po sreči.“

Ločila sva se. Njemu je kosa zaropotala, da je bilo veselje gledati, kako rumeni klasi padajo na kupe, mene pa je kobilica opomnila, da morava spet na pot.

MARTIN KRPAN

Za kratek čas in dobro voljo

VODORAVNO: 1. kup zemlje, ki jo izrije krt, 7. podnebje, 12. češki kralj, 13. priprava za določanje razdalje in za odkrivanje ciljev, 14. geometrijska oblika, 15. Peter Klepec, 16. tnalno, 17. osebni zaimek, 18. najbolj razširjena rastlina, 20. oranje, 21. sladost, strastno uživanje, 23. plaha gozdna žival, 25. izmeček ognjenika, 26. del opreme za

vprežno živino, 27. rudnik pri Zenici, 29. naslov Cankarjeve povesti, 30. žensko ime, 31. mlado slovensko rudarsko mesto, 34. prva in zadnja črka, 35. zvezda repatica, 36. Avbelj Viktor, 37. moško ime, 40. 4. in 15. črka, 41. ljubkovalno žensko ime, 42. enka, 43. močan sunek, 45. naš nekdanji hokejski reprezentant, igralec Medveščaka, po rodu pa Celjan (Ivo), 46. popravilnica in shramba za tramvaje.

NAVPIČNO: 1. kmet najemnik, 2. gorski vrh, 3. struja, 4. Ivi Korosec, 6. obokano stebrišče, 5. priprava, aparatura, 7. reka, ki teče skozi Novo mesto, 8. ime pokojnega indijskega voditelja Šastrija, 9. igralca Kravanja, 10. Marijin kip ali slika, 11. gora v Turčiji, 18. delo tlačanov, 19. Valjevo, 22. odtiski stopinj v zemlji ali snegu, 23. pesniška oblika, 24. zdravilna travniška rastlina, 26. prvi dan v mesecu pri starih Rimljanih, 27. geometrijsko telo, 28. reka v Slovenskem primorju, 29. človek, ki je sodeloval z Nemci, 31. Vojni odsek, 32. slovensko moško ime, 33. ljubkovalno žensko ime, 35. geometrijski pojem, 38. bajka o bogovih, 39. mlada krava, 41. ploskovne mere, 44. Andrej Marinc.

REŠITEV KRIŽANKE OD 21. JULIA

VODORAVNO: 1. Straža, 7. praska, 13. krokra, 14. Bakar, 15. usta, 16. Mia, 19. re, 20. Tao, 21. pagat, 23. lan, 24. at, 25. Rado, 26. Atena, 28. lisa, 29. kmet, 30. pilot, 32. Iran, 33. KD, 35. ata, 36. alkar, 38. sli, 39. rana, 41. tek, 42. Ivan, 43. ikona, 45. arkada, 47. zaseda, 48. raster.

IZ SPOMINOV
STANETA SEMIČA —
DAKIJA

najboljši so padli

Komandant Stane: »Pazite se, fantje!«

A XV. divizija, ki je prišla s svojih položajev v bližino osvobojenega ozemlja, jim je prekrizala načrt. V novomeški sovražnikovi koloni, v kateri je bil tudi Meničaninov udarni bataljon, ki je bil znan po svojem pogumu in krvočnosti, je že pri prvem spopadu z borci XV. divizije padlo okoli dvesto belogardistov. Zato se je ta kolona morala po porazu umakniti nazaj v Novo mesto, tista, ki je prodrla iz Kočevja, pa je najprej zasedla Koprivnik, nato pa je hotela prodreti čez Maverlen in Tančo goto do Črnomlja, da bi se združila z novomeško kolono. XVIII. divizija je bila na svojih položajih okoli Smuke, Starega loga in Trnovca, to je vzdolž Roga, in je zapirala dohode iz Kočevja, deli VIII. brigade pa so bili okoli Nemske vasi in tako zapirali poti od Kočevske strani proti Beli krajini.

Deseta brigada je prišla izpod Gorjancev v Suho krajino in zasedla položaje Lopata — Smuka, proti večeru pa je krenila proti Koprivniku na Kočevskem. Med potjo se ji je priključil še jurišni bataljon XVIII. divizije, katerega sem ustanovil še jaz na Blokah. Naj omenim, da so v tem času bile v XVIII. diviziji tri brigade: osma, deveta in deseta. Med snegom in dežjem je šla kolona po določeni poti, se med potjo spopadla z neko belogardistično patrolo, ki pa se je že po prvih praskah umaknila, nato pa so borci jurišnega bataljona in prvega in drugega bataljona desete brigade začeli zasedati pobočje nad vasjo Hrib, tretji bataljon pa je ostal v rezervi, prva četa tretjega bataljona je bila dodeljena jurišnemu bataljonu.

Proti jutru je dež ponehal in borci so s svojih višjih položajev zelo lepo gledali na vas Hrib s cerkvico. Okoli cerkvice so se belogardisti pripravljali na zajtrk, precej belogardistov in Nemcev pa se je sprehajalo po vasi. Zagledali smo tudi pet avtomobilov. Previdno in počasi so se borci približevali vasi, nato pa so v hitrem jurišu izpadli z bombami in z mitraljezi v vas. Udarci je bil tako silovit, da se Nemci in belogardisti skoraj niso postavili v bran. Ranjeni belogardist je iz avtomobila dvigal eno roko, kakor da se predaja, z drugo roko pa je streljal s pištolo, dokler je bil živ. V tej borbi sta se srečala tudi dva Notranjca, domačina. Ranjeni Notranjec — belogardist je prosil Notranjca partizana, naj mu priznane in ga ne ubije.

„Ne bom te, čeprav si zagrizena belogardistična svinja,“ mu je rekel in se obrnil, medtem pa je že pristopil jurišč z brzostrelko in ga pokosil.

Po končanem spopadu mi je pripovedoval eden juriščev, da je v boj posegel tudi komisar iz neke čete VIII. brigade. Ko je „podri“ Nemca, mu je snel čelado in si jo nadel na glavo. Kril se je med hišami in streljal proti sovražnikom. Ko pa ga je eden naših opazil in je mislil, da je Nemec, je nameril nanj brzostrelko in ga podril.

Nemški oficir, ki je bil ranjen v nogo, se je zavlekel v neko kotanjo in iz nje s samokresom streljal proti našim borcem. Opazil ga je Ivo Starin-Vanček, skočil proti njemu in vrgel bombo v kotanjo, potem pa ubitemu pobral odlikovanja in samokres.

Ko je borba ponehala, so naši borci zažgali avtomobile, pobrali orožje, pobite belogardiste in Nemce pa pustili tam, kjer so padli, nato pa krenili proti Nemski Loki na počitek. Jurišni bataljon se je ločil od X. brigade in se vrnil k diviziji.

FRANJO SEVNIK:

ALI JE DOBRO BITI JAKAC?

Nenavaden naslov tega sestavka se nanasa na doživljanje v drugi svetovni vojni, v partizanskih časih. Primeril se mi je v prvi gemški ofenzivi na Dolenjskem v oktobru 1943. Pri tem pa slikar Božidar Jakac ni bil udeležen osebno, temveč le s svojim primkom in s svojo človeško podobo. Za uvod pa je treba opisati še razne okoliščine, ki so privedle do tega dogodka. Poseči moram nazaj vse do začetka vojne.

Ob okupaciji naše domovine leta 1941 sem načeloval Začasni državni upravi razlaščenih veleposestniških gozdov (ZDU) v Ljubljani. Le-ta je po razdelitvi Slovenije med okupatorje upravljala le velike kočevske gozdne komplekse na Dolenjskem gričevju med reko Krko in Temenico pa gozdni revir okoli vasi Brezova reber (z logarskim okolišem Frata pod Ajdovcem), ki je spadal pod gozdno upravo v Straži pri Novem mestu. Italijanski okupator je ZDU podredil komandi gozdne milice v Ljubljani. Uslužbenici, aktivisti OF pri tej upravi, pa smo — pod krinko lojalnosti do okupatorja — priznavali za svojo oblast le centralni odbor OF, zastopan po gozdarskem odboru OF na banovini. Član tega odbora sem postal (1941) tudi jaz. Po njegovih navodilih smo usmerjali delovanje ZDU, zlasti preskrbo partizanov prek njenih gozdnih uprav, predvsem one v Straži.

Pomembna strateška točka je bila Soteska ob Krki, naselje okoli istolskega gradu, kjer se povezujejo roški gozdovi z revirjem Brezova reber. Soteški graščak Auersperg-Brunner, tedaj vrhovni upravitelj rodbinskih (fidejkomisnih) posesti, avstrijski državljani, si je že pred vojno z vsemi sredstvi prizadeval, da reši čim večjo površino gozdov, odvzetih z zakonom o agrarni reformi in medvojnem razdobju. Auerspergi so se povsem vdinjali nacizmu in povezovali s fašizmom, pa tudi z domačimi reakcionarji, če jim je šlo to v račun.

Po zlomu Jugoslavije so od italijanskih okupacijskih oblasti zahtevali vrnitev vseh razlaščenih posestev, kaznovanje nameščencev ZDU in drugih svojih nasprotnikov, poslušajoč se tudi raznih polresnic in očitnih laži. (Glej knjigo: Janko Jarc „Partizanski Rog“, 1967, str. 233—236!) Prva posledica njihovih vlog na Visoki komisariat v Ljubljani in intervencij nemškega veleposlanika Mackensena v Rimu je bila, da so ZDU postavili komisarja v osebi komandanta gozdne milice za Ljubljansko pokrajino. To je bil major dr. Dagobert Gugliarelli, široko razgledan in v nacionalnem pogledu strpen gozdarski strokovnjak. Kmalu je spoznal — z našo pomočjo — nakane Auerspergov in njihovo dvoilčnost.

Takoj po okupaciji naše domovine je dal soteški graščak izobesiti na gradu samo nacistično zastavo. Šele na odločno zahtevo karabinerjev iz Dolenjskih Toplic je pustil poleg nje izobesiti tudi italijansko. Potem si je prizadeval, da bi se Kočevska priključila nemškemu rajhu, pri čemer naj bi ga podprlo tudi okoliško slovensko prebivalstvo.

(nadaljevanje prihodnjic)

Dežurni poročajo

VLOM V KIOSK – V noči na 23. julij je neznanec vlomil v kiosk na Glavnem trgu v Novem mestu. Vlomilec je odnesel 35 zavojev cigaret in oškodovalec podjetje TOBAK za 105 dinarjev.

ZLIKOVCI NA OTOČCU – 23. julija je Peter Slapničar iz Čegelnice parkiral avtomobil pri gradu Otočec. Medtem ko se je zadrževal v hotelu, mu je nekdo odločil radijsko anteno na osebni avtomobilu.

POŽAR V NOVI LIPJI – Na gospodarskem poslopiju Franca Frankoviča v Novi Lipji je 23. julija ob 22.50 nastal požar. Poslopje je do tal zgorelo, močno pa je bila ogrožena tudi stanovanjska hiša, oddaljena komaj 2 metra. Gasilci in sosedje so se hujšo nesrečo preprečili. V skednju je zgorelo 7 ton sena in tona pšenice. Kaže, da je do požara prišlo zaradi malomarnosti odrvenega cigaretnega ogorka. Škoda je za 20.000 din.

SOSTANOVALCA OKRADEL – 24. julija zvečer je privatni zidar Tomislav Petkovič iz Novega mesta jabol, da je njemu in sodelavcu Svetomiru Stojiću zmanjkalo zidarsko orodje in nekaj odelov iz barake na Cesti herojev, kjer stanujeta. Dejanja so osumili S. D., ki se je tega dne odpravil domov, miličniki pa so ga dobili še na avtobusni postaji. Pri njem so našli ukradene predmete.

AVTOMOBILSKI TAT – V noči na 25. julij je v Grmopolju pri Dol. Toplicah neznanec ukradel iz osebnega avtomobila Pavla Nahtigala iz Domžal rezervno kolo, orodje, čevlje, očala in nekaj kosov perila. To noč se je tat pojavil tudi v Podturnu, kjer je iz avtomobila Franca Murna odnesel rezervno kolo, akumulator, orodje in odelo.

CEZ NOČ OB PRTLJAŽNIK – Milo Tatlovčič iz Bjelovara je v noči 25. julija parkiral osebni avtomobil pred bloki na Zagrebški cesti v Novem mestu. Ko je avto zjutraj pogledal, je opazil, da mu je nekdo ukradel prtljajnik.

SUMIJO ZA POŽIG – 25. julija okrog 10. ure je nastal požar na kozolcu in hramu Milana Zgonca v Sentrupertu. Zgorelo je nekaj sena in slame, 12 vreč cementa, orodje in gradbeni načrt za gradnjo stanovanjske hiše. Škoda je za 10.000 din. Sumijo, da je ogenj nekdo podtaknil.

SPET OTROŠKA IGRA – 25. julija okrog 13.30 je začelo goretj tudi na gospodarskem poslopiju Antona Spoljarja v Česnjicah pri Mokronogu. Hlev in kozolec sta pogorela do tal, z njima pa tudi tona sena, 9 voz pšenične snopja, 3 vozovi ječmenovega snopja, gumi voz, mlitilnica, moped, več desk in poljsko orodje. Škoda cenijo na 60.000 din.

DVAKRAT UDARILA STRELA – 13. julija je med nevihto udarila strela v zidnico Jožefa Močnik iz Radeža. Razen zidnice je zgorela tudi delavnica z orodjem in stroji, rezanim lesom ter senom, tako da je skupna škoda znašala približno 40.000 din. Isti dan je strela udarila tudi v vinski hram, lastnik Ferdinanda Cimermana iz vasi Dobe. Obgorelo je le ostrežje, ker so vaščani in gasilci ogenj omejili. Škoda znaša 20.000 din.

Z novim, komaj mesec dni starim fiatom 850, so se Peterkovi iz Otočca 21. julija dopoldne prav počasi peljali čez Gorjance domov v Belo krajino, ko je naproti hitro pripeljal Nikola Sumina iz Vel. Liješča. Čeprav se je fičko umikal, trčenja ni mogel preprečiti. Nov avto je precej razbit obstal pod cesto, trije potniki v njem pa so bili laže poškodovani. Škodo so cenili na 9.500 din. (Foto: R. Bačer)

Čakajo psihiatra

Povedal bo, ali je bil Jože Fišer takrat, ko je kradel v Velikem Gabru, zdrav ali nepristeven

Sredi julija se je znašel na zatožni klopi Jože Fišer, mož brez stalnega bivališča, ki je letos 28. maja vdrl v železniško čakalnico v Velikem Gabru ter odnesel tranzistor in nekaj drugih drobnarij v vrednosti 340 din.

Fišer se je v čakalnico splazil skozi majhno odprtino (okence velikosti 30 x 30 cm) in po isti poti tudi odšel. Dejanje je v celoti priznal že med preiskavo, na glavni obravnavi zoper njega pa je to znova potrdil.

Ko so Fišerja odkrili, so našli pri njem še vse ukradene predmete in poskrbeli, da so prišli pet v roke lastniku. Obtožili so ga za veliko tatvino.

Za razpravo je sodišče zbralo dokumente, iz katerih je razvidno, da se je obtoženi Fišer deset let zdravljal v bolnišnici za duševno bolne v Ljubljani-Polju. Ker so posumili, da z njegovo pristevnostjo takrat, ko je storil to dejanje, najbrž ni bilo vse v redu, so sklenili razpravo preložiti, na nadaljevanju pa zaslišati sodnega izvedenca psihiatra.

Bilanca: 15 otrok mrtvih

„Majda, žoga je ušla,“ zakliče med igro na dvorišču Ales in deklica se požene na cesto. Če v tem hipu pridrvi avtomobil, se nesreči ni mogoče izogniti...

V prvi polovici letošnjega leta je bilo po sicer nepopolnih podatkih na slovenskih cestah 284 prometnih nesreč, pri katerih so bili vpleteni otroci in mladina. Kar 15 otrok je bilo mrtvih, 267 pa laže in hujše telesno poškodovanih. Nekateri bodo vse življenje čutili posledice trenutne ne previdnosti.

Leto dni poprej je bilo v tem času sicer 336 podobnih nesreč z 11 mrtvimi in 311 telesnimi poškodbami, toda malenkosten padec števila nesreč še ne pomeni konca tragične bilance. Med letošnjimi prometnimi nesrečami, v katerih so bili poškodovani otroci, je bilo v 205 primerih krivo nepravilno in nenadno prečenje cestišča. Otroci se niso prepirali, če je pot prosta. Vozniki motornih vozil so bili samo v 27 primerih spoznani za

krivce, medtem ko je bil pri vseh ostalih nezgodah krivec otrok sam – če lahko pri predšolskem otroku seveda sploh govorimo o krivdi, ker sodi pod stalno nadzorstvo starejših!

Da letošnja bilanca nesreč ni dosegla lanske ravni, je gotovo zaslug v povečani prometni vzgoji na šolah. Prometno vzgojna akcija je imela v letu 1971 največ udeležencev doslej, saj je v razrednih, šolskih, občinskih in na drugih tovrstnih tekmovanih sodelovalo več kot 100.000 otrok in mladine.

Na pomembnost prometne vzgoje je treba nenehno opozarjati, če hočemo zavezati krvni davke najmlajših. Zeleti je, da bi šole že v prvih jesenskih dneh nadaljevale s prometno vzgojo. D. S.

PO VLOMU IN TATVINI VINA NA GRADENSKI GORI

Tat je lahko tudi kdo drug

Zaradi pomanjkanja dokazov je novomeško okrožno sodišče oprostilo obsojbe Mihaela Brajdiča – Priče: »Od Ciganov je bil Miha še najbolj pošten.« – Kdo si je privoščil 200 litrov vina, je tako še v megli

Miha Brajdič je leta 1969 znanal v Gradencu pri Žužemberku. Prav to leto je bilo Francu Kastelcu na Gradenski gori ukradeno iz zidanice 200 litrov vina. Lastnik bi zanj lahko dobil najmanj 800 din. Vlomilec je po kazenskem zakoniku storil veliko tatvino.

Tat je v Kastelčevu zidnici prišel tako, da je najprej na podstrešnih vratih odtrgal obešanko, odstranil deske in se spustil navzdol.

Sum je padel na Miho, ki sta mu prav tedaj umrla oče in mati pa je potreboval pijačo. In so ga obtožili. Miha pa je tako med preiskavo kot sredi julija na glavni razpravi na novomeškem okrožnem sodišču trdil, da nima nič s to tatvino, vino, ki so ga pri njem videli, ko je imel mrlič pod streho, pa so mu nanesti dobri ljudje.

Priče Boris Brajdič, Milan Rataj, Ignac Brajdič in Berto Brajdič so v preiskavi trdili, da so takrat videli pri Mihovi vino celo v vedrih. Pred

sodniki sta tako trdila le še Boris in Ignac Brajdič; Berto Brajdič in Milan Rataj pa sta poudarjala, da sta videla vino pri Mihovi enkrat, pa še takrat samo v 2-litrski steklenici.

Anica Golob, Ivan Černigoj, Jože Skufca in Ivan Molj pa so kot priče na glavni razpravi potrdili, da so Mihi tiste dni, ko so mu umrli starši, res prodali ali podarili pijačo: več kot 30 litrov vina in približno 20 litrov žganja. Obtoženega Miho so opisali kot poštenjaka, ki pač nikoli ni nič vzel brez vednosti vaščanov. Ob pomanjkanju dokazov in dejstvu, da je v času dejanja živel v okolici Gradence veliko Ciganov,

zvečine manj poštenih od Mihe, je sodišče Miho Brajdiča oprostilo obtožbe.

Že 4223 šoferjev

30. junija je bilo na območju kočevske občine vpisanih 4.223 voznikov motornih vozil vseh kategorij, od tega 3788 moških in 435 žensk. Najštevilnejše je zastopana B kategorija, v kateri je 1.917 moških in 394 žensk za šoferje ter A kategorija s 702 moškimi in 39 ženskami.

Po starosti je med vozniki kočevske občine največ takih, ki so med 25. in 34. letom. Njih število znaša 1.563. Močna je še starostna skupina od 35 do 44 let s 1.287 vozniki, medtem ko je mladih pod 24. letom samo 888, nad 65 let starih pa je samo 29 voznikov.

Šoferjskih kandidatov, kot kaže, ne bo še zmanjkalo. Komisija za opravljanje voznških izpitov za območje občin Kočevje in Ribnica je samo v letošnjem prvem polletju registrirala 539 kandidatov. Od teh jih je izpite opravilo le 280.

A. ARKO

NEZNANI UTOPLJENEC

20. julija je bilo v Savi pri Brežicah najdeno truplo neznanega moškega. Kot sklepajo, je utopljenec že dva do tri tedne v vodi. Gre za starejšega moškega, visokega okrog 170 cm, srednje postave in kratkih, malce osivelih kostanjevih las s čelno plešo. Je brez zob, oblečen v bombažno črtno srajco z dolgimi rokavi, črne hlače iz gladkega blaga, obut pa v rjave bombažne nogavice in visoke črne semiš čevlje z gumijastim podplatom. Utopljenec je imel pri sebi nekaj kovanega in papirnatega denarja, slovenski časopis ter nož na eno rezilo z lesenim ročajem.

Kdor bi o njem kaj vedel, naj takoj sporoči najbližji postaji milice ali upravi javne varnosti v Celju.

Hiša pračloveka

Pod vodstvom dr. Mitje Brodarja, specialista za staro kameno dobo, so v Zeljinskih jamah doslej odkopali 10 kosov raznega orodja iz kremenca, več zob jelenov in nekatere druge kosti. Naleteli so tudi na oglje, pračlovekovega ognjišča pa do zdaj še niso našli. Po najdenem orodju ocenjuje dr. Mitja Brodar, da so v Zeljinskih jamah živel prajudje približno 20.000 let pred našim štetjem. Na Dolenjskem so našli bivališče pračloveka le še pri Kostanjevici, vendar tam na prostem, medtem ko je v Zeljnah pračlovek živel v jami.

J. P.

PREKINITEV DELA

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da so 16. julija stavkali delavci v kočevskem skladišču podjetja Mercator – Trigopromet v Kočevju, in sicer zaradi nesporazuma v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov.

Maček v žaklju

Čeprav tovarna za proizvodnjo novega jugoslovanskega vozila Zastava 101 še ne stoji, so že prejeli blizu 1000 predplačil za vozilo, ki mu pravijo, da je nacionalno. Vodstvo tovarne je zagotovilo, da bo tekoči trak stekel do letošnjega novembra, s tem pa se bodo na tržišču pojavila vozila. Za vozilo je treba vplačati 36.000 din, čeprav bo dejanska cena nekaj manj kot 40.000 din.

MOST BODO „PREOBULI“

Manjši otoški most čez Krko te dni delavci novomeškega komunalnega podjetja „preobnavajo“. Dotrajane deske so zamenjali z novimi smrekovimi plohi. Delo gre počasi naprej, največ težav je bilo v nedeljo, ko je na desni breg Krke peljalo več sto vozil.

KAKO UNIČITI ALGE?

Krka je imela zadnje dni izredno veliko kopalcev, saj jih je bilo samo na otoškem travniku v nedeljo blizu 2.000. Bilo bi jih še več, če ne bi bila reka preprečena z umazanimi algami. Nekateri kopalci so predlagali, da bi alge, ki so se izredno razmnožile na kakšen način odstranili.

Obračun brez izida

„Če sem jaz packa, si ti priznana kurba! Mojega pusti pri miru, če ne ti bom lase izruvala.“

Če si upaš, me daj, ampak boš videla, kako te bo zmlatil. Samo las mi skrivi!

Obdelovali sta se, ena mlajša in ena malo starejša ženska, obe malce pod paro, v javnem lokalu. Srečali sta se slučajno. Prva je šla z družbo iz kina, pa so se oglasili na martini, druga je bila na obhodu, da bi se na lastne oči prepričala, kje lazi njen dedec, za katerega je bila prepričana, da jo bo vsak čas povabil pred matičarja. Ko je zagledala temnico, na katero jo je opozorila sosedka Julka, jo je kar samo zaneslo k njej.

Ko so ju ločili in sta se doma prespali, je sovrastvo še bolj zavnetelo. Spravili sta se nad Janeza. Ta je bil vsega kriv. Obe sta ga obdelovali, vsaka s svoje plati in ga hujskali, kaj naj naredi drugi, da se bo vedelo, katero ima rajši. Nič ni pomagalo,

če je še tako občuteno zategoval tisto pesem o samskem stanu in četudi se mu je mlada simpatija nenadoma priskutila.

Neki ponedeljek Janeza ni bilo v službo. Babje sitnosti je prejšnji dan še malo bolj globoko utapljali v žganju. Šef ga je poklical na zagovor:

„Ob službo boš, če se to še enkrat ponovi, čeprav si do zdaj veljal za vestnega delavca. Premisli, kje boš dobil drugo delo za tako plačo. Danes 1.200 din za delavca ni malo!“

Janez je sklenil babnici pomiriti najprej zlepa, a ker sta se in še jezicali, je udaril. Mlajša ga je tožila zaradi podpludbe pod levim očesom, kamor ji je zagnal pepelnik.

Razpravo je mirno sprejel, a v hipu, ko je vstal in je sodnik rekel: sodba v imenu ljudstva, se je odločil. „Babe me ne bodo spravile ob službo in dobro ime! S sodišča bom šel sam. Teh dveh ne pogledam več.“

PEPE ZAVOŽEN

– Žal mi je, gospodična – toda ne more biti rešeno prej – kot jutri...

(Karikatura I. Frančiča v JEŽU)

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

razpisuje

namlednja prosta delovna mesta:
za osnovno šolo:

- učitelj za gospodinski pouk in biologijo (in vodstvo šolske kuhinje) za nedoločen čas — PRU
- učitelj razrednega pouka za nedoločen čas na podružnici Suhor (na razpolago stanovanje, ne-kombiniran pouk, ugodne prometne zveze)
- učitelj razrednega pouka za določen čas od 1. 10. 1971 do 15. 2. 1972 na podružnici Božakovo
- učitelj za angleški jezik za določen čas od 1. 11. 1971 do 15. 3. 1972 (lahko tudi absolvent PA ali filozofske fakultete)
- učitelj za telesno vzgojo za 1 leto (1. 9. 1971/72)
- kurjač in hišnik za nedoločen čas (izpit za kurjača ali ga pošljemo na tečaj, znanje drobnih popravil)
Za otroški vrtec:
- medicinske sestre pediatrične smeri (če ne bo prijav — tudi splošna smer)
- vzgojiteljica
- perica
- snajilka

Javljajo se lahko tudi absolventi šol, če nameravajo vsaj v enem letu diplomirati. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest. Nastop dela v šoli 1. 9. 1971, v otroškem vrtcu 1. 11. 1971. Prijave je treba poslati ravnateljstvu osnovne šole v Metliki, kjer dobite tudi podrobnejše informacije.

Pisma uredništvu

Kot predniki v turških časih

Težave ob nizki električni napetosti na Privršču — V Beli krajini brez dobre elektrike ne bo pravega napredka!

V najbolj oddaljenih vseh od jugskega transformatorja — zlasti v Dolu in v Dragah — je električna napetost tako nizka in zato tako slaba, da gospodinjstva ne morejo uporabljati pralnih strojev, ki jih je že v najbolj oddaljeni vasi Drage kar šest, zraven pa je še en hidrofor; te imajo v Dolu kar trije gospodarji. Zvečer ljudje ne morejo ne brati ne pisati, tako slaba je električna napetost. Komaj po deseti uri se začnejo perice zvrščati ob svojih, nalašč takim krajem kot so naši, prilagojenih pralnih strojev GORENJE. Nejevoljne oprezajo včasih do ranega jutra po razsvetljenih tujih oknih, ko za njimi tudi pere gospodinja. In kadar ugasne zadnja luč, zabrni GORENJE šele bolj živo. Hkrati pa v eni hiši ne moreta delovati pralni stroj in hidrofor! Eno ali drugo, oba skupaj pa nikakor ne, zakaj še žarica komaj mežika. Naročen elek-

trikar je izmeril napetost toka. Namesto 220 V, kolikor ga plačujemo, je voltmeter pokazal v Dragah 116, v Dolu pa 117 voltov napetosti. Verjemite ali ne, tako je bilo! V Dolu je cestarju hidrofor že pregorel; 25 jurjev ga je stalo pravljanje. Nasploh izgubljamo čas, vrtikamo in iztikamo, kadar motor ne daje pravega glasu, zakaj „vrag bi vale pregorel“, in 25 jurjev je le 25 jurjev; včasih sežeš v žep, pa jih ni!

Veste, nam se zdi, da se vračamo v turške čase, ko so naši predniki bolščali po najvišjih hribih, kdaj bodo zagorele grmade in naznanile turške vpade, pri nas pa v poznih nočnih urah, celo proti jutru že dostikrat gre, štejemo razsvetljena okna (kajti tam perejo), kdaj bodo ugasnila, da bo i naša gospodinja prišla na vrsto z belim, pološčenim, železnim klepecem GORENJE. Včasih so ljudje molili; molitve so se ob siju gorečih grmad dvigale v nebo, danes pa se kar iskri od kletvic. Ne kolnemo sosed, marveč našo elektrifikacijo. Znajo redno pobirati tokovino, in še 6 din prispevka, a da bi po pravilu: kolikor ti meni, jaz tebi.

ZASKOČILA KLJUČAVNICA

V Brestanici se je pripetila 15. julija nesreča, ki je nastala po krivdi ključavnice za krmilom. Voznik osebnega avtomobila Franc Dular iz Anž je hotel zaviti levo v ovinek, vendar zaradi zaskočene ključavnice krmila ni mogel obrniti, tako da je trčil v vogal hiše. Skode je za približno 5000 din.

Je fetišist?

V Sevnici raziskujejo primer, ko je neznanec pri dekliškem samskem bloku ponoči raztrgal večje število ženskih hlač, ki so se sušile na vrh, nekaj jih je pa celo ukradel. Sumijo, da gre za fetišizem (časenje predmetov oseb drugega spola).

Kakšno poslovanje je to?

Z dobrim namenom, da bi kot star železničar prispeval svoj delež k modernizaciji naše železnice, sem posodil 400.000 S-din v razpisnem javnem posojilu. Zdaj mi je tega skorajda žal. Človek bi se nekako prebolel, da smo dajalci posojila izgubili 6 odst. dodatnih obresti, ki jih je banka priznala varčevalcem ob devalvaciji dinarja, toda zdaj so nastopile nove težave, ki nam zbuja nezaupanje v poslovanje. Ko je potekel rok, smo namreč dobili izplačane prve anuitete, naknadno pa so od nas zahtevali, naj denar vrnemo, češ da s kuponi nekaj ni v redu. Služba družbenega knjigovodstva je namreč opozorila, naj na te kupone ne izplačujejo anuitet, ker so menda celo ponarejeni.

Menim, da so te nevedčnosti povsem nepotrebne. Železnici smo posodili z dobrim namenom, zato smo lahko pričakovali, da pri poslovanju ne bo nikakršnih težav. Sprašujem se, kdaj bo modernizirana naša železnica, če bodo dela tako počasi napredovala.

J. S.,
SEVNICA

Kolere ni!

V tujini so časopisi začeli pisati, da se je tudi v Jugoslaviji pojavila kolera. Direktor zveznega zavoda za zdravstveno varstvo dr. Pande Drvošanski je izjavil, da so take novice iz trte iz vite. Po podatkih epidemioloških služb v jugoslovanskih republikah in pokrajinah namreč še niso odkrili še nobenega primera, da bi kdo zbolel za kolero.

DELOVNA SKUPNOST

Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIŽNIČARJA

Prosilec mora imeti ali:

- dovršeno pedagoško akademijo — knjižničarstvo. Prednost imajo tisti, ki imajo stranski predmet angleščino
- naziv knjižničarja II. ali III. s strokovnim izpitom

Pismene ponudbe z dokazili pošljite na gornji naslov do 20. avgusta 1971.

Pisma uredništvu

nak, to pa ne! Si občan, vaščan v podrejenem položaju. Plačaj — in mirna Bosna! Za drugo se ne brigaj!

Dalo bi se pa z malo muje in stroškov od pomoči tej pomanjkljivosti; od transformatorja, ki se bahavo razkazuje med Nackom, Minčico in Gabičem, je treba skozi Škemljevec do Dola napeljati še eno žico. Kaj pa

je to — 2 km žice in 30 izolatorjev?!

S to spolnitvijo bi se tudi napetost električnega toka v obeh vaseh (Dolu in Dragah) zvišala in vaščani bi bili zadovoljni in ne bi godrnjali kot godrnjajo in kolnejo sedaj.

H. V.

Kamp prikolic na kredit:

primerne za sindikalne podružnice, hotele, turistične organizacije, privatnike itd.

Prikolice so le malo rabljene in imajo tri do pet ležišč

Plačilo: 50 odstotkov pri prevzemu, ostalih 50 odstotkov brezobrestno, 5 do 6 mesecev kredita

Prodaja

AVTO MOTOR STROJ, Ljubljana
Ulica Luize Pesjakove bb

Telefon: 315-339, 311-845

GLEDALCI RAZOČARANI

V metliški kinodvorani so v četrtek, soboto in nedeljo zvečer predvajali slovenski film „Rdeče klasje“, ki je prirejen po romanu Ivana Potrča „Na kmetih“. Obisk filma je bil dober, vendar so gledalci dvorano zapuščali večinoma razočarani.

KRES IN KONCERT

Na predvečer dneva vstaje so mladinci na Veselici in Suhorju zakurili kresova, ki sta bila vidna daleč naokoli. Metliška godba je pred spomenikom na trgu pripravila promenačni koncert.

T. L.

»Za kopalce ali žogobrcarje«

V zvezi s člankom, objavljenim v DL dne 15. 7. 1971 pod naslovom „Za kopalce ali žogobrcarje“ je podpisana tov. Vida Novak navedla neresnične trditve, da so ji „žogobrcarji“ razbili očala in poškodovali nos. Nešteto krat se je že zgodilo, da je koga od kopalcev oplazila žoga, tako je tudi podpisnica članka, ki je po opravičilu žogobrcarjev le-te ozmerjala s celo kopico divjih živali, čeprav še danes nosi ista očala, ki se niso razbila in tudi krvi ni bilo iz nosu.

Ne vem, kaj ima s tem dogodkom reg. štev. mojega osebnega avtomobila. Tovarišico Vido Novak opo-

zarjamo, da naj drugič ne objavlja več neresničnih in nepomembnih člankov, ker so strani DL namenjene bolj resnim in pomembnim dogodkom. Sicer bo morala v prihodnje neresnične izjave javno preklapati.

JANKO GLADEK z
žogobrcarji — Črnomelj

Praznovanje v Šentjanžu

V nedeljo, 18. julija, je gasilsko društvo Šentjanž na Dolenjskem praznovalo ob otvoritvi novega gasilskega doma.

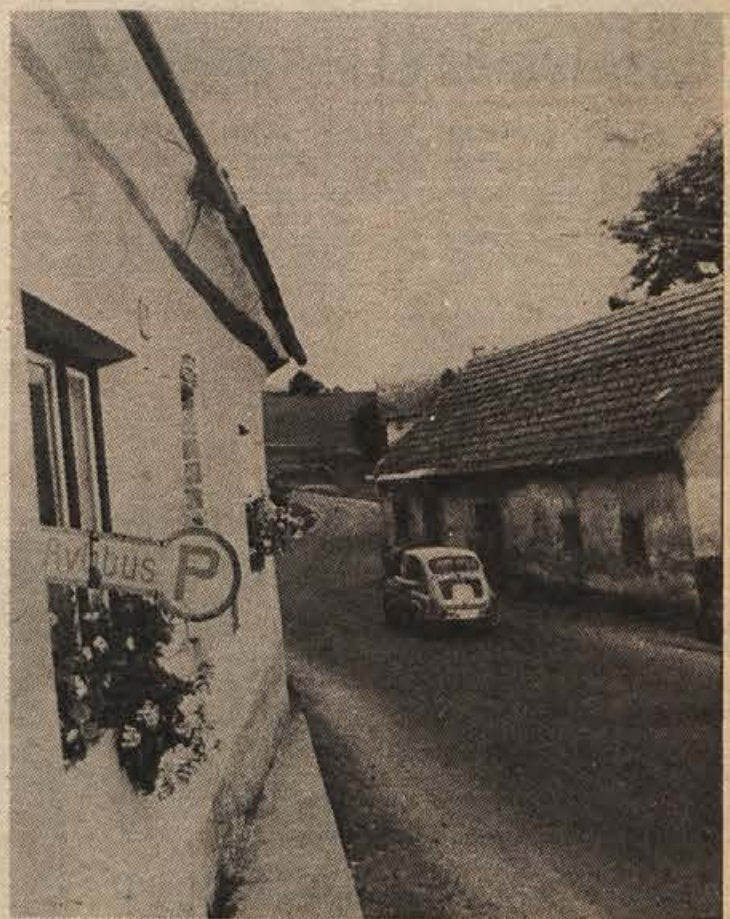
Društvo je bilo ustanovljeno leta 1904, tri leta kasneje je bil zgrajen dom, ki je bil med zadnjjo vojno požgan. Veliko gasilcev je padlo v letih NOV, med njimi narodni heroj Milan Majcen in njegov oče. Ponovno je društvo zaživel leta 1946 na pobudo Jožeta Filipa. Začelo se je težko delo, katerega sad so gasilci praznovali to nedeljo. Potrebno je bilo 5870 ur prostovoljnega dela, v dom pa so vložili 85.000 din, ki so jih zbrali s prispevki članov, občanov in družbe. Topla zahvala gre Tonetu Majcnu, ki je veliko pomagal pri graditvi doma, predsedniku Gorencu, ki je bil že od samega začetka vzgled vsem in končno tudi vsem članom društva za njihovo požrtvovalno delo.

V mimohodu po otvoritvi je sodelovalo 123 uniformiranih gasilcev iz osmih društev, govorila pa sta predsednika občinskih gasilskih zvez Sevnica in Trebnje. Novi dom so slovesno izročili gasilec, ki so dobili tudi nov prapor. Sodeloval je še pevski zbor „Svoboda“ iz Krmelja. Ob koncu je Jože Smodej podelil odlikovanja in priznanja zaslužnim članom. Odlikovanji sta prejela Franc

Ban in Ivan Gorenc, diplome pa 12 članov.

Zal smo pogrešali predstavnike občinske skupščine Sevnica, ki se proslave, čeprav vabljeni, niso udeležili, kar so številni udeleženci ostro kritizirali.

B. DEBELAK

Gorjanska cesta med dvema hišama v vasi Težka voda stalno izziva nesrečo. V tem povečanem prometu bi odgovorni morali nekaj ukreniti, da pride do preglednejše ceste. Več so vredna človeška življenja kot pa stare hiše, ki bi se morale umakniti sodobni cesti (Foto: P. R.)

Mesno prehrabno
podjetje Novo mesto

obvešča

kmetovalce, da bo

— odkupovalo pri klad-
nici Krmelj govedo,
prašiče in teleta vsak
torek dopoldne,

ker prične kladnica red-
no obratovati.

OBČINSKO SODIŠČE V ČRNOMLJU

razpisuje delovno mesto

vodje zemljiške knjige

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še sledeče posebne pogoje:

- srednja šolska izobrazba, znanje strojepisja, ustrezen strokovni izpit in petletna praksa na enakem ali podobnem delovnem mestu;
- poskusno delo.

Pismene ponudbe oziroma prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih sprejema občinsko sodišče v Črnomlju v roku 30 dni po objavi razpisa.

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

vam nudimo v servisu in obratu:

- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi;

ZASTAVA, RENAULT, TAM

- vsa večja in generalna popravila osebnih vozil:
- ZASTAVA, RENAULT in TOVORNIH VOZIL
- kleparska in avtolčarska dela
- lastnikom osebnih vozil priporočamo optični pregled podvozja in uravnoteženje koles
- nudimo ključavničarske, strgarske in varilske storitve

PRIČAKUJEMO VAŠE CENJENI OBISK!

PRIPOROČAMO PREDNAROČILA

na tel.: (068) 21-243

Pogoji za hitrejši razvoj gospodarstva

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so odborniki obravnavali in sprejeli akcijski načrt nalog v zvezi z ekonomsko politiko.

Analize kažejo, da so bili gospodarski dosežki v letih 1965-69 pod splošnim poprečjem. V tem času je narodni dohodek v občini narasel za 30,6 odstotka, v republiki pa za 1 odstotkov. Narodni dohodek na

prebivalca je v istem obdobju v občini narasel od 6.755 din na 8.607 dinarjev ali za 27,4 odstotka, v republiki pa za 36,4 odstotka (na 9.228 dinarjev). Medtem ko se je število zaposlenih v republiki v obravnavanih letih povečalo za sko-

ro 3 odstotke, je bilo v občini skoro 5 odstotkov manj zaposlenih.

Stagnirala je vrednost izvoza, trikratno pa se je povečal „izvoz“ neblagovnih uslug (promet). Kljub vsemu v občini Kočevje ugotavljajo, da so bili v letih po gospodarski reformi ustvarjeni pogoji za hitrejšo rast gospodarstva. Povečala se je produktivnost in rentabilnost poslovanja. Investicijske naložbe, predvsem v LJK, ITAS, Avto, so že lani vplivale na nadpovprečno rast proizvodnje. Lani so se povečali tudi uspehi poslovanja v gospodarskih organizacijah in so vse uspešno zaključile poslovno leto.

Aksijski načrt občinske skupščine, svetov in občinskih upravnih organov za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko prinaša letos tudi vrsto sklepov in priporočil, da bi čim uspešneje uresničili stabilizacijske načrte.

Na seji so odborniki razpravljali še o informaciji o sprejemanju družbenega dogovora na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja ter sprejeli več odlokov.

—vec

Stabilizacijski program

Za pretekli ponedeljek (12. julija) je bila sklicana seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu je imela več vprašanj, med katerimi sta bili gotovo najbolj zanimivi akcijski program občinske skupščine, svetov in občinskih upravnih organov za uresničevanje nalog v zvezi z letošnjo gospodarsko politiko in infor-

macija o družbenem dogovoru na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja zaposlenih v občini.

Nadalje je bil na dnevnem redu še sprejem več odlokov v zvezi s proračunom za lani, pokopališkim redom, geodetskimi deli, cenami, ustanovitve športnega centra za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov, potrditev statuta temeljne kulturne skupnosti, personalne in nekatere druge zadeve. Več bomo o seji še poročali.

KOČEVJSKE NOVICE

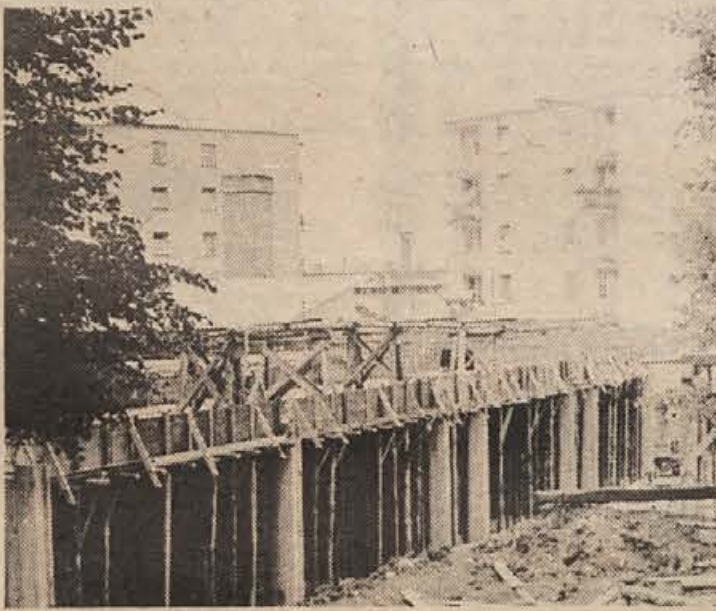

Središče Kočevja — mesto praznuje letos 500-letnico (Foto: J. Prime)

Gospodarstvo pomaga revežem

V ponedeljek, 26. julija, so metliški odborniki zasedali v Gradcu, s čemer so počastili tamkajšnji krajevni praznik. Na delovni seji so obravnavali poročilo o poslovnem uspehu gospodarstva v prvem polletju ter o uresničevanju plana v občinskem proračunu. Prav tako so bila v obravnavi poročila socialne službe, občinskega sodišča, sodnika za prekrške, tožilstva in pravobranilstva.

V razpravi so se najdlje zadržali pri socialni službi, kjer je problematika tako pereča, da so na seji ustanovili sklad za socialne podpore, v katerega bodo prispevale tudi gospodarske organizacije. Čeprav gospodarstvo težko da, so vendarle obljubili pomoč, ker gre za nekaj hudih primerov, kjer je potrebna takojšnja družbena pomoč, medtem ko občinski proračun denarja nima.

Vrtec za najmlajše, ki ga gradijo med bloki v novem metliškem naselju, vzbuja pozornost. Mamice komaj čakajo, da bodo vanj nosile dojenčke, ker je zasebno varstvo drago in nestrokovno. Gradnja bo predvidoma do občinskega praznika končana. (Foto: Ria Bačer)

Kolikor znaš, koliko veljaš

Lep učni uspeh v poklicni šoli tovarne BETI

Z doseženim učenim uspehom ob koncu šolskega leta so lahko v poklicni šoli tovarne BETI kar zadovoljni, saj znaša v poprečju 83,9 odstotkov. Imeli so 100 učenek, od tega jih je 86 izdelalo brez slabe ocene. Najboljši uspeh so imeli v II. b razredu, kjer so imeli prav vsi pozitivne ocene, najslabši pa v I. b razredu. Tu je bil uspeh samo 72-odstoten.

Zaključne izpite je letos opravljalo 43 učenek. Dve sta bili celo oproščeni, ker sta izdelali z odličnim uspehom. To sta Ivica Kučinič iz Črnomlja in Jožica Nemanic iz Božakovega. Od 43 kandidatk jih je 38 lepo prestalo zaključno preizkušnjo, do poplavnega izpita pa ima pravico 5 učenek. Nobena ni imela več kot 1 slabo oceno. Učenke, ki so šolanje končale, se bodo redno zaposlile 1. avgusta, druge (s popravnimi izpiti) pa mesec dni kasneje.

Kaže, da tudi v srednji tekstilni šoli, s katero so začeli lani, resno jemljejo študij. Ob koncu šolskega leta je bilo v prvem letniku 30 učenek. Opravile so že 9 izpitov za prvi in deloma drugi letnik. Izkazale so se z razmeroma dobrim znanjem,

saj na izpitih nikdar ne pade več kot 5 kandidatk.

Način, ki ga je metliška BETI izbrala za pridobivanje šolanih kadrov v proizvodnji, se zelo obnese. Med šolanjem učenke že dokaj dobro spoznajo proizvodnjo, tako da ob redni zaposlitvi z njimi ni nobenih težav.

SPREHOD PO METLIKI

VISOKI KANDELABER pred metliškimi hoteli, v katerega se je 1. aprila letos zaletel mladi avtomobilist, še vedno ni popravljen. Takrat je ob udarcu izpadla fluorescenčna luč in je tako ta del ceste nerazsvetljen. Ze zaradi številnih tujcev, ki se ustavljajo čez noč v hotelu, bi bilo prav, če bi tu cestno razsvetljavo spravili v red.

LEPO KOPALNO SEZONO je pretekli teden pretrgal dež in Kolpa se je skalila in precej narasla. Ko bi le odplavila tudi steklene črepinje, ki so jih brezvestneži ob prireditvi „Noč na Kolpi“ zmetali v vodo! Ali res niso slutili, da si bodo na njih mnogi kopalci porezali noge?

KDO SKRBI ZA ČISTOTO na kopalnišču, se sprašujejo številni domači in tuji kopalci. Papir, polivinil, konzerve in drugo prav gotovo ne spada na urejene zelenice. Skoda, da si tako zapravljamo dober glas domačega kopalnišča!

ŠTIRJE METLIŠKI TABORNIKI, člani fotokina kluba FOKUS, so se pred kratkim napotili peš do izvira Kolpe. Spotoma so napravili okoli 500 črno-belih fotografskih in barvnih dia posnetkov. Zdaj bodo bogati material razvili in uredili, potem pa ga bodo, tako vsaj upamo, pokazali tudi Metličanom.

V MRTVAŠNICI NA METLIŠKEM KOPALNIŠČU se je udrl del stropa, saj streha pušča in je dež že nič koliko časa zamakal ostreje. Meščanom sicer obljubljajo novo mrliško vežico, toda preden bo ta zgrajena, bo vsekakor treba popraviti strop v stari mrtvašnici. Zadeva je nujna!

UMRLA JE Bara Rozman iz Beldraža, stara 60 let.

metliški tehnik

Kaj dela ribniška krajevna skupnost?

Ureditev igrišča bo morala še nekaj časa počakati — Načrti za asfalt na Partizanski cesti in za zaježitev Bistrice

Krajevna skupnost Ribnica se ukvarja s številnimi problemi. Na njenem območju živi nad 2.500 prebivalcev. Ribnica ima značaj mestnega naselja, zato so naloge krajevnih skupnosti drugačne, težje kot na vasi. Svet KS si je v svojem programu za letos zadal precej nalog. Naj naštejemo nekatere: pripraviti dokumentacijo za gradnjo otroškega igrišča za ljubljansko cesto, ureditev Prijateljevega trga, asfaltiranje Parti-

zanske ceste — od INLESA do Hrovače. Nadalje, ureditev parkirnih prostorov, asfaltiranje Levstikove ulice, urejanje in oskrbovanja javnih nasadov in zelenic ter vrsto manjših del.

Koliko so od tega doslej že uresničili? Ureditev igrišča bo morala za nekaj časa še počakati, prav tako verjetno tudi asfaltiranje Prijateljevega trga. Za asfaltiranje Partizanske

ceste so v pripravi načrti. Z odstranitvijo Petkove hiše ob stavbi delavske univerze (stavba je predvidena za rušenje) bi pridobili prostor za parkiranje. Kopalnega bazena v Ribnici verjetno ne bo še tako hitro, zato si pomagajo tako, da zaježijo Bistrico. Tako je KS naredila tudi letos, da imajo mladi in starejši občani prostor za kopanje. Zaradi pomanjkanja denarja verjetno letos ne bo uresničen program o asfaltiranju Levstikove ulice.

Je pa še vrsta stvari, ki bi jih lahko uredili z malenkostnimi stroški. Primer: na Prijateljevem trgu bi morali odstraniti drva, barake, ko-

košnjake in druge podobne gradnje, ki kvarijo podobo trga. Z odstranitvijo plevela in kopriv na zunanjem delu ograje, ki ograjuje tovarniške objekte ter obe strani cestišča Solke ulice, bi olepšali zunanjo podobo Ribnice. Predvsem pa bi morali narediti red v ribniškem gradu s tem, da bi onemogočili mladim pobalnikom, da ne bi delali škode v gradu.

—I

DOPUSTI SO TU

V teh dneh je veliko število delavcev in uslužbencev na letnem dopustu. Kakor druga leta, je odšlo tudi letos večje število dopustnikov na morje. Ribničani letujejo v Novem gradu, Malinski, Banjolah pri Pulju in drugod. Posamezniki letujejo ob morju pod šotori, nekateri pa v svojih vikendih.

—I

Nova organizacija

22. junija je bil v prostorih novega podjetja SITOPLET v Ribnici ustanovni občni zbor sindikalne organizacije tega podjetja. Izvolili so petčlanski upravni in tričlanski nadzorni odbor. Na zboru so se tudi pogovorili o proizvodnji in načrtih podjetja.

—I

Spremembe v Loškem potoku

Letošnji krajevni praznik: želja po tovarni

Se vedno je precej živih prič tistega usodnega 31. julija 1942, ko je italijanska soldateska požgala vas Travnik. Hiše in gospodarska poslopja so gorela kot bakle. Bilo je v času znane roške ofenzive. Loški potok je bil vse do zasedbe italijanske vojske več mesecev svoboden. Okupatorji so se hudo maščevali prebivalstvu, ki je hotelo živeti v svobodi. Požgali so Travnik, ki je bila najbolj napredna vas v tem kraju, in pobili več ljudi, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem gibanju. Tistega dne — 31. julija pred 29 leti, so v kraju Sodel pri Travniku streljali talce. Večina od njih je bila doma iz Travnika.

V spomin na te dogodke so si zbrali prebivalci Loškega potoka 31. julij za krajevni praznik. Praznujejo ga že vrsto let. Potočani praznujejo svoj praznik v zavesti, da se tudi to področje počasi, a vztrajno preoblikuje in napreduje. Vsak nov objekt, pa naj bo to tovarniška dvorana, trgovski lokal in sedaj gradnja nove šole, spreminjajo podobo kraja. Tudi življenje prebivalcev se je po vojni v marsičem spremenilo na boljše. Prej ali slej se bo Loški potok povezal z ostalim svetom z asfaltno cesto in s tem odprl naravne lepote teh krajev turistom.

Želja prebivalcev je, da bi se čimprej uresničila načrtovana gradnja tovarniškega objekta RIKO v Lo-

škem potoku. Zaposlitev v domačem kraju je sedaj omejena, zato so številni mladi prebivalci Loškega potoka prisiljeni iskati kruh v drugih krajih in v tujini.

—I

Na dan borca je bila v Zapotoku v ribniški občini velika svečanost, ko so odprli novi gasilski dom, vreden okoli 200.000 din. Zgradili so ga domačini v glavnem z lastnimi prispevki (Foto: D. Mohar)

REŠETO

Kako živiš, tovariš?

Nekdanji partizani velikokrat obujajo spomine na težave in trpljenje, ki so ga prestali med borbo za svobodo in lepše življenje. Kadar pa jih vprašamo, kako živijo danes, nekateri odgovorijo, da so zadovoljni, drugi pa tudi potarnajo, da bi morali biti drugače, boljše. Tudi mi smo štirim belokranjskim borcem postavili takšna vprašanja.

JOŽE BUTALA, LOKVE: „Preživljam se s pokojnino, nekaj mi nanese tudi kmetija, tako da sem zadovoljen. Ustvaril sem si družino, postavil hišo, le zdravje mi nagaja. To je posledica vojne. Zdravim se občasno na morju s pomočjo ZB. Kolikor je v moji moči, še danes rad pomagam; sem občinski odbornik ter predsednik ZB Petrova vas.“

DRAGO KOBE, KOČEVJE: „Z borčevsko pokojnino in vojnega invalidnino preživljam 5-člansko družino, tako da moram zelo paziti, da se prebijemo iz meseca v mesec. Moram podariti razliko med starejšimi in mlajšimi borci. Borci z otroki, ki so že zaposleni, danes živijo razmeroma dobro oziroma lažje kot mi mlajši z otroki, ki še hodijo v šolo ali študirajo. S štipendijami za naše otroke imamo težave in smatram, da bi morali to nujno rešiti.“

KATKA ŠENICA, ČRNOMELJ: „Nad svojim sedanjim življenjem se ne morem pritoževati. Živim sama s pokojnino, ki mi zadostuje. Čez dan kuham bratovi družini. Delam pri ZB kot tajnica krajevne organizacije, hkrati sem tajnica odbora Belokranjskega odreda. Težave imam le z zdravjem.“

VIKTOR JUREJEVIČ, ČRNOMELJ: „Nekdanji borci smo danes izčrpani in bolehn. Pokojnina in ženina plača sta

dovolj le za skromno življenje naše 3-članske družine. Sma-tram, da bi za nas borce morali bolj poskrbeti. Zelo me bodejo v oči velike razlike med pokojnik-nami.“

TONI LATERNER

ČRNOMALJSKI DROBIR

DELAVCI KOMUNALE so prejšnji teden vse do četrta kar naprej čistili mestne ulice, da bi bile lepše za prihod gostov na proslavo v Lokvah. Tudi zastave so vihrale v vseh drogih.

PRVO GROZDJE — Prejšnji teden so na tržnici prodajalci sadja z juga že nudili grozdje. Bilo je kar lepo, ne preveč kislo, veljalo pa je 10 din/kg.

VAJENCEV MANJKA — V črnomaljski občini manjka vajencev pri vseh vrstah obrti, razen za mehaniko. Pomagajo ji z mladino iz sosednje republike.

NAPREDEK OČITEN — V krajevnih skupnostih na območju občine deluje 43 ekip prve pomoči, 22 gasilsko tehničnih ekip in 4 mešane ekipe. Pred dobrim letom so s tem delom začeli, medtem pa je tečaje opravilo že več kot 200 ljudi.

ČRNOMALJSKI PEKI so za proslavo v Lokvah napekli blizu 2000 kg kruha, medtem ko so zadolženi za gostinsko preskrbo pripravili 200 jagenčkov.

GOSTOVJE LETOS MANJ — Od turizma so letos v Črnomlju več pričakovali, ugotavljajo pa, da imajo obisk samo ob večjih prireditvah kot na juričevanju, na partizanskih obletnicah itd. medtem ko je sicer dovolj prostora za prenočevanje tako v hotelu kot v zasebnih turističnih sobah.

Prostovoljno gasilsko društvo Kot pri Semlju vabi na

VELIKO VRTHNO VESELICO

ki bo v nedeljo, 1. avgusta popoldne v Gorenjih pod 611 let staro lipo Belokranjsko — pod železniško postajo Semčje. — Prasički, janički na raznjo, čevapčiči, točili bodo belo in črno vino iz semičkih gor. Igrali bodo »Belokranjski fantjes«. — Na svidenje pod lipo!

Samo od idilike se ne živi!

Novo mesto bo imelo leta 2000 predvidoma okoli 50.000 prebivalcev, zato je treba že danes pri urbanističnem načrtovanju misliti na to!

Prejšnji teden je direktor IMV Jurij Levčič zastavil predsedniku ObS Novo mesto Franciju Kuharju vprašanje, kako je z dolgoročnim planiranjem urbanističnega razvoja Novega mesta in z ureditvijo naselij. Ker pa je bil prejeto hitro naprej, je nujno zahteval določene popravke. Korenito bo posegel v proste površine in jih razdelil za potrebe industrije in stanovanjskih naselij. Rezervat za industrijo je določen od Bršlina do Straže, vendar kaže industrija vedno večje želje po razširjanju življenjskega prostora, zato sem prepričan, da bo tudi ta čez leta pretesen. Treba je računati na razširitev proti Krškemu polju. Za stanovanjsko izgradnjo je primeren prostor med Krko-Ragovim logom ter staro cesto Zagreb-Novno mesto. Tu gre za izredno obsežno površino, kjer bi res lahko zgradili novo Novo mesto, tako kot si ga želimo. Prostor, o katerem govorim, je izredno dragocen, zato razmišljamo o razpisu mednarodnega natečaja za idejno raziskavo tega predela. S tem ne podcenjujemo naših institucij, držimo se le reka: več glav, več ve! Območje pod Trško goro je namenjeno izgradnji kmetijske srednje šole in kmetijskim ustanovam. V njegovem zgornjem delu bo treba nekoliko zaostri politiko izgradnje „dolenjskih zidanic“.

hiteva prvenstveno rešitev cestnega omrežja,“ je povedal predsednik Kuhar.

— Kakšne so možnosti za rešitev cestnega vprašanja?

„V programu sta načrtovani dva cestna mostova čez Krko: potrebe kažejo, da bi bil eden speljan čez Krko na Loko, drugi pa pri Mačkovicu, kjer bi prišlo do povezave med avtomobilsko cesto in cesto čez Gorjance. Tudi Kandijski most bi z razširitvijo še vedno lahko uporabljal za lokalni promet in bi prenesel do 10.000 vozil dnevno.“

SLAVKO DOKL

— Kako je z rezervati za industrijsko cono in stanovanjska naselja?

„Naroden imamo nov urbanistični načrt Novega mesta, ki pa ne zanika starega, ki je bil sprejet pred petimi leti. Ker pa je bil razvoj hitro naprej, je nujno zahteval določene popravke. Korenito bo posegel v proste površine in jih razdelil za potrebe industrije in stanovanjskih naselij. Rezervat za industrijo je določen od Bršlina do Straže, vendar kaže industrija vedno večje želje po razširjanju življenjskega prostora, zato sem prepričan, da bo tudi ta čez leta pretesen. Treba je računati na razširitev proti Krškemu polju. Za stanovanjsko izgradnjo je primeren prostor med Krko-Ragovim logom ter staro cesto Zagreb-Novno mesto. Tu gre za izredno obsežno površino, kjer bi res lahko zgradili novo Novo mesto, tako kot si ga želimo. Prostor, o katerem govorim, je izredno dragocen, zato razmišljamo o razpisu mednarodnega natečaja za idejno raziskavo tega predela. S tem ne podcenjujemo naših institucij, držimo se le reka: več glav, več ve! Območje pod Trško goro je namenjeno izgradnji kmetijske srednje šole in kmetijskim ustanovam. V njegovem zgornjem delu bo treba nekoliko zaostri politiko izgradnje „dolenjskih zidanic“.

— Slišali smo precej pikrih na račun uničevanja dolenjske idilike.

„Sem pristaš idilike, vendar ne mislim stvari idealizirati, kajti od idilike je imel Dolenjec že stoletja prazen trebuh. Prepričan pa sem, da se tako ne more in ne sme nadaljevati, zaradi tega želim, da nam eden izmed vidnih novomeških rojakov, prof. dr. Marjan Mušič pove, kako bi po njegovem uskladjili razvoj, ki mora imeti sodobne tokove, hkrati pa mora ohraniti sadove lepega dela preteklosti.“

V Drči so vaščani kovali enotnost

Vaščani Dolnje Straže in Podgore so si v potu svojega obraza zgradili vodovod, ki ga bodo izročili namenu na občinski praznik — 28. oktobra

Dvajset let so čakali, pričakali pa niso. Vendar jim je nekega dne čakanja le bilo dovolj. Staknili so glave in sklenili: sami se bomo lotili izgradnje vodovoda, ker ni upanja, da bi nam ga kdo zgradil! Res bi lahko čakali občani Dolnje Straže in Podgore še precej let. Tako pa bodo do letošnjega občinskega praznika imeli v hišah že pitno vodo. Kako jim je to uspelo, bomo videli v naslednjem sestavku.

Menda vaščani Dolnje Straže in Podgore niso bili nikoli tako složni, kot ravno zdaj, ko so se z veliko vnetjem in veseljem lotili izgradnje vodovoda. Ko sem jih obiskal nekega julijskega dne v hudourniški Drči nad vajo, se jim je več kot 70 gnetlo pri izgradnji rezervoarja. Delo je teklo tako organizirano, da je zidarski mojster Zupanc iz Zuzemberka kar strmel, od kot tem ljudem tolikšen zagon. Staro in mlado, vsi brez izjeme, so se lotili dela, ki je teklo po navodilih „glav-

Z deli so precej daleč. Cevi so že položili in zasuli. Zgraditi morajo še rezervoar in priključke do hiš. Prepričani so, da bodo do konca oktobra že imeli vodo v hišah.

Vsako gospodinjstvo je plačalo po 1.500 dinarjev. Prispevek ni ravno nizek, kot kaže bo pa še premajhen. Razen cevi, ki jih je prispeval novomeški vodovod, so vse drugo dali občani. Ne štejmo prostovoljnega dela, posamezniki bodo naredili tudi po 300 delovnih ur. Kdor ne more delati, prispeva denar.

Občani Dolnje Straže in Podgore so se z veliko vnetjem lotili gradnje vodovoda. Na sliki: vaščani gradijo vodovodni zbiralnik (Foto: S. Dokl)

nega štaba“, ki ga sestavljajo Lojze Pavček, Franc Vidmar, Jože Rodič in Peter Poglavec.

Vaščani so mi povedali: če ne bi bilo te četverice, potem bi še vedno bilo tako kot pred leti. Njim se imajo zahvaliti, da je stroj stekel.

Vodo bodo razen redkih izjem dobili vsi, le nekateri še oklevajo.

Ko bo vodovod nared, bo vreden približno 500.000 dinarjev. Ob koncu razgovora so mi vaščani povedali, da so pričakovali večjo pomoč krajevne skupnosti Straže, ker pa te

SGP PIONIR PREDLAGA ŠTIPENDISTOM:

Tudi vi povejte svoje!

Na uspešen razgovor o predlogu za nov način štipendiranja in povišanje štipendij so povabili vse štipendiste višjih in visokih šol

Prejšnji teden je bil v samskem domu SGP PIONIR Novo mesto v Novem mestu za naše občane kaj nenavaden sestanek: blizu 20 štipendistov višjih in visokih šol podjetja PIONIR, se je odzvalo vabilu na razgovor o štipendiranju. Kadrovik Alojz Jožef je zbrane najprej seznanil z glavnimi značilnostmi podjetja in s težavami, s katerimi se SGP PIONIR srečuje, nato pa jim je opisal predlog za novi, spodbudnejši način štipendiranja in povišanja štipendij. Poprosil jih je, naj kot prizadejci povedo svoje mnenje in dopolnijo predloge podjetja.

V SGP PIONIR se zelo zavzemajo za kadre in izobraževanje. Letos bodo v podjetju porabili v te namene 1.300.000 din, od tega blizu 900.000 din za štipendije in štipendijska posojila. Ugotovitve, da na Dolenjskem zaostajamo v izobraževnem sestavu zaposlenih in da si moramo veliko bolj prizadevati za nove strokovnjake, so našle v podjetju ugoden odmev. Niso ostali samo pri besedi, raje so se takoj resno lotili dela. Izdelali so nov osnutek pravilnika za štipendiranje na višjih in visokih šolah. Z njim bodo močno povečali dotedanje štipendije, ki naj bi bile sestavljene iz dveh delov: iz osnove in spodbudnega dela, odvisnega od doseženega študijskega uspeha. Osnova štipendije naj bi po predlogu znašala od 500 do 590 din, odvisno od letnika, spodbudni del pa od 0 do 220 din na mesec glede na doseženi študijski uspeh.

Štipendisti so na sestanku pozdravili predlog podjetja in so se strinjali s predlagano osnovo štipendije: za I. letnik 500 din, za II. 520 din, za III. 550 din in za IV. letnik 590 din. Po daljši razpravi in tehtanju so se odločili, naj bi spodbudni del štipendije sestavljala 2 zneska: eden, ki bi se vsako leto prilepil k osnovi in bi bil odvisen od povprečne ocene dosežene v preteklem letu, in drugi, ki bi se izplačeval enkratno: za vsak

opravljeni izpit, prav tako odvisno od ocene izpita. Štipendije, ki so znašale doslej do 450 din na mesec, bodo odslej v razponu od 500 do 800 din na mesec.

SGP PIONIR zasluži dvojno pohvalo: pokazalo je izredno zanimanje za strokovnjake tudi s pripravljenostjo za povišanje štipendij, razen tega pa je tiste, ki so jim štipendije namenjene, povabilo na razgovor in upoštevalo njihovo mnenje.

M. JAKOPEC

Suhokrajinski drobiž

DVORSKI GASILCI se pridno udeležujejo gasilskih tekmovanj. Tako so na republiškem pionirskem in mladinskem tekmovanju v Novi Gorici dobili bronasto plaketo in diplome, na medobčinskem tekmovanju v Senti Jurju pa so med 16. desetinami odraslih dosegli 3. mesto.

OBČANI NA DVORU so na lastno pobudo obnovili zgodovinski spomenik, ki je postavljen ob glavni cesti, ki pelje skozi Dvor. Delo so opravili mladi Dvorjani na lastne stroške.

V DRAŠČI VASI NAD ŠMIHLOM PRI ZUZEMBERKU bo le obnoven most čez Krko. S tesanjem pilota bodo pričeli te dni, železne nosilce pa so tudi že naročili. Veliko lesa so darovali in pripravili občani iz Drašče vasi sami, nekaj pa so ga darovali tudi občani iz Zagračca, železne nosilce pa je naročila žužemberška krajevna skupnost.

V ZUZEMBERKU SE POGOVARJAJO o morebitnem asfaltiranju trga. Odločitev še ni padla, ker je potrebno še pred asfaltiranjem položiti nekaj cevi za kanalizacijo, z izvajalcem del pa se bo treba še pogajati glede cene asfaltiranja.

M. S.

Turistično zaostajamo

V novomeški občini se eni bolj, drugi spet manj trudijo, da bi ujeli hiter korak, ki ga narekuje vedno zahtevnejši turistični val. Kar je bilo pred petimi leti za turiste še dobro, je danes že premalo. K nam prihajajo vedno bolj petični gostje, ki si poleg sonca, vode in zraka želijo še marsikaj, česar jim žal ne moremo nuditi. Turci tega ne zahtevajo zastonj, vsako uslugo in novost dobro plačajo. Kako naši turistični delavci ocenjujejo letošnji obisk gostov v večjih gostinskih organizacijah občine, je moč razbrati iz njihovih izjav.

JANKO POPOVIC — Dolenjske Toplice: „Obisk gostov v šestih letošnjih mesecih je nekoliko boljši kot je bil lani v enakem času. Med obiskovalci je več domačin in manj tujih gostov. Če ne bomo sledili hitremu razvoju, ki ga narekuje turistični svet, bomo Dolenjci v kratkem na repu dogajanja. Občutek imam, da že capljamo za drugimi.“

JOŽE LAMPRET — hotel Otočec: „Čeprav je bil junij slab, smo z letošnjim obiskom izredno zadovoljni. Prenocitvene zmogljivosti so zasedene, tudi stalnih gostov je precej, nekoliko manjši pa je obisk prehodnih gostov. Letos je tudi naš avtokamping poln, obisk je boljši kot je bil lani.“

MILENA POPOVIC — Šmarješke Toplice: „Turistična sezona je za nas izredno ugodna, v prvih šestih mesecih imamo za 17 odstotkov več nočitev kot lani do polovice leta. Tujih gostov je za 28 % več kot jih je bilo lani do konca junija. Obisk prehodnih gostov je približno enak kot lani, saj pričakujem, da se bo prava kopalna sezona šele začela.“

RUDI PINTAR — hotel Metropol: „Tujih gostov je manj kot jih je bilo lani, zato pa je več domačin. Ne najdem vzrokov, zakaj je tujcev manj, saj so naše cene zelo primerne. Prve dni avgusta pridejo k nam lovci iz Italije, zato bo prihodnji mesec boljši obisk tujcev kot je bil do sedaj. V celoti vzeto je v našem hotelu prenočevalo več gostov kot lani, čeprav je bilo tujcev manj.“

SLAVKA ŽNIDERŠIČ — hotel Kandija: „Ker smo v precej močni izgradnji, smo precej pripravljeni za obisk gostov. Hotelske sobe imamo vse zasedene, vendar v njih prebivajo stalni gostje. Prenocitvena dela, s katerimi bomo dobili novo kuhinjo, restavracijo, sobe in drugo, nas bo precej zavrla, zato kakšne večje turistične živahnosti letos pri nas ne bo.“

V drugih slovenskih in jugoslovanskih turističnih središčih ne ugotavljajo padcev obiskov tujih gostov. V novomeški občini se občutno vidi nazadovanje; da se stanje popravi, je treba hitro ukrepati!

Dvor — na Krki

Dobra organizacija in dobro počutje na dvorskih veseljih sta vselej prijetno presenetila udeležence. Še posebej to velja za „piknik na valovih Krke“, ki ga že več let prirejajo v avgustu. Letošnja prireditev bo v nedeljo, 1. avgusta, s pričetkom ob 10. uri dopoldne. Pripravili so bogat program, igral pa bo ansambel Toneta Kmetca iz Ptuj. Prireditev je pod pokroviteljstvom tovarne gramofonskih plošč Helidon iz Ljubljane ob sodelovanju RTV Ljubljana. Organizator je gasilsko društvo z Dvora.

M. SENICA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Dolenjšek z Jeperjeka — Majdo, Franciška Mavšar iz Črnomlja — Bogdana, Ana Kozlevčar iz Prečne — Jolando, Ana Pirnar z Vrha — Staneta, Fanika Pajtlar iz Krškega — Darjo, Jožica Kern iz Skočjana — Marjanco, Franciška Gregl iz Ogulina — Valerijo, Ana Bratkovič iz Cerovega loga — Majdo, Danijela Prešern z Otočca — Barbaro, Franciška Nadrih iz Dolenjske Medvedjega sela — dečka, Marija Borse iz Dolnega Maharovca — deklco, Katarina Stariha iz Metlike — deklco, Ana Brili iz Dobrove — dečka in Stanka Kuhar iz Velikega Mraševa — Valentina. Čestitamo!

Novomeška kronika

V AVTOKAMPU pri stadionu bratstva in enotnosti je turistični promet vse večji. V glavnem prenočujejo tuji gostje, ki v Novem mestu ostanejo za nekaj dni. Domači turisti navadno ostanejo samo čez noč.

V RAGOV LOG zahaja v popoldanskih, vročih dneh veliko Novomeščanov. Zal je ta naravni park vse bolj zanimiv. Zakaj vsaj ob klopih ne postavijo košev za odpadke, ki ležijo razstreseni po vsem gozdu in kazijo njegovo podobo? Tudi sprehajalci bi lahko na sprehajališčih skrbneje pazili ter papir in druge odpadke odlagali tja, kamor spadajo.

V OBEH novomeških kino dvoranah je lep čas prevladujejo kavbojke. Nekateri obiskovalci mlajših let se navadno v potek filma tako živijo, da z glasnimi in neslanimi pripombami motijo tiste obiskovalce, ki take filme radi gledajo.

NOVOMEŠKI MLADINSKI klub je med mladimi Novomeščani po preureditvi vse bolj priljubljen, obenem pa tudi aktiven. Stevilni domiselni plakati vabijo na ples vsako sredo, soboto in nedeljo. Dekleta imajo ob sredah prost vstop, ker je ponavadi v tem času fantov več.

V PONEDELJEK je bilo na novomeški tržnici zelo živahno. Gospodinje so imele obilo izbire, zato so bili nekateri pridelki cenejši kot prejšnji teden: čebula 3 do 3,50 din, česen 6, stročji fižol 5 do 6, fižol 4

do 5, novi krompir 1,70 do 2, korenje 4, koleraba 3, kumare 3, ohrovt 4, pesa 3 do 4, peteršilj 10, paradiznik 3 do 3,50, paprike 5 do 6, solata — mehka 3 do 4, solata — endivija 3 do 4, špinaca 4, zelje 2, breskve 7 do 8, borovnice 6 do 6,50, fige — sveže 8, grozdje 7,90 do 10, hruške 5, jabolka 3 do 6, limone 7, lubenice 4 do 5, marelice 6 do 9, orehi 5, slive — sveže 6, banane 6 do 7, jajca 0,50 in 0,70, smetana 20 in 30, sirček 0,40 din.

V NOVOMEŠKI PORODNIŠNICI je rodila Majda Blaič s Krisianovo 35 — deklco.

— Lina gospa je rekla, da bi sama hitreje prenovila Ribjo restavracijo kot pa bo to do konca sezone naredilo gradbeno obrtno podjetje Novograd.

Na proslavo v Lokvah je poleg nekdanjih borcev in aktivistov prihitela tudi mladina iz vseh koncev Slovenije. Na fotografiji: skupina iz Primorske gasi žejo (Foto: R. Bačer)

Očitki iz trte zviti

Komisija je pregledala, kako borci uporabljajo dodeljena stanovanjska posojila — Zaradi enega slabega primera ne gre posploševati

Pred nedavno občinsko skupščino v Črnomlju je bilo poročilo o delu sklada za stanovanjsko izgradnjo borcev, v katerem je navedeno, da so 4 komisije na terenu ugotovljale upravičenost do posojil. Pri 1073 borcih, upravičenih do posojila po statutu, so ugotovili za več kot 11 milijonov dinarjev potrebe, medtem ko je bilo od leta 1969 dalje v skladu skupno z domačimi in republiškimi sredstvi dobrih 10.500.000 dinarjev.

V tem času so izdali 1056 sklepov o odobritvi posojila za vrednost 11.113.000 din, toda 245 upravičencev si je naknadno premislilo, tako da je dejansko razdeljenih le dobrih 9 milijonov dinarjev. Razen tega je sklad z 800.000 dinarji sofinanciral gradnjo stanovanjskega bloka v Črnomlju, 150.000 din je šlo za enako gradnjo v Semicu, 48.000 din pa je veljalo kupljeno

družbeno stanovanje v Črnomlju. Po odbitih triletnih poslovnih stroških sklada, ki so znašali 56.000 din, je ostalo še 382.000 dinarjev.

Zaradi očitkov, da se stanovanjska posojila uporabljajo v druge namene, so letos komisije preverjale govorice. Ugotovljeno je, da so posamezni borci, ki so dobili posojilo, opravili znatno več del kot znaša vrednost posojila, vsi pa so imeli hude težave zaradi pomanjkanja gradbenega materiala. Samo v enem primeru so naleteli na nepravilnost, zato so uporabo posojila prepo-

Črnomaljski poročevalec

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 30. julija – Maksim Sobota, 31. julija – Ignac Nedelja, 1. avgusta – Peter Ponedeljek, 2. avgusta – Alfonz Torek, 3. avgusta – Lidija Sreda, 4. avgusta – Dominik četrtek, 5. avgusta – Marija

KINIO

BREŽICE: 30. in 31. 7. ameriški barvni film „Obesite ga brez milosti“, 1. in 2. 8. ameriški barvni film „Živim za tvojo smrt“, 3. in 4. 8. španski barvni film „Balkon na mesečini“.

CRNOMELJ: 30. 7. ameriški barvni film „Dan revolucije“.

KOSTANJEVICA: 31. 7. ameriški barvni film „Mat Helm ureja račune“, 1. 8. italijanski barvni film „Revolucija odločajo“, 4. 8. nemški barvni film „Po sledi sokola“.

KRŠKO: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Ladja Fantom“, 4. 8.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM DEKLE, lahko tudi starejšo, ki ima veselje do gostilne, Nastop takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Gorenc, Brusnice 2.

ISCEMO žensko srednjih let za varstvo otroka in pomoč v gospodinjstvu. Nudimo tudi stanovanje. Naslov v upravi lista (1585/71).

GOSTILNA EDO PRAH, Vel. Malence 12, Krška vas išče deklo za strežbo. Nastop službe takoj. Ostalo po dogovoru.

ISCEM dva vajenca za mizarstvo stroko, potrebna končana osemletka. Mizarstvo Črtalič, Dobrava pri Kostanjevici. Hrana in stanovanje preskrbljeno.

SAMOSTOJNI MIZARSKI POMOCNIK dobi dobro zaposlitev za lepo plačo pri Mizarstvu Črtalič, Dobrava pri Kostanjevici.

ZA VARSTVO 17-mesečne deklice in za gospodinjstva dela z osnovnim znanjem kuhe k 3-članski družini – trisobno stanovanje – nudimo ogrevano sobo, hrano in nagrado. Možnost večernega šolanja. Pismene ponudbe Novak, Topniška 62, Ljubljana.

GOSPODINJO potrebujemo k 4-članski družini, otroka samostojna, mati invalid. Nudimo sobo z lastno kopalnico s centralno kurjavo v hiši in dobro plačo. Stanujemo ob robu mesta, Mile Sojar, C. Dolomitskega odreda 44, Ljubljana – Vič.

DEKLE, ki ima veselje do dela v gostilni, sprejme gostilna „Pod Stolom“, Moste, Zirovnica.

TAKOJ, SPREJMEM v službo kvalificirane natakarije – natakarijo. Gostilna Mihaela Tomšič, Dobruška vas 36, Skočjan.

TAKOJ SPREJMEM frizersko vajenka, vajenca. Frizerski salon Dolenjske Toplice.

V SLUŽBO sprejemam natakarijo v bife. Belokranjski hram, Golobčič – Ljubljana, Jarška 23.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme takoj gostilna Cilka Lukež, Brežice.

KROJASKEGA VAJENCA, VAJENKO sprejemam v uk. Modno krojaštvo Leopold Fink, Ljubljana – Soteska 4, Vegova 6.

DIMNIKARSKEGA VAJENCA sprejemam takoj. Pogoj najmanj 6 razredov osnovne šole. Vsa oskrba je v hiši z visoko mesečno nagrado. Ivan Rober, dimnikarstvo, Ribnica na Dolenjskem.

STANOVANJA

ODDAM v bližini Brežic takoj vselji vo enosobno stanovanje s sadnim in zelenjavnim vrtom. Naslov v upravi lista (1559/71).

ODDAM enosobno stanovanje z garažo v Smihelu. Plačljivo za eno leto vnaprej. Naslov v upravi lista (1559/71).

ISCEM sobo in kuhinjo, ali večjo sobo. Plačam lahko nekaj vnaprej. Naslov v upravi lista (1595/71).

MLADA ZAKONCA iščeta sobo ali stanovanje v Bršljinu. Ponudbe pod „Avgust“.

Motorna vozila

INVALIDSKI AVTO Ižeta 300 in moped T – 12 prodam. Franc Gorenc, Mali Podlog 7, Leskovec pri Krškem.

UGODNO PRODRAM dobro ohranjen kombi fiat Furgo, registriran do julija 1972. Naslov v upravi lista (1540/71).

PRODRAM FIAT 750 in prikolico. Zabijska vas 15, Novo mesto.

ameriški barvni film „Sodoma in Gomora“.

METLIKA: Od 30. 7. do 1. 8. italijanski barvni film „Ime mi je Pekos“, 4. 8. in 5. 8. angleški barvni film „Jurijske konjenice“.

MIRNA: 31. 7. in 1. 8. francosko-italijanski film „Gospodar pod zemljo“.

MOKRONOG: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Revolucija Vako“.

NOVO MESTO: Od 30. 7. do 1. 8. ameriški barvni film „Stena želja“, 2. in 3. 8. ameriški barvni film „Profesionalci“, 4. in 5. 8. italijansko-španski barvni film „Servantes“.

RIBNICA: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Stoj, streljaj bom“.

SEVNICA: 31. 7. in 1. 8. francosko-italijanski film „Furja v Babilu“.

SODRAŽICA: 30. in 31. 7. romunski film „Hajduško masčevanje“.

SMARJEŠKE TOPLICE: 4. 8. francoski barvni film „Redovnica“.

SENTJERNEJ: 31. 7. in 1. 8. „V vročini noči“.

TREBNJE: 31. 7. in 1. 8. mehiški barvni avtoristični film „Pojem za Pancha Villo“.

POCENI PRODRAM karamboliran avto „Moskvic 408 de luxe“. Ogled vsak dan. Padersiščeva 26, Novo mesto.

MOTORNO KOLO JAWA 175 kub. m ugodno prodam. Valentin Zurga, ekonomski blok, Tomšičeva, Kočevje.

PRODRAM FIAT 750. Ogled od 15. ure dalje. Zupanc, Nad mlino 18, Novo mesto.

PRODRAM TAUNUS 17 M, letnik 1962, odlično ohranjen z radio aparatom. Cena 19.500 din. Marko Zagore, Sentjerne 16.

PRODRAM poltovornik avto VW in osebnih Zastava 750, letnik 1969. Zabijska vas 15, Novo mesto.

PRODRAM rabljen avto volkswagen. Ragovska 37, Novo mesto.

BREŽIBEN SPAČEK 1967, 9 arov vinograda in leseni pod prodam. Ponudbe: Derganc, Semič 3.

PRODRAM avto Fiat 850 special. Naslov v upravi lista (1596/71).

PRODRAM

UGODNO PRODRAM skoraj novo spalnico zaradi selitve. Ogled vsak dan po drugi uri na naslov: Draga Premk, Ragovska 7/1, Novo mesto.

ZELO UGODNO, tudi na odplačevanje, prodam ojačevalec Viscontreverb – štirje priključki, 100W, Raf Lindič, Rožna ul. n. h., Kočevje.

POCENI PRODRAM kombiniran rabljen otroški voziček. Partizanska 11, Novo mesto.

PRODRAM novo enosobno prikolico. Pavlin, Cegelnica 64, Novo mesto.

PRODRAM pralni stroj „Gorenje“ z rezervoarjem za vodo in kombinirano omaro. Domine Vesel, Smihel 72, Novo mesto.

PRODRAM PSA volčjaka, 7 mesecev starega. Robert Romih, Kettejev drevored 39, Novo mesto.

ZELO UGODNO prodam dve stari postelji, omaro, mizo in drugo. Poizve se dne 29. 7. od 15. do 16. ure pri Preskar, Krško, CKZ 44.

PRODRAM emalirano pomivalno mizo in hladilnik „Himo 60 I“. Franc Škof, Jerebova 10, Novo mesto.

PRODRAM ožagan les za ostrejšo hišo 12 x 11 m in 2 kubika smrekovih plohov 5 cm. Naslov v upravi lista (1565/71).

PRODRAM rabljene posteljne vložke. Prisojna pot 2, Novo mesto.

POCENI PRODRAM „gater žago“ za razrez hlodovine. Možna enkratna uporaba več listov, tovarniška izdelava. Stanko Jazbinšek, Golobinjek 6, Planina pri Sevnici.

PO UGODNI CENI prodam staro spalnico. Novo mesto, Cankarjeva 5.

PRODRAM enosobno prikolico za traktor. Informacije dobite v gostilni Slivšek, Zdole pri Krškem.

KUPIM

KUPIM AVTO. Točen opis in ceno – na naslov: Divjak Alojz, 68293 Studenec.

KUPIM dva do 8 tednov staro teletko – friziko. Ivan Globevnik, Skočjan 2.

KUPIM rabljeno spalnico in kuhinjo. Lahko tudi v Brežicah ali Krškem. Ferbar, Nad mlino 42, Novo mesto.

KUPIM rabljen gumi voz 15 col ali 16 col. Naslov v upravi lista (1573/71).

POSEST

PRODRAM več gradbenih parcel v Crnomlju, „Na čardaku“. Marija Schweiger, Crnomelj, Mirana Jarca št. 14.

DVOSOBNO STANOVANJE ali prazno hišo v mestu ali na deželi išče tričlanska družina. Naslov v upravi lista (1532/71).

OD NOVEGA MESTA DO OTOČCA kupim zgradljivo gradbeno parcelo. Naslov v upravi lista (1543/71).

UGODNO PRODRAM blizu Novega mesta „komfortno vselji vo hišo. Ponudbe pod šifro „Resno“.

PRODRAM enodružinsko hišo, mešane gradnje. Naslov: Stane Pustavrh, Novo mesto, Pot na Gorjance 15 – (Zabijska vas). Ogled vsak dan po 15. uri.

UGODNO PRODRAM staro hišo z njivo in sadnim drevjem, primerno za gradnjo hiše ali vikenda, v Vel. Brusnicah 27. Poizve se pri Rozmanu, Regetič vas 25.

KUPIM dobro ohranjen manjšo hišo z nekaj zemljo v neposredni bližini Brežic. Naslov kupea v upravi (1589/71).

PRODRAM 2 njivi in travnik na Vrhovem pri Sentlovrencu. Primerno za vikend. Informacije dobite pri Gliha, Velika Loka 16.

UGODNO PRODRAM parcelo, ležečo nasproti šole v Žužemberku, njivo v izmeri 11 arov in 12 metrov. Parcela je primerna za stanovanjsko gradnjo. Cenjene ponudbe pošljite na naslov: Marija Strojmar, 68280 Brestanica ob Savi 28.

RAZNO

IMATE REŠEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogrešate družino? Ste želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zagotovljena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE, Ljubljana, Pleteršnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.

POROČNI PRSTANI! – Poročni prstan, ki vam ga bo izdelal zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani, bo trajen spomin na sklenitev vaše zakonske zveze! – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ČESTITKE

Dragemu bratu Radu Rajarju iz Vel. Brusnic pri Novem mestu, ki trenutno služi vojaški rok v Milanovcu, želi vse lepo za 19. rojstni dan in god! Naj se mu izpolni vse skrite želje in kmalu na svidenje – sestra Marija.

Dragi mami Ani Podpadec iz Praproč pri Trebnjem za njen praznik: želi se na mnoga zdrava leta hčerka Lojzka z družino in Justo.

PREKLIC

Franc Pelko, Radovlja 15, Smarješke Toplice, prepovedujem vsako hojo in vožnjo po travniku pri zidanem mostu „pri Šmarjeti, Kršitelje bom sodno preganjal.“

Marija Zorc, Stan 11, Mirna na Dolenjskem strogo prepovedujem prehod, pašo živine in kosi ter odmetavanje kamenja in drugega odpadka na moj vrt. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Viktor Bartolj, Novo mesto, Mestne njive 6, prepovedujem pašo kosi po vinogradniški parceli na Uršnih selih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Joži Rozman, Smihel 6, Novo mesto, opozarjam vsakogar, ki bi širil neresnice vesti o meni, da ga bom sodno preganjal.

Ana Oberč iz Hudega brezja, preključim besede, ki sem jih izrekla proti Neži Gorenc, 10. 6. 1971 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Andelka Pavkovič, Mestne njive 3, Novo mesto opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredil moj mož Stevan Pavkovič in svarim vsakega pred nakupom premoženja, ker je skupna last.

Stefka Colarič, Podturn 10, prepovedujem hojo, pašo kosi po krajo sadja na mojem vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredila moja žena Jožeta Venta. Marjan Venta, Kettejev drevored 47, Novo mesto.

Alojzija Muhič, Jama 6, Novo mesto preključim žaljive besede, ki sem jih izrekla o Ani Šurla iz Gor. Lakenc 4 za neresnične.

Antonijska Petrina, Ločna 14, Novo mesto, opozarjam vsakogar pred nakupom premoženja in nepremičnin, ki bi jih prodajal moj mož Jože Petrin, Mej vrti 5, Novo mesto, ker je vse skupna last.

OBVESTILA

KMETOVALCI! Izdelujem „univerzal“ kultivatorje z ježi s preizkušeno uporabo za vse vrste traktorjev po naročilu in konkurenčnih cenah. Ludvik Stare, splošno kovaštvo, Sp. Brnik 5, Cerklje na Gorenjskem.

IZOLACIJO centralne kurjave in antikorozivne izolacije vam izdelamo hitro in kvalitetno Slavko Markovič Metlika, CBE 104 a. Ponudbe lahko pošljete tudi pisмено.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnice in kemične čistilnice Novo mesto, Germova 5. Odprto od 6. do 18. ure.

VIBRACIJSKI STROJ za izdelavo zidne cementne opeke vseh potrebnih dimenzij z elektro motorjem in kablom prodam. Jože Tomažič, 63000 Celje, Ljubljanska cesta 80.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem Silvu Potočarju, Stanetu Butari ter njegovi ženi iz Sentjerneja in vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali reševati mojega sina pri utapljanju. Janez Črtalič, Sentjerne 100.

Ob bridki izgubi dragega moža in očeta

FRANCA PENETA
iz Vel. Slatnika 24

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem tovarni IMV iz Novega mesta za podarjen venec in pomoč, gospodu župniku za obred, gasilskemu društvu Veliki Slatnik za spremstvo in govor pri odprtem grobu in dobrih vaščanom za pomoč v teh težkih dneh.

Zalujoči: žena, otroci in drugo sorodstvo

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubečega moža, očeta, brata in strica 44-letnega

JOŽETA MIRTICA
iz Trebče vasi
pri Dvoru

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, najbližjim sosedom ter ostalim vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste stali ob strani ob težkih dneh njegove bolezni, sočustvovali z nami, ga spremlili na njegovi zadnji poti, nam izražali sožalje in mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala dr. Kocutarju za prizadevnost pri lajšanju njegovega trpljenja. Lepo se zahvaljujem gospodu župniku za ganljive besede ob grobu, pevskemu zboru in vsem, ki so nam nudili kakršnokoli pomoč, posebno tovarni ISKRA, zdravstveni šoli Novo mesto, sorodnikom in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili do preranega groba.

Zalujoči: žena Mimi, hčerke Jožica, Ljubica in Branka, brat Ciril z ženo, sestra Jožica z možem, ter sestre Mici, Malka in Helena z družinami.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega sina, brata in strica

FRANCETA LEGANA
iz Artmanje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in vaščanom za takojšnjo pomoč, njegovim dragim prijateljem in znancem, spremstvu gasilcev, godbi Litostroja, obema govornikoma, tov. Stanku Pleskoviču, častitemu gospodu dekanu za pogrebni obred in vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: mama Anica, sestre: Marjanca z družino, Anica, Francka z možem, teti Anica in Francka, stric Lojze, družina Koren in družina Zupančič

Po mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

MIHA ŠKRBEČ
iz Dol. Suhadola 8

Zahvaljujem se vsem znancem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, ga obiskali v času bolezni in mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem kolektivom IMV, bolnici, Novoteku iz Novega mesta in ZB Brusnice za vence, pevcem in gospodu župniku za obred.

Zalujoči: žena, hčerke Dragica, Pepi, Martina in Marica z družino, sin Rado in drugo sorodstvo

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Božič, član IMV Novo mesto; Marija Kastelic, Draga Košmrlj; Jožeta Terban, Jože Novak, Fanika Pršina, Jožica Kirm, člani Novoteka Novo mesto; Anton Perše in Alojz Šiler, člana Krke, tovarne zdravih Novo mesto; Anton Zupančič, član G. O. Podturn; Polde Fink, Ivan Gorjanc, Franc Udovc, Ivan Zagar, Ivan Antič, Stanko Može in Sergej Sekač, člani Pionirja Novo mesto; Franc Aybar, delavec iz Dol. Straže; Marija Ovniček, članica Laboda Novo mesto; Miha Pureber, tapetnik iz Novega mesta; Anton Radič, Seifudin Djuvič, Jan Domonji, Ahmed Mešanovič, Tomislav Trifunovič, Drago Pernar, Peter Popovič, Milomir Dimitrijevič, Ramiz Topčagič in Milutin Jovanovič, vojaki VP 1394 Novo mesto; Dragica Kren, gospodinja iz Verduna; Stane Nahtigal, član Iskre Novo mesto; Franciška Levstik, Franc Senica, Stane Senica, Stefan Bubnar, Franc Saje, Anton Juran, Ismet Čavošević, Franc Pestotnik, Stane Legan, Karel Stopar, Franc Slapničar in Drago Nose, člani Novoteka Straža; Kristina Zupančič in dr. Zeljko Štribar, člana Splošne bolnišnice Novo mesto; Jože Kastelic, član Novoteka Straža.

Ob hudi bolezni nas je za vedno zapustil naš dobi mož in oče

BREŽIŠKA KRONIKA
NESREČ

JANEZ LIBERŠAR
iz stare Bučke
pri Skočjanu

Zahvaljujem se strežnemu osebu novomeške interne bolnice, vsem zdravnikom, ki ste mu ob hudi bolezni lajšali bolečine, posebno za hvala duhovnim sestram iz Skočjana, ki so se v zadnjih ter najhujših trenutkih žrtvovale zanj, sosedom ter vsem, ki ste nam bili v težkih urah v pomoč, izrekli sožalje, prinesli cvetja ter vence, ga pospremili na zadnji poti ter gospodu duhovniku za pogrebni obred. Vsem najlepšo hvalo.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Marija, Tinca, Rozi ter Stefka z družinami

Ob boleči izgubi mojega ljubljene- nega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA JERŠETA
z Jame pri Dvoru

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, njegov grob zaslili s cvetjem in nam karkoli pomagali v težkih trenutkih njegove bolezni. Hvala vsem za izraze sožalja. Posebna zahvala dr. Zakrajškovi iz novomeške bolnišnice za njeno skrb in požrtvovalnost, lovski družini „Plešivica“ in pevskemu zboru iz Žužemberka, govorniku tov. Jarca za poslovljne besede, dvorski ribogojnici za nesebično pomoč.

Zalujoči: žena Kristina, otroci, mama in sestre

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Marija Munič, gospodinja iz Rajca, stara 68 let; Franc Cvetkovič, kmet iz Globokega, star 82 let; Anton Podgoršek, upokojenec iz Artič, star 71 let; Marija Zorko, upokojenka iz Krškega, stara 71 let; Barica Starjački iz Zaprešiča, stara 57 let.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA ŽIDANIKA
UPOKOJENCA

se prisrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje in pomoč. Posebna zahvala velja dr. Zakrajškovi za njeno požrtvovalno delo pri lajšanju bolečin in strežnemu osebu pljučnega oddelka novomeške bolnišnice. Zahvala velja tudi vsem govornikom, pevcem in godbi, tov. Pavliču in kolektivu SGP „Pionir“ Novo mesto ter lovski družini „Otočec“. Prav tako se zahvaljujem tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija, otroci z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano, tragično, nadvse boleče in mnogo pre- zgodaj nas je v 24. letu za vedno zapustil naš dragi nepozabni sinko, brat in strček

IVAN JENIČ

iz Gor. Lakovnice, zaposlen v Berlinu

Prisrčno in iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu, mu darovali številne vence in cvetje in ga v velikem številu spremlili do mnogo preranega groba. Zahvaljujem se vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, fantom in dekletom, ki so sočustvovali z nami, nam izražali sožalje, nudili vsestransko pomoč in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Lepa zahvala Prostovoljnemu gasilskemu društvu Lakovnice, PGD Stranska vas in PGD Smihel. Zahvala pevskemu društvu Novo mesto, novomeški godbi in častiti duhovščini. Lepa hvala kolektivu Investicijskega biroja Trbovlje za podarjen venec, za vso skrb in prizadevnost za prevoz pokojnika v domovino. Hvala tov. Česnovarju za izraženo sožalje, za poslovljne in ganljive besede ob odprtem grobu. Posebna iskrena zahvala pa velja pokojnikovemu sodelavcu in prijatelju Jožetu Flajsu iz Berlina za tolažilne besede, sožalje, za vso skrb in požrtvovalnost v težkih dneh, za lepe in ganljive besede ob pokojnikovem odprtem grobu. Hvala tudi njegovim najožjim prijateljem in sodelavcem v Berlinu za lepa podarjena venca in pomoč. Se enkrat: vsem topla in prisrčna zahvala!

Zalujoči: neotolažljivi ata in mama, bratje Jože, Franci, Stefan, Tone, Stanko in sestra Marija z družino ter drugo sorodstvo

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 30. JULIJA: 8.10 Opera matineja - 9.20 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine -

12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Saša Bleiweis: Jelov molj nvarno ogroža naše gozdove - 12.40 Igrajo pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 Glasbeni vsak dan - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansamblom Ota Roma - 20.00 Poje zbor Poljskega radia - 20.30 "Top-pops 13" - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

SOBOTA, 31. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 "Po domače" z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Igrajo veliki zabavni orkestri - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 16.40 Dobimo se ob isti uri - 17.10 Gremo v kino - 18.45 S knjižnega trga - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansamblom Mihe Dovžana - 20.00 Večer z napovedovalcem Borivojem Savickim - vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra - Wolfgang Ecker: "Dama s črnim jazbecarjem" - IV. epizoda - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 4.30 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Nace Simončič: "Zmaj čarovnik" - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... Allan Bullock: Hitler in napad na Sovjetsko zvezo - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.05 Slovenske narodne pesmi v raznih izvedbah - 15.05 Glasba ne pozna meja - 16.00 Radijska igra - Joško Lukeš: "Sense preteklosti" - 17.05 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 "V nedeljo zvečer" - 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 2. AVGUST: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v avgustu - 12.40 Igrajo pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lepe melodije - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 "Signali" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansamblom Henčka Burkata - 20.00 Eugene D'Albert: odlomki iz opere "Nižava" - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 3. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 S pevca Vice Vukovom in Terezo Kesovijo - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Korošec: Kdaj in kje lahko sejemo in karitkato za krmo in seme - 12.40 Veseli zvoki z ansamblom bratov Avsenik - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 18 okteto - 14.40 "Na poti s kitaro" - 15.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 18 okteto - 14.40 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V tork na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansamblom Štirje kovači - 20.00 Prodajna melodija - 20.30 Radijska igra - Edita Morris: "Cvetje iz Hirošime" - 22.15 Bohuslav Martinu - skladatelj komorne glasbe.

SREDA, 4. AVGUSTA: 8.10 Opera matineja - 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba? - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Sotler: Kakovost surovega mleka in reduktazna preizkušnja - 12.40 "Od vasi do vasi" z domačimi vižami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Plesi evropskih narodov - 18.15 Išemo popevko poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 5. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Nada Riharšič: Rajonizacija pridelovanja krompirja glede na vrsto porabe - 12.40 "Čez polja in potoke" z godci in pevci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lahka glasba za razvedrilo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Plesi evropskih narodov - 18.15 Išemo popevko poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Kampeča - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer - Vabimo vas na bralno vajo - 22.15 Iz opusa Karla Szymanowskega.

19.00 PROPAGANDNA OD-DAJA
19.05 MOZAIK
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

ČETRTEK, 5. AVGUSTA

17.15 MADŽARSKI TV PRE-
GLED (Pohorje, Plešivec
do 17.30)
18.20 OBZORNIK
18.35 DRUŽINA - poljudno
znanstveni film
19.05 ENKRAT V TEDNU
19.20 VSE ŽIVLJENJE V
LETU DNI
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 L. N. Tolstoj: VOJNA IN
MIR - 6. del
21.25 XXI. STOLETJE
22.25 ZBOR RTV BEOGRAD
..... POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 NARODNA GLASBA
19.00 ENCIKLOPEDIJA
19.20 SERIJSKA ODDAJA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE
TV

PETEK, 6. AVGUSTA

16.40 MADŽARSKI TV PRE-
GLED (Pohorje, Plešivec
do 16.55)
18.15 OBZORNIK
18.30 ŽIV-ZAV (Umag I. del)
19.00 MESTECE PEYTON -
serijski film
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 S PESMIJO IN PLESOM:
Okoli po mestu - ame-
riški film
22.10 ODISEJA MIRU
22.40 POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 ZNANOST
19.00 PROPAGANDNA OD-
DAJA
19.05 MLADI ZA MLADE
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE
TV

TOREK, 3. AVGUSTA

16.45 MADŽARSKI TV PRE-
GLED (Pohorje, Plešivec
do 17.00)
18.20 OBZORNIK
18.35 PRIJATELJ BEN - seri-
jski film
19.05 STARE KRČME: Pri
Konšku
19.35 CESTA IN MI: Epide-
miologija v prometu
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 SAMO ENKRAT ŽIVI-
MO - ameriški film
22.00 MALO ZA SALO, MALO
ZA RES - 3. oddaja
22.25 POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 OD ZORE DO MRAKA
19.00 NARODNA GLASBA
19.20 TV POŠTA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE
TV

SREDA, 4. AVGUSTA

17.05 MADŽARSKI TV PRE-
GLED (Pohorje, Plešivec
do 17.20)
18.15 OBZORNIK
18.30 PIKA NOGAVIČKA -
švedski film
19.00 RISANI IN LUTKOVNI
FILMI
19.20 PO SLEDEH NAPRED-
KA
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 I. Štivilčič: KAM GREDO
DIVJE SVINJE - 5. del
21.35 NABA SREČANJA NA
TUJEM: Brez rdečih se-
maforjev
22.15 POROČILA

DRUGI SPORED:

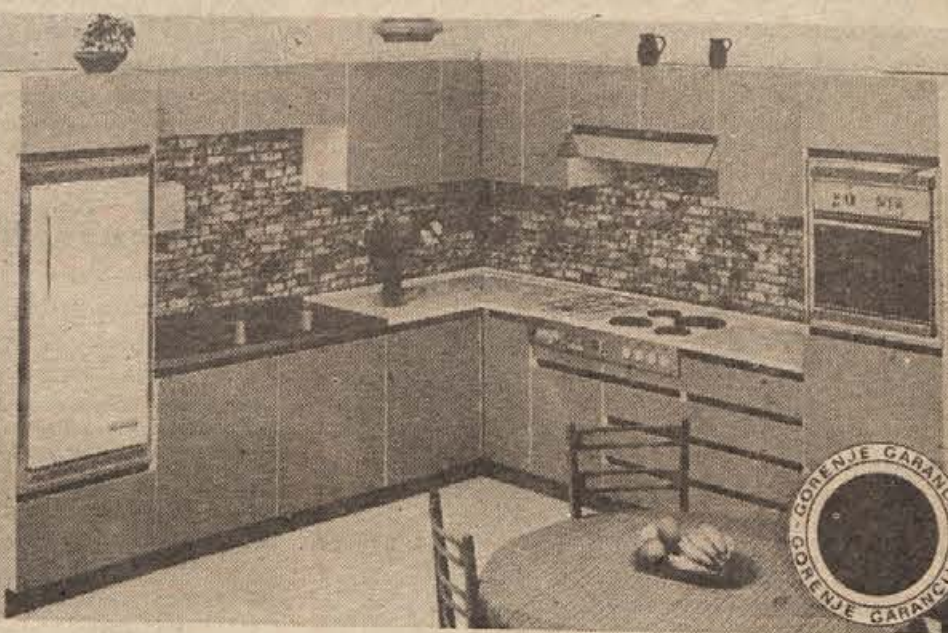
18.15 KRONIKA
18.30 NARODNA GLASBA

ZA
VSAKO-
GAR DOLENJSKI LIST

NOVO gotenje

V ŠIROKEM PROGRAMU

KUHINJA MNOGIH KOMBINACIJ - KUHINJA VAŠIH ŽELJ

KJER ODLOCATA KVALITETA IN FUNKCIONALNOST
SODOBNA KUHINJA JE SESTAVA

POHIŠTVA IN GOSPODINJSKIH APARATOV,

KI VAM POSTAVLJENI NA PRAVO MESTO
PRIHRANJO VELIKO TRUDA IN ČASA
PROIZVAJA OBOJE

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 28. JULIJA: 16.00
do 16.15 - Napoved programa, po-
ročila, šport in turistični napotki.
16.15 do 17.00 - Nove plošče RTB
- Aktualnost tedna - Iz naše glas-
bene šole - Obvestila in reklame.
17.00 do 18.00 - Glasbena oddaja:
Izbrali ste sami.

SOBOTA, 31. JULIJA: 16.00 do
16.30 - Pol ure za pop glasbo,
16.30 do 16.40 - Radijska univerza
- 16.40 do 17.00 - Med zabavnimi
zvoki nekaj obvestil in reklam ter
filmski pregled, 17.00 do 17.15 Ju-
goton vam predstavlja - 17.15 do
17.30 - Za naše najmlajše - Zgod-
be o Piki Nogavičič - 17.30 do
18.00 - Narodnozabavne na valu
192 m.

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 10.30
- Domače zanimivosti - Novi raz-
vojni načrti zdravilišča Cateške
Toplice - Za naše kmetovalce: inž.
Vlado Jenko - Kako zatiramo neza-
želene gozdne drevesaste rastline in
grmičevje - Pojeta vam Meta Malus
in Vlado Samec - Pol leta dela ko-
misije za promet pri občinski skup-
ščini Brežice - Obvestila, reklame
in spored kinematografov, 12.00 do
14.00 - Občani čestitajo in po-
zdravljajo.

POMAGAJ SI SAM
IN UNIOR®
TI BO POMAGAL

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 10.30
Občinske novice in lokalna poročila
- Reklame in oglasi - Po domače
(glasbena oddaja) - Kmetijski na-
sveti - Zabavna glasba z uganko -

Računovodstvom podjetij, ustanov in zavodov!

Dolgovi za objavljene komercialne in druge oglase, uradna obvestila, razpise, ponudbe, čestitke, naročene reportaže, SDL in vse druge objave, ki smo jih zadnje mesece tiskali za razne delovne organizacije, občinske skupščine, zavode ter druge ustanove, so se do 30. junija 1971 povečali na 256.700 dinarjev. Zaradi likvidnosti prosimo računovodstva vseh prizadetih delovnih organizacij v 9 občinah, da nam čimprej poravnajo zapadle račune. V poletnih mesecih Dolenjski list nima dotoka naročnine, v zaostanku pa so tudi nakazila na račun sofinanciranja komunističnih strani. Tiskarni v Ljubljani in drugim dobaviteljem moramo sproti plačevati vse naše obveznosti, pri čemer nas naši dolžniki čedalje bolj ovirajo.

Da bi domače pokrajinsko glasilo SZDL tudi vnaprej lahko nemoteno izhajalo, čeprav v začasem poletnem skrcenem obsegu, nujno prosimo za vašo nakazila!

UPRAVA LISTA

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

Franc Pfeifer (numizmatika v srednjem veku) - Za vsakogar nekaj (glasbena oddaja) - 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 4. AVGUSTA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Parada starih hitov - Sevnški taborniki po jubileju - Po domače (glasbena oddaja) - Oddaja za najmlajše - Ali poznate operetne mojstre? - Ob 18. uri konec oddaje.

*BAR
Cateske
Toplice

Za daljavo nima občutka

Branko Švajger iz novomeške IMV niti sam ne ve, koliko kilometrov vožnje po evropskih in afriških cestah ima za seboj. Iz Novega mesta v Beograd je zanj le kratek skok, ki ga opraviš mimogrede in se zvečer že zmeniš doma za lov na polhe.

ogledovati, pozna pa ceste, kraje in tudi gostišča, kjer imajo dobro in po našem okusu pripravljeno hrano. Prav na enem takih počivališč v avstrijskih Alpah sva kramljala o njegovih potovanjih.

— Katera dežela se vam zdi najlepša?

„Najlepše je doma, še bolj točno, v rodni Beli krajini, sicer pa je vsaka dežava po svoje zanimiva. Najlepše spomine imam na Češko, kjer sem imel tudi največ časa za razgledovanje, najmanj vseh pa so mi Angleži, ker so tako zaprti. Nobene priščnosti nisem zapazil pri njih; mi Belokranjci, smo tega vajeni.

— In hrana? Se lahko privadite tujemu okusu?

„Glede tega sem najbolj trpel na Švedskem, kjer težko dobiš zrezek, ki ni namažan z marmelado. Tudi za presušene ribe, ki veljajo tam za specialiteto, nimam dosti smisla. Zanimivo, da v Afriki, kjer sem se hrane najbolj bal, nisem imel težav. Dobil sem to, kar sem naročil, pripravljeno tako, kot doma.

— Po več stotisočih prevoženih kilometrov ste imeli gotovo že kakšno nesrečo. Kako vam je bilo tedaj?

„Trikrat sem bil udeležen pri večjih prometnih nesrečah, nikdar nisem bil sam za volanom. Leta 1963 ni dosti manjkalo pa bi jo bil za vedno izkupil kot moj kolega. Tudi na Češkem smo se prevračali, a sem še vedno živ in tudi zdrav.“

— Kaj pa zasebno? Z družino tudi potujete?

— Kaj takega mi ne pride na misel! Kadar imam dopust, spravim družino v kak kamp, potem se avtomobila ne pritaknem več. Ležim, kartam in po malem tudi kaj spijem. Za mrzlo pivo in dobro črno sem zmeraj vnet.

RIA BAČER

Marljivi šentjernejski gasilci so v nedeljo, 25. julija, slovesno proslavili 90-letnico ustanovitve gasilskega društva Šentjernejskega. Program je bil pester. Najbolj je navdušilo tekmovanje gasilskih enot (na sliki), kjer so gasilci pokazali solidno znanje iz gasilskih veščin (Foto: S. Dokl)

»Človek božji, kdo ste?«

Sedeminsedemdesetletni starček iz Kostanjka se je izgubil v gozdu na poti domov — Po devetih dneh so ga našli še živega na Silovcu

Sromiljani so bili v nedeljo, 25. julija, zgodaj na nogah. Pripravljali so se na popoldansko slavo v počastitev dneva vstaje. Otroci so v okolici nabirali cvetje za goste na prireditvi. Tudi dvanajstletna hčerka Lojzke Šerbec je z nekaj let mlajšim dečkom iz vasi odšla v gozd po ciklame. Spremljal ju je pes. V gozdu je nenadoma začel močno la-

jati in nekajkrat se je vrnil k otrokom. Postala sta pozorna in odšla sta pogledat, kaj je odkril.

V grapi sta zagledala človeka. Ležal je na tleh. Stekla sta domov in nekaj ljudi, se je takoj odpravilo v grapo.

„Grozljivega prizora ne bom zlepa pozabila“, je pripovedovala popoldne Lojzka Šerbec. „V dve gubi sključen starček na tleh je komaj še spominjal na človeka. Samo kost in koža sta ga bila. Bil je bos, obleko je

imel razpeto, v obraz pa ves poraščen. Po njem so se pasle muhe, a vendar je še živel.“

„Človek božji, kdo ste?“ sem ga vprašala. Z onemoglih ustnic ni bilo odgovora. Tedaj sem se spomnila oglasa o pogrešanem starčku po

radiu. „Ali ste Bevc?“ sem zaklicala. Samo pokimal je. Bil je on!

Odnegli smo ga v dolino na nosilih. Iz Sromelj sem takoj telefonirala po reševalni avtomobil in po milico. Starčku smo dali malo čaja. Kmalu

Črni petek v Novolesu

Eksotični hlod pama stisnil 14-letnega Ivana Kramaršiča do smrti — Tri nesreče v enem dnevu

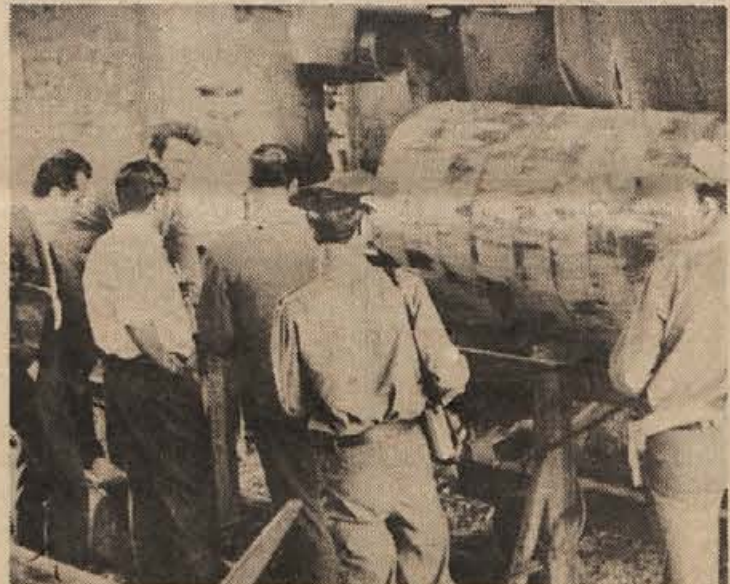
Žalostno je 23. julija visela črna zastava na vhodu v straški lesni kombinat Novoles: kljub vročemu soncu je bil to črni petek za kombinat. Prva smrt v straškem podjetju je terjala življenje komaj 14-letnega praktikanta Ivana Kramaršiča iz Dolnje Straže.

Da bo mera usode polna, naj zapišemo, da bi moral mladi Ivan začeti delati šele v ponedeljek, pa so ga na prigrizanje očeta, Novolesovega upokojenca, vzeli na delo že prej. Direktor splošnega sektorja Janko Goleš odločno trdi: v tovarni vezanih plošč, je Ivan v mokram oddelku skušal odmakniti zagozo na tekočem traku, pa ga je stisnil skoraj dva metra dolg hloed eksotičnega lesa pama s premerom skoraj 100 cm.

Ivanu kljub takojšnji pomoči ni bilo rešitve, izdihnil je v novomeški bolnišnici hitro potem, ko so ga pripeljali. Novoles je takoj poslal tudi 13 krvodajalcev, ki so bili pripravljeni pomagati 14-letnemu praktikantu.

Da nesreča nikoli ne pride sama, zgovorno potrjuje tudi Novolesova katastrofa: ponoči so neznanzi vlomili v skladišče, nekaj pred šestimi uro jutraj je avto podrl kolesarja Jožeta Bukovca, delavca Novolesa iz Veličega Podljudna, kmalu po sedmi

pa je prevelika marljivost (in neprevidnost hkrati) zahtevala življenje mladega Ivana Kramaršiča.

V petek, 23. julija, je hloed eksotičnega lesa pama v Novolesovi tovarni vezanih plošč na tekočem traku do smrti stisnil 14-letnega Ivana Kramaršiča. Na sliki: preiskovalci raziskujejo vzroke nesreče (Foto: J. Spichal)

Niso ga ubili turški tihotapci

Govorice, da so Damjančka Ostanka, ki je izginil na Travnici gori, našli mrtvega in napolnjenega z mamilami, ne drže — Še vedno negotovost

Po Kočevju, Ribnici, Ljubljani, Novem mestu in tudi drugih krajih krožijo vedno nove govoriče o dve in pol-letnem Damjančku Ostanku, ki je 12. junija izginil na Travnici gori.

Zadnja taka govoriča je, da so Damjančka našli pri nekih tujih državljanih (Turkih ali Grkih) na meji (naši, grški ali turški). Po teh govoricah so Turki Damjančka ubili, mu čreva najprej izpraznili, nato pa napolnili z mamilami.

Carinikom na meji naj bi tihotapec in morilci kazali, naj bodo čimbolj mirni, ker otrok (Damjanček) spi. Vendar naj bi cariniki le odkrili, da je otrok mrtve, da je napolnjen z mamilami in da je to Damjanček.

Govorice o izginulem Damjančku je vedno več. Ljudje sprašujejo seveda tudi miličnike, kaj je z Damjančkom in če so govoriče resnične.

Justin Žibert, komandir postaje milice v Ribnici, nam je zatrdil, da vse take in podobne govoriče niso resnične. Drži le, da doslej Damjančka še vedno niso našli niti živega niti mrtvega.

stran?“ poučuje brodnik. Američan pa kratko odgovori: „Čisto nič čudnega pri teh cenah...“

O tem, ali je Kristus lahko šel peš po morju ali ne, ne bom razglabljal. Če je brodnik tako trdil, bo že držalo.

lahko pešal od enega do drugega brega, bo tudi navadni Zemljan lahko prišel 80 metrov, kolikor je od enega do drugega brega Krke, prav tako peš. Za vsak meter računamo dolar, ena hoja 80 dolarjev, recimo

Kako bi po vsem tem, kar umazanega priteče iz najrazličnejših industrijskih kanalov v biser voda, našo Krko, še lahko imeli turizem, mi je prišlo na misel te dni. Vprašanje je izredno zanimivo, zlasti zdaj, ko postaja vse bolj očitno, da grozi ribam v Krki pogin, turizem ob tem biseru voda pa je zapisan hiranju, če se ne bo hitro in odločno obrnilo na bolje.

Pravim vam, nič zato, če Krka umre, če bomo zaprli otosko graščino, če bomo ribiče poslali loviti ščuke in some v Afriko ali kam drugam. Patentiral sem idejo, ki bo našemu turizmu sama od sebe prinesla težke milijone v dolarjih, kdo pa se danes sploh še pogovarja o dinarjih. Za zgled so mi bili gostinci ob morju, ki popolnoma nesramežljivo pobirajo po 5 dolarjev od ore ali koke, po 7 ali 8 dolarjev od sadnega soka in po desetaka od piva.

Da ne bi dolgočasil: takole je bilo. Ko sem ležal na ostankih nekdanjega kopalnišča na Loki in vohal z ene strani smrad po oglju, čevapčici potem prijetneje dišijo, z druge strani pa smrad poginulih alg in druge umazanje,

ki je plavala po Krki, začel nekdo pripovedovati tole zgodbo, za katere resničnost ne dajem roke v ogenj. Američan potuje s svojim avtomobilom po Izraelu. Pri Genezareškem jezeru bi se rad z brodom prepeljal na drugo stran in sprašuje brodnika za ceno. „80 dolarjev!“ je jednat odgovor. „Če to ni preveč?“ se razjezi turist. „Za Genezareško jezero že ne! Mar ne veste, da je prav tod po vodni gladini Kristus odšel na drugo

stran?“ poučuje brodnik. Američan pa kratko odgovori: „Čisto nič čudnega pri teh cenah...“ O tem, ali je Kristus lahko šel peš po morju ali ne, ne bom razglabljal. Če je brodnik tako trdil, bo že držalo.

In prav v tem je naš adut, adut za turistični boom.

Oko mi je zastalo na svinjarji, ki je plavala po nekdanj smaragdno zeleni vodi. Prav v tem sem zslutil našo rešitev. Naj bo Krka umazana, naj poginejo ribe, naj industrija spošča svoje umazane odpadke! Kaj zato, naj jih vzame vrag! Bolj bodo svinjali, bolje bo. Kajti, že res, da je morje slano in da je zato Kristus po njem laže šel. Toda, če je on zmogel, da je po slani, a čisti vodi

tisoč navdušenih pešcev na dan; saj ne znam več zmnožiti, koliko deviz bi pograbil.

Otočec, Kostanjevica, drugi kraji ob Krki, vse to je mačji kašelj proti devizam, ki se nam obetajo. Mar ni tako? Mar ne boste tudi vi dali 80 dolarjev, da boste lahko peš šli čez Krko in da se boste izenačili s Kristusom? Mar je med nami kdo, ki bi mu ne bil rad enak, pa čeprav s peš hojo po vodni gladini? J. SPICHAL

Turistična rešitev Krke

edarto nedolje
SAMOPOSTREŽBA pri mostu
MARKET v Bršinu

● Uredite si svoje denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

● 84 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nudi hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

Ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekle, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivig.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačer, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Princ, Jože Spichal, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za tuzenstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrežna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že všteti 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicerov) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.